

Ilisimatusarneq – ineriartornermut aqutissaavoq

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermut periusissiaq

2022 — 2030

Forskning — vejen til fremdrift

Grønlands nationale forskningsstrategi

Saqaani asseq

2018imi Summit Stationimit ozonimut uuttuut kinguller-paaq qullartinneqartoq. Ukiut 30it sinnerlugit ataavartumi silaannarmi ozonip allanngorarnera qullartitsis-arnikkut nalunaarsoneqarsimavoq. Summit Stationimi sivirusumik suliap naggaserneqarnera uuma qullartinne-ratigut malunnartinneqarpoq.

(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

Foto forside

Opsendelse af den sidste ozonballon på Summit Station i 2018. I mere end 30 år har kontinuerlige målinger med balloner registreret ændringer i indholdet af ozon i atmosfæren. Ballonen her markerede afslutningen på det lange arbejde på Summit Station.

(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

JSEPimi ilinniartut (Joint Science Education Project) tassa avitseqatigiilluni ilinniartunik ilisimatusaatinik suliaqarneq, sersersuarmi piiffik 66oimi qillerisut, aputip ukiukkat aasakkullu killittarfiinut uutortaata ivertinniarlugu.

(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

Studerende i JSEP (Joint Science Education Project) borer et hul i indlandsisen ved punkt 66o for at installere ablationsstave til at måle snebalancen mellem vinter og sommer. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilisimatusarneq – ineriartornermut aqqutissaavoq

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermut periusissiaq

2022 — 2030

Forskning — vejen til fremdrift

Grønlands nationale forskningsstrategi

15

LIFE
ON LAND

Ilinniartitaanermut Kultureqarnermut Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

December 2022

Ilusilersuisoq aaqqissuisorlu / Layout og opsætning:

Monika Brune, allu design, www.allu.gl

ISBN 978-87-972925-3-2

EAN 9788797292532

ISSN: 1397-7431

Siulequt

Taaguutit kimeqarluartut soorlu *pijuartitsinissaq* imaluunniit *atoqqiuarnissaq* nunarsuarmi pingaartorsiutigineqartillugit tamatta qangaaniilli ilisimariikkagut eqqartorneqartarput. Siulitta inuit, uumasut, tatsit, qaqqat naasullu tamaasa ingerlaqqittartumik *inua*-mik tarneqartippaat, piniartullu piniakkamik ilangiigaangamik pisamik tarniata ingerlaqqinnissaa pingaartitarisarpaat, taamaalillunilu tarnip inuligassani tullinguuttoq uumassuseqalersittarpaat. Pijuartitsinissamik oqariartuummi tamanna pingaarnersaavoq, tassalu inuit, uumasut pinngortitarlu pinngoqqissinnaangorlugit pissusilersorfigissarutsigit taava naassaangitsumik atasinnaassuseqalertarput.

Ilisimatusarnermi periusissiami matumani tamanna aamma siunertarineqarpoq. Ullumikkut inunnut, uumasunut pinngortitamullu siuariartormik atugarissaarnermillu pilersitsinissamut ilisimatusarneq iluaqutigineqartarpoq, ilutigisaanillu siunissami kinguaariit atugarissaarnissaat qulakkeertarlugu. Kalaallit Nunaanni ilisimatuut ilisimatusarfillu qaffasissumik pitsaassuseqartumillu ilisimatusarnermik ingerlatsilereerput, aamma inuit, teknikkikut atortorissaarutit suliniutinilu angallannikkut pisariaqartinneqartunut isumaginninnissamut piareersimanissamut isumalluutit aqqtugalugit ilisimatusarnerup

Forord

Når den globale verden bryster sig med store begreber som *bæredygtighed* eller *cirkularitet*, så taler de om noget, vi altid har vidst. Vores forfædre omtaler, at alle mennesker, dyr, søer, fjelde og planter har en gennemgående sjæl, *inua*, og når fangerne tager livet af et dyr, er det vigtigt at frigive dets sjæl, så sjælen kan forme et nyt liv. Det er kernen i budskabet om bæredygtighed, nemlig at vi skal behandle mennesker, dyr og natur sådan, at vi på naturlig vis kan regenerere og derved eksistere i uendelighed.

Det er også formålet med denne forskningsstrategi. Vi skal bruge forskning til at skabe vækst og velvære for den befolkning, det dyreliv og den natur, vi har i dag, samtidig med, at vi sikrer fremtidige generationers velvære. Grønlandske forskere og forskningsinstitutioner driver allerede forskning af høj kvalitet, og vi skal gennem menneskelige, teknologiske og logistiske ressourcer fortsat styrke vores kapacitet inden for forskning og i forhold til vedvarende bæredygtig udvikling.

iluani piginnaasagut aamma piujuartitsinissamut ataavartumut tunngatillugu suli patajaallisaaqqissaagut.

Nunarsuaq tamakkerlugu silaannaap pissusiata allannguuteqarnerata Kalaallit Nunaat immikkuullarissumik inissisimalersissimavaa. Silaannaap pissusiata sermersuatsinnut sunniuteqarnerata kingunerisaanik nunarsuaq tamarmi annertuumik unammilligassaqalersimavoq, silaannaallu pissusiata patajaannerusumik ingerlalernissaa anguniarlugu nunarsuarmit suliniutaat naleqqussartariaqarput, issittumilu pinngortitami uumassusillit ataqatigiinnerisa uuttortaaffigineqarnissaat pingaartuulluni. Tamanna ilutigalugu piviusoq nutaaq, tassa sermersuup issussusaanut avataarsuattalu isorartussusaanut, nunarsuup pinngoqqaarneranut paasissutissat isertuunneqarsimasut misissornissaannut periarfissat nutaat ammaanngarput. Maannakkut nunarsuarmit Kalaallit Nunaannut ilisimatusarfissatut kajumissuseqarnerat aatsaat taamak annertutigilerlunilu soqutigineqalerpoq, ilisimatuullu nunarput pillugu ilisimatusaatnik suliaqarsinnaanerannut neqeroorsinnaassuseqarnerput suli patajaallisaaqqissavarput.

Kalaallit Nunaalli sermersuaannaananilu silaannaap pissusaanik uuttuutaannaangilaq. Inuiaqatigiinni nutartigaasuni

Globale klimaforandringer har sat Grønland i en unik position. Klimaets virkning på vores indlandsis betyder, at hele verden står overfor store udfordringer, og at det er vigtigt at monitere arktiske økosystemer for at justere den globale indsats frem imod et stabilt klima. Samtidig åbner den nye virkelighed op for adgang til indlandsisens dybder og verdensrummets højder, som gemmer på hemmeligheder om planetens tilblivelse. Omverdenen har aldrig været så interesseret i Grønland som forskningsdestination som nu, og vi skal styrke vores position for fortsat at kunne tilbyde forskere den bedste service til at drive forskning i og om vores land.

Men Grønland er mere end indlandsis og klimaindikatorer. Vi er moderne mennesker, som har levet sammen med denne natur i årtusinder, og vi har altid tilpasset os og klaret os igennem de udfordringer, naturen har udsat os for. Naalakkersuisut ønsker med denne forskningsstrategi at sætte fokus på, at forskningen skal forankres i Grønland, og at lokale og udenlandske forskeres

inooqataavugut, pinngortitamilu matumani ukiuni tusintilinni ataatsimoorluta inuusimavugut, pinngortitalu atugassarititaanut unammillernartunut tamatigut tulluussartarluta napasinnaasimalluta. Ilimatusarnermi periusissiami matumani ilisimatusarnerup Kalaallit Nunaannit aallaaveqarnissaata alaatsinaanneqarnissaa Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq, ilisimatuullu nunatsinneersut nunanillu allaneersut unammillernartunik periarfisanillu pigisatsinnit paasisaannik Kalaallit Nunaanni inuit iluaquteqarsinnaangornissaat aamma Naalakkersuisut alaatsinaappaat.

Isumassarsiat nutaat pillugit ilungersuuteqarnissamik anguniagaqarnissamillu pigisaqartariaqarpugut, piujuar-titsinissamik tunngaveqartumik nammineq inuttut aamma pinngortitami pisuussutitta iluaqutigineqarnerat pitsaanerulersinniarlugu inuussutissarsiortut suliffeqarnerullu ilisimatuunit suleqatigineqarnissaat pitsaanerpaaffissaanut inissinniarlugu sanarfisariaqarparput. Meeqqat inuusuttullu isumalluutitsinni pingaarnersaapput, ineriartornerminnilu ilinniartitaanermut ilisimasanullu nutaanut ajornanngitsumik isaaffissaqarnissaat sakkugineqartariaqarpoq. Kalaallit Nunaanni ileqqorissaarnermut najoqqutasatut aalajangersakkat siunissami tunngavigineqartalissapput, ilisimatuullu

forståelse for vores udfordringer og muligheder skal komme den grønlandske befolkning til gavn.

Vi skal være seriøse og visionære med innovative idéer, og forskningsmiljøet skal samarbejde med erhvervslivet og arbejdsmarkedet for at optimere nytten af vores menneskelige og naturlige ressourcer på bæredygtig vis. Børn og unge er den vigtigste ressource, vi har, og deres udvikling skal præges af let adgang til uddannelse og den nyeste viden. Fremadrettet skal forskning baseres på grønlandske etiske retningslinjer, forskere skal i højere grad inddrage oprindelig og lokal viden i deres forskningsprojekter, og forskningsresultaterne skal være bredt tilgængelige og bruges til at skabe udvikling i og fremtidssikre vores moderne samfund i både lokal og global kontekst.

Fremtidssamfundet er her allerede. Alles hverdag er præget af højteknologiske løsninger, og vores tilværelse bliver stadig mere digitaliseret. Samtidig

ilisimatusarnerminni qangaanit aamma sumiiffimmi ilisimasat annertunerusumik ilaatitassavaat, ilisimatusarnermilu angusat amerlasuunit pissarsiarineqarsinnaassapput nunatsinnilu nunarsuatsinnilu inuiaqatigiit nutartigaasut avatangiisiisa siunissami qulakkeernissaannut inerisaanermi perrassaataassallutik.

Siunissami inuiaqatigiit maani inissimareerput. Kikkut tamarmik ulluinnarmi inuunerisaat qaffasissumik teknikkikkut aaqqiinernik sunnerneqarsimasarpoq, inuunerpullu sulii annertusiartortumik digitalinngorsarneqarluni. Tamanna ilutigalugu pissusilersornitsinnut aamma avatangiisitsinnut paasissutissat annertuut ilisimatusarnerup pilersittarpai, piginnaasaqarlualerusussusermillu pigisaqartariaqarpugut, paasissutissallu nammineerluta paasisinnaangornissaannut, aamma taakkununga taper-siuteqarnissamut piginnaasaqalernisamik kiisalu immikkoortiternissaannut iluaqutigisinnaangornissaannullu piginnaasaqartariaqarpuguttaaq. Ilisimasat siunissamut aqqutissaanerit inuusuttut utoqqaallu ilisimasariaqarpaat, aamma ilisimatusarnerup avatangiiserisaata iluani siunissaqarnissarput tamatsinnut periarfissaasariaqarpoq.

Peter Olsen
Naalackersuisoq

med, at forskning genererer store mængder data om vores adfærd og omverden, skal vi have store ambitioner om, hvordan vi tilegner os kompetencerne til selv at forstå denne data, bidrage til den, sortere i den og gøre brug af den. Unge som gamle skal vide, at viden er vejen frem, og en fremtid inden for forskningsmiljøet skal være tilgængelig for os alle.

Peter Olsen
Naalackersuisoq

Imai

Ilisimatusarnermut periusissiamut sinaakkusiussat	13
Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi takorluukkat	23
1. Ilisimatusarneq Kalaallit Nunaanni tunngaveqassaaq	38
1.1. Ilisimatusarfiit inerisarneqartuassapput	39
1.2. Ilisimatusarnermi ingerlatat pillugit paasisimasat pitsaanerulersinneqassapput	44
1.3. Ileqqorissaarnissamut najoqqutassat ilisimatusarnermut sinaakkusiissapput	48
1.4. Qangaanit sumiiffinnilu ilisimasat atornerqarneri annertusineqassapput	52
2. Ilisimatusarneq piujuartitsisussamik inuiaqatigiinnik ineriartortitsinermik tapersersuissaaq	56
2.1. Ilisimatusarneq unammillernartussanut aaqqiissutissanik nassaassaaq	58
2.2. Ilisimatusarnerup inuussutissarsiutininik ineriartortitsinermut tapertaanera	64
2.3. Ilisimatusarneq suliffimmi qaffakkiartornissamut pilerinartuussaaq	68
2.4. Ilisimatusarnerup annertussusaa uppersararneqassaaq	71
3. Ilisimatusarnermi angusat kikkunnit tamanit pissarsiariuminartuussapput	72
3.1. Paasissutissat ammasumik ilisimatusarneq pillugu tunngaviit malillugit passunneqassapput	72
3.2. Ilisimatusarnermi iserasuaat ilisimatusarnermi paasissutissanut paasissutissiillunilu isersinnaatitsissaaq	76
4. Ilisimatusarnermi suliniut nunat assigiinngitsut akornannisulli qaffasissuseqassaaq	80
4.1. Aningaasat amerlanerusut ilisimatusarnermut salliutinneqassapput	81
4.2. Nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerit nukittorsarneqassapput	86
4.3. Ilisimatusarnikkut suliniummi nutaami imaq sammineqassaaq	90
Ilanngussat — Kalaallit Nunaata ilisimatusarnikkut atortulersuutai	98

Indhold

Forskningsstrategiens ramme	13
Vision og mål for forskning i Grønland	23
1. Forskning skal forankres i Grønland	38
1.1. Forskningsinstitutionerne skal fortsat udbygges	39
1.2. Overblikket over forskningsaktiviteter skal forbedres	44
1.3. Ethiske retningslinjer skal sætte rammerne for forskning	48
1.4. Brugen af oprindelig og lokal viden skal øges	52
2. Forskning skal understøtte en bæredygtig samfundsudvikling	56
2.1. Forskning skal finde løsninger på kommende udfordringer	58
2.2. Forskning skal bidrage til erhvervsudvikling	64
2.3. Forskning skal være en attraktiv karrieremulighed	68
2.4. Forskningens omfang skal dokumenteres	71
3. Forskningsresultater skal være let tilgængelige for alle	72
3.1. Data skal håndteres efter principper om åben videnskab	72
3.2. Forskningsportal skal give overblik og adgang til forskningsdata	76
4. Forskningsindsatsen skal være på internationalt niveau	80
4.1. Flere midler skal prioriteres til forskning	81
4.2. Internationalt forsknings samarbejde skal styrkes	86
4.3. Nyt forskningsprogram skal sætte fokus på havet	90
Bilag — Grønlandske forskningsinfrastruktur	98

Ilisimatusarnermut periusissiamut sinaakkusiussat

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi periusissiaq piffissamut 2022-2030-mut ilisimatusarneq pillugu Naalakkersuisut takorluugaannik pingaarnertigullu anguniakkanik allaaserinnippoq. Ilisimatusarnermi periusissiaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu nuna tamakkerlugu periusissiani siullersaasoq.

Ilisimatusarnermi periusissiaq ilisimatusarnerup killilersugaannginnera ataviitsuuneralu pillugu pingaaruteqartumik, tunngaviusumik atukkanik tunngaveqarpoq, pingaarnertigut sinaakkusiussat iluanni. Periusissiami siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu aqqissugaasunik, ileqqorissaarnermik aningaasaqarnikkullu sinaakkusiussanik pitsaasunik qulakkeerinninnissaq — aalajangersimasumik ilisimatusarnerup imarisaanik imaluunniit ilisimatusarnerit ataasiakkaat suunerinik sammineqartunillu tullerijaaarinnissamut aalajangersaanngitsoq.

Ilisimatusarnermi periusissiamiipput nunami maani ingerlanneqartut ilisimatusarnermi ingerlatat tamarmik. Periusissiami matumani ilisimatusarnermi eqqarsaatigineqarput sammisamik ataasimik aqqissugaasumik, ilisimatuussut-sikkut misissuineq. Tassaniipput Paasisutissat 1-imi allaaserineqartut anguniaqaarluni ilisimatusarneq, ilisimatusarneq

Forskningsstrategiens ramme

Grønlands nationale forskningsstrategi beskriver Naalakkersuisuts vision og overordnede mål for forskningsområdet for perioden 2022 til 2030. Forskningsstrategien er den første nationale strategi for forskning i Grønland.

Forskningsstrategien baserer sig på et vigtigt, grundlæggende vilkår om, at forskningen er fri og uafhængig, inden for de overordnede rammer. Formålet med strategien er at sikre gode institutionelle, etiske og økonomiske rammer for forskning i Grønland — ikke at bestemme indholdet af den konkrete forskning eller prioriteringen af de enkelte forskningstyper og -emner.

Forskningsstrategien omfatter alle forskningsaktiviteter, der foregår her i landet. Med forskning menes i denne strategi systematisk, videnskabelig undersøgelse af et emne. Det omfatter både strategisk forskning, anvendt forskning og grundforskning. (se faktaboks) Uddannelsesområdet er ikke omfattet af strategien, der er

*Bongo net atorlugit Nuup kangerluani imarmi tappiorannartunik katersineq.
(Mie HS. Winding, Silap Pissusianik Ilisimatusarfik).*

*Indsamling af plankton i Nuup Kangerlua med et bongo net
(Mie HS. Winding, Grønlands Klimaforskningscenter).*

atorneqarsinnaasooq aamma tunngaviusussanik ilisimatusarneq. Ilinniartitaanermut tunngasut periusissiamut ilaatinneqanngillat, taamaallaat ilaatinneqarlutik ilisimatuussutsikkut misissuinerit ph.d-tut qaffasissuseqartut qaffasinnerusumiluunniit. Maluginiagassaq tassa akuttunngitsuni ilisimatuussutikkut allakkianik kandidatinnngorniarluni allaatigisat aallaavigalugit saqqummiussisoqartarmat.

Piujartitsinissamut ineriartortitsinerimi NP-p nunarsuarmut anguniagai 17-it Naalakkarsuisut sulinerisa ilaanut ilanngunneqarsimapput. Ilisimatusarnermi periusissiami suliniutit taamaattumik anguniakkat taakku naammassineqarnisaanut sulinerimut tapertaassapput. Ilisimatusarneq pillugu nunarsuarmi anguniakkamik ataasiinnaasumik peqanngilaq, kisianni ilisimasat ineriartornerlu nunarsuarmi anguniakkat naammassineqarnisaannut tunngaviullutik.

Ilisimatusarnermi periusissiaq Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit aamma Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit suleqatigalugit suliarineqarsimavoq.

Sumiiffimmi ilisimatusarnermi avatangiisit

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq ineriartortinneqarluarsimavoq aamma

afgrænset til at handle om de videnskabelige studier, der foretages på ph.d -niveau eller højere. Det skal bemærkes, at der ofte publiceres forskningsartikler med baggrund i kandidat-specialer.

FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling er en integreret del af Naalakkarsuisuts arbejde. Initiativerne i forskningsstrategien skal derfor bidrage til arbejdet med at opfylde disse mål. Der findes ikke et enkelt verdensmål om forskning, men viden og udvikling er en forudsætning for opfyldelse af verdensmålene.

Forskningsstrategien er udarbejdet i samarbejde med Grønlands Forskningsråd og de grønlandske forskningsinstitutioner.

Det lokale forskningsmiljø

Forskningsmiljøet i Grønland er veludbygget og udfører forskning af høj kvalitet. Forskningsinstitutionerne skal dog fortsat udvikles og styrkes, så de også fremadrettet kan være fundamentet for, at der udføres lokalt

ilisimatuunit qaffasissumik pitsaassusilinnit ingerlanneqarluni. Ilisimatusarfilli suli ineriartortinneqarlutillu patajaallisarneqassapput, taamaalillutik nunami maani qaffasissumik pitsaassuseqartumik sumiiffinnik tunngaveqartumik ilisimatusarnerit ingerlanneqarnissaannut siumut sammisumik tunngavigineqarsinnaalerlutik. Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerup ingerlanneqarnissaanut annertuumik soqutiginnittoqarpoq aamma nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnermi suliniutini peqataanissamut Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit qaaqquneqartarlutik.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiusunut annerusumik ilaapput Ilisimatusarfik, tassunga ilanngullugit Peqqissusermik Ilisimatusarfik, Pinngortitaleriffik, Kalaallit Nunaanni Silap Pissusianik Ilisimatusarfik, Asiaq, Arctic DTU Sisimiut, Steno Inuunerissaavik Kalaallit Nunaat, Kalaallit Nunaanni Ilisimatusarnikkut Siunner-suisoqatigiit aamma International Arctic Hub. Kalaallit Nunaanni pisortat suliffeqarfi arlallit aamma ilisimatusarnermik ingerlataqarput, tassunga ilanngullugit Nunatta Katersugaasivia Toqqorsivalu, Naatsorsueqqissaartarfik, Oqaasileriffik, Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik aamma nunap sananeqaataa pillugu ilisimatuussutsikkut tunngaviusumik ilisimatusarnermut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat.

forankret forskning af høj kvalitet her i landet. Der er stor interesse for at udføre forskning i Grønland og for at invitere det grønlandske forskningsmiljø til at deltage i internationale forskningsprojekter.

Det grønlandske forskningsmiljø omfatter primært Grønlands Universitet, herunder Center for Sundhedsforskning, Grønlands Naturinstitut, Grønlands Klimaforskningscenter, Asiaq, Arctic DTU Sisimiut, Steno Diabetes Center Grønland, Grønlands Forskningsråd og International Arctic Hub. En række øvrige grønlandske institutioner udøver også forskning, herunder Grønlands Nationalmuseum & Arkiv, Grønlands Statistik, Grønlands Sprogsekretariat, Det Grønlandske Sundhedsvæsen og Grønlands Selvstyre vedrørende geovidenskabelig grundforskning.

Der er en række forskningsstationer fordelt over hele Grønland, hvilket forbedrer forskernes muligheder for at få adgang til dele af landet, der ellers kan være vanskelige at nå.

Ilisimatusarfiit arlallit Kalaallit Nunaat tamakkerlugu siaruarsimapput, tamatumalu nunap ilaanut angujuminaassinnaasumut ilisimatuut periarfissaqarnerat pitsaanerulersillugu. Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit silasiorfillu allaaserineqarneri ilanngussami nassaarineqarsinnaaput.

Ataqatigiissaarineq suleqatigiinnerlu pingaarnertinneqarput

Ilisimatusarfiit nukittuumik ingerlalluatumillu suleqatigiiffeqarput ineriartortitseqqinnissamut tunngavissisunik. Ilutigisaanik Naalagaaffeqatigiinnerup iluani aamma nunani allani ilisimatuunik ilisimatusarfinnillu ilisimatusarnikkut suleqatigiinneq pilersilluarneqarsimalluni.

Kalaallit Nunaanni Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiit

Kalaallit Nunaanni Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiit Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu siunnersuinissamut aamma ilisimatusarnermut aningaasaliinissamut siunertaqartillugit suliniaqatigiiffittut attaviitsutut 2014-imi pilersinneqarput. Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit soqutigisaqarfillu attuumassuteqartut siunnersuisoqatigiinni ilaasortassanik arfineq pingasunik ukiut pingasukkaarlugit issiasussanik piukutaminnik inassuteqartarput. Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat Kalaallit Nunaanni

Beskrivelser af de grønlandske forskningsinstitutioner og -stationer findes i bilaget.

Koordinering og samarbejde prioriteres

Forskningsinstitutionerne har et stærkt og velfungerende tværfagligt samarbejde, som giver grundlag for videre udvikling. Samtidig er der et veletableret forsknings samarbejde inden for Rigsfællesskabet og med forskere og forskningsinstitutioner i andre lande.

Grønlands Forskningsråd

Grønlands Forskningsråd blev etableret i 2014 som en uafhængig organisation med det formål at rådgive om forskning i Grønland og bevillige forskningsmidler. Forskningsinstitutioner og relevante interessenter i Grønland indstiller kandidater til de otte medlemsposter i rådet, som sidder i tre år ad gangen. Forskningsrådets medlemmer skal repræsentere samtlige forskningsområder.

Grønlands Forskningsråd evaluerer ph.d. og postdoc-ansøgninger og uddeler årligt

Paasissutissat — Anguniagaqarluni ilisimatusarneq, ilisimatusarneq atorneqarsinnaasoq aamma tunngaviusussamik ilisimatusarneq

Anguniagaqarluni ilisimatusarneq aamma ilisimatusarneq atorneqarsinnaasoq nassuarneqarput tassaasut misissuinerit immikkut issuseqartut nutaanik ilisimasaqalernissaq siunertaralugu ulluinnarni aqqiissutissanik suliaqarnermut tunngatinneqartut. Tunngaviusussamik ilisimatusarneq nassuarneqarpoq tassaasoq immikkut issuseqartuq misileraanikkut imaluunniit teoriimik suliaqarneq pingaarnertut siunertaralugu nutaamik ilisimasaqalernissaq aamma paasinninnissaq ulluinnarni iluaqtigineqarnissaa siunertaringikkaluarlugu (OECD Frascati Manual, 2015).

Faktaboks — Strategisk forskning, anvendt forskning og grundforskning

Strategisk forskning og anvendt forskning er definerede som originale undersøgelser med henblik på at opnå ny viden, som primært er rettet mod bestemte praktiske mål. Grundforskning er defineret som originalt eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse uden en bestemt anvendelse i sigte. (OECD Frascati Manual, 2015).

*Qeqertarsuup tunuani Aasiaat itserngani Immap naqqani uummassusillit assigiinngiiaarneri. Qitupeqqat pupiusallu ataatsimoortut. (David Blockley & Diana W. Krawczyk, **Pinngortitaleriffik**).*

Biodiversitet i havbunden i Diskobugten ved Egedesminde Dyb. Koloni af søanemoner og svampe. (David Blockley & Diana W. Krawczyk, Grønlands Naturinstitut).

ilisimatusarfiusunut tamanut sinniisuus-sapput.

Kalaallit Nunaanni Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiit ph.d.-nik aamma doktorinngornerup kingorna qinnuteqaatinik nalilersuisarput aamma ilisimatusarnermi suliniutinut ilisimatusarnermillu siuarsaanernut aningaasanut inatsimmit ukiukkaartumik aningaasaliisutinik agguaasarput. Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiit ukiumut nalunaarsaannit suliniutit suut aningaasaliiffiqneqarsimanersut takuneqarsinnaapput. Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiit aamma nunani allani ilisimatusarfinnik sulleqateqarput, aamma Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikkut suliniutinik ataqtigiissaarineq tullerriaarinerlu pillugit siunnersuinermi peqataasarlutik.

International Arctic Hub

Naalakkersuisut Danmarkimi naalakkersuisut peqatigalugit International Arctic Hub-imik pilersitsisimapput, kalaallit nunaanni, Danmarkimi aamma nunat assigiinngitsut akornanni issittumi ilisimatusartut kiisalu issittumut soqutiginnittut ataatsimut katersuuffissaannik pilersitsinissaq siunertaralugu.

Arctic Hub ilisimatusarnerup, nunaqqatigiit, ilinniartitaaneq, inuussutissarsiutit, pisortat nunallu assigiinngitsut akornanni soqutigisaqatigiit akornanni ataqtigiissitsilerpoq. Arctic Hub arlalitsigut

bevillingerne fra finansloven til forskningsprojekter og forskningsfremme. Det fremgår af Forskningsrådets årsrapporter, hvilke projekter, der har modtaget bevillinger. Forskningsrådet samarbejder også med forskningsinstitutioner i andre lande, og er med til at rådgive om koordinering og prioritering af forskningsindsatsen i Grønland.

International Arctic Hub

Naalakkersuisut har sammen med den danske regering etableret International Arctic Hub, med det mål, at skabe et samlende knudepunkt for grønlandske, danske og internationale polarforskere samt arktiske interessenter.

Arctic Hub bygger bro mellem forskning, lokalsamfund, uddannelse, erhverv, myndigheder og internationale interessenter. Arctic Hub skal gennem en bred række formidlingsindsatser sikre at viden fra forskningen bliver mere synlig og tilgængelig, dette indebærer blandt andet:

- at bidrage til skabelse af lokale kontakter og samarbejdsmuligheder, for at

ingerlatitseqqinnermi suliniuteqarnikkut ilisimatusarnermit ilisimasat takussaaneruleneri pissarsiarineqarsinnaanerilu qulakkiissavai, tamatuma ilaatigut kingunerisaanik:

- Kalaallit Nunaanni nunat assigiinngitsut akornanneersut ilisimatusarnermik ingerlataqalernissaannut aqutissiuinissamut sumiiffinni atavissanik suleqatigisinnaasanillu pilersitsinermi ikiuunneq
- nunat killeqarfii, immikkoortut, suliaqarfiit qaffasissutsillu akimorlugit soqutiginnittunik katersisinnaalerneq
- ilisimatusarnerup innuttaasullu akornanni oqaloqatigiilerneq ilisimasanillu nuussisinnaalerneq

Anguniakkat aamma akornanniippoq Kalaallit Nunaanni eqqaanilu ingerlanneqartunik ilisimatusarnikkut suliniutit ingerlatallu pillugit tamakkiisumik pitsaanerusumik paasisimasaqalernerup qulakkeerneqarnissaa. Aammattaq aningaasaateqarfinnut aningaasalersuinnissamullu periarfissanut ilisimasaqarneq pitsaanerulersillugu kiisalu ilisimatusarnermik ingerlatani innuttaasut ilanngutitinnissaannut pitsaasumik periuseqarnis-saq pillugu ilitsersuussineq.

Qaffasinnerusumik ilinniartitaaneq

Ilisimatusarneq maani nunami ingerlanneqartoq aamma inuiaqatigiit

bane vejen for at bedrive international forskning i Grønland

- at facilitere samling af interessenter på tværs af landegrænser, segmenter, fagområder og niveauer
- at facilitere dialog og vidensoverførsel mellem forskning og befolkning

Blandt målsætningerne hører også at sikre et bedre overblik over forskningsprojekter og -aktiviteter, der foregår i og omkring Grønland. Endvidere forbedre kendskabet til fonde og finansieringsmuligheder, samt at guide om god praksis for borgerinddragelse i forskningsaktiviteter.

Videregående uddannelse

Det er vigtigt, at den forskning, som foregår her i landet, også bliver brugt til samfundsudvikling og til undervisning.

På Ilisimatusarfik i Nuuk har de studerende stor glæde af de kompetencer, som lokale forskere inden for sundhedsvidenskab, samfundsvidenskab,

ineriartortinnerinut atuartitsinermullu aamma atorpeqarnissaa pingaarpoq.

Nuummi Ilisimatusarfimmi peqqinnissakut ilisimatusarnerup, inuiaqatigiilerinerup, humaniorap teknikkillu iluini sumiiffimmi ilisimatuut ingerlateqqittagaannik piginnaasanut ilinniartut anertuumik iluaquteqartarput. Aammataaq ilisimatuut allat, nunami maani ilisimatusarnermi suliaqarlutik maaniinnerminni ilinniartunik atuartitsisarnerat, imaluunniit ilisimatusarnermi suliani peqataanissamut ilinniartut periarfissinseqaraangata aamma Kalaallit Nunaanni pilersinneqartunut ilisimasanut tapertaanikkut ilinniartitaanernut iluaqutaalluarlutik.

Kalaallit Nunaanni pinngortitamik ilisimatusarnermik tunngaviumik ilinniartitaanermik pilersitsisoqarneratigut Kalaallit Nunaanni pinngortitalerinermi ilisimatusartut aamma nunami assigiinngitsuni ilisimatusarnermi ilisimasat nalilerneqarsinnaanngitsut siunissamut ingerlatitsisussatsinnut inuusuttortatsinnut ilinniartutsinnillu ingerlateqqinneqasapput. Tamatuma saniatigut ilinniartut nammineq oqaatitik atorlugit namminerlu nunaminni Kalaallit Nunaat pillugu ilikagaqarnissamut periarfissaqalissallutik.

humaniora og teknologi giver videre. Det kan desuden give et godt bidrag til uddannelserne, når øvrige forskere, der har forskningsprojekter i landet, underviser studerende, mens de er her, eller når studerende får mulighed for at medvirke i forskningsprojekter og give deres bidrag til den viden, der skabes i Grønland.

Ved at etablere en naturvidenskabelig basisuddannelse i Grønland vil den uvurderlige viden, som naturvidenskabelige forskere i Grønland og på forskningsprojekter rundt omkring i landet bygger op, blive videreført til vores unge og studerende, som skal være med til at føre os ind i fremtiden. Derudover vil vores studerende få mulighed for at lære om Grønland på eget sprog og i eget hjemland.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi takorluukkat anguniakkallu

Kalaallit Nunaata nuna tamakkerlugu ilisimatusarnermi periusissiaani Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu naalakkersuinikkut takorluugaq allaaserineqarpoq. Takorluugaq piffissamut 2022-2030-mut pingaarnertigut sisamanik anguniagaqarpoq arlalinnillu suliniuteqarluni.

Pitsaasumik inissisimavugut, Kalaallit Nunaannilu ilisimatusarnissamut soqutiginnineq annertuvoq qaffakkiartorlunilu, issittumilu ilisimatusarneq nunami maani piujuartitsisussamik inuiaqatigiit ineriartortinnerinut nunarsuarmilu unammillernartut isumaginnissaannut iluaqutaasinnaalluni.

Ilisimatusarnerup sumiiffinnut nunat assigiinngitsut akornannut pingaaruteqarne-rata sammineqarnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat. Taamaattumik Naalakkersuisut takorluugaat tassaavoq:

Ilisimatusarneq Kalaallit Nunaannut iluaqutaassasoq nunallu assigiinngitsut akornannut paasisimasaqarluassalluni.

Kalaallit Nunaanni aamma Kalaallit Nunaat pillugu ilisimatusarneq siullermik Kalaallit Nunaannut iluaqutaassaaq. Taamaassinnaavoq assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfinnit aallaaveqarpat imaluunniit peqataatitsipat, imaluunniit qangaanit sumiiffinnilu ilisimasaniq tunngaveqarpat. Aamma

Vision og mål for forskning i Grønland

Grønlands nationale forskningsstrategi beskriver den politiske vision for forskning i Grønland. Visionen er udmøntet i fire overordnede mål og en række initiativer for perioden 2022-2030.

Vi er i den positive situation, at interessen for at udføre forskning i Grønland er stor og stigende, og at arktisk forskning både kan bidrage til bæredygtig samfundsudvikling her i landet og til håndtering af globale udfordringer.

Naalakkersuisut ønsker at sætte fokus på forskningens betydning både lokalt og internationalt. Derfor er det Naalakkersuisuts vision, at:

Forskning skal være til gavn for Grønland og have et internationalt udsyn.

Forskning i og om Grønland skal først og fremmest være til gavn for Grønland. Det er den eksempelvis, når den udspringer fra eller involverer det grønlandske forskningsmiljø, eller når den baserer sig på oprindelig og lokal viden. Det er også afgørende, at ny viden er tilgængelig

pingaarpoq ilisimasat nutaat inuiaqatigiinni unamillernartunik aaqqiinarnermi inuusutissarsiortunit, aalajangiisartunit innuttaasunillu pissarsiarineqarsinnaallutillu atorneqarsinnaaneri, ilaatigut nalinginnaasumik timikkut sianissutsikkullu innuttaasut nalinginnaasumik peqqissuuneranut. Tassani ilisimatusarnejq nunani issittuni siunissami allanngornernut naleqqiullugu akiuussinnaanermik ineriartortitsinermut tunngavimmik pilersitsinermut iluaqutaassalluni.

Meeqqat inuusuttullu atugaannik ilisimatusarnejq meeqqat inuusuttullu peqqissusiannik qanoq innerannullu kiassiuinermut iluaqutaassaaq, taannalu aqqtigalugu meeqqat inuusuttullu ulluinnaat inuiaqatigiinnilu siunissami ilisimasanik eqqortumik sammisaqarnissamut iluaqutaassalluni.

Ilisimatusarnermut aamma ilaassapput silap pissusianut avatangiisinullu mianerininneq aamma ilisimatusarnikkut ingerlatat aallaavigalugit inuusutissarsiutinut nutaanut pitsaasumik tunngavissiissalluni. Taakku aqqtigalugit aningaasaqarnerput atugarissaarnerpullu pitsaanerulersissavarput aamma tamatigoornerusumik inuiaqatigiit ineriartortillugit.

Issittumi ilisimatusarnerup ilarujussuani pineqarput sammisat nunarsuarumiunit soqutigineqartut, soorlu silap pissusiata allanngorneranut tunngasut ilisimatusarnerit.

og kan bruges af erhvervslivet, beslutningstagere og borgere til at løse samfundsudfordringer, blandt andet den generelle folkesundhed både på de fysiske og mentale plan. Forskning på det område kan bidrage til at danne grundlag for opbygning af modstandskraft i forhold fremtidige forandringer i de arktiske områder.

Forskning på børn og unges vilkår, skal være med til at tage temperaturen på børns og unges sundhed og velbefindende, og derigennem yde bidrag til at rette fokus på børn og unges hverdag og fremtidsudsigter i samfundet.

Forskningen skal også omfatte hensyntagen til klima og miljø og skabe gode grundlag for nye erhverv der udspringer af forskningsaktiviteter. Derigennem kan vi forbedre vores økonomi og velfærd og stile hen imod en mere bred samfundsudvikling.

En stor del af den arktiske forskning handler om emner, der har global interesse, såsom forskning vedrørende klimaforandringer. Derfor er det

Taamaattumik nunap inoqqaavisa, sumiiffiup nunallu assigiinngitsut akornanni isiginninnerit pingaarput. Nunarsuarmi unammillernartut isumaginissaannut peqataasinnaasunik qaffasissumik pitsaassusilinnik sinaakkuteqartumillu issittumi ilisimatuserup qulakkeerpeqarnissaanut naleqqiullugu siuttuunissarput anguniagaraarput. Sumiiffinni nunanilu tamalaani ilisimatuut akornanni suleqatigiinneq suli salliutissavarput, aamma Kalaallit Nunaanni ilisimatusernermit angusat aamma nunap killeqarfiata avataani atorpeqarsinnaanerat qulakkiissallutigu, taamaalillutik inuiaqatigiinnut allanut iluaqutaallutik, minnerunngitsumik Issittumi, taamaalilluni issittormiut illersornissaannut iluaqutaallutik.

Ilisimatusarnej pillugu takorluugaq aallaavigalugu Naalackersuisut ilisimatusarnej pillugu naalackersuinikkut anguniagaannut sinaakkusiumik pingaarnertigut anguniakkat sisamat oqaasertalerneqarput:

1. *Ilisimatusarnej Kalaallit Nunaanni tunngaveqassaaq*
2. *Ilisimatusarnej piujuartitsisussamik inuiaqatigiinnik ineriartortitsinermik tapersersuissaaq*
3. *Ilisimatusarnermi angusat kikkunnit tamanit pissarsiariuminartuusapput*

oprindelige folks, det lokale og det internationale perspektiv vigtigt. Det skal være vores ambition at gå foran i forhold til at sikre arktisk forskning af høj kvalitet og rammer der kan medvirke til at håndtere globale udfordringer. Vi skal fortsat prioritere samarbejdet mellem lokale og internationale forskere, og vi skal sikre, at resultaterne fra forskning i Grønland også kan bruges uden for landets grænser, så de kommer andre samfund til gavn, ikke mindst i Arktis, dermed yde bidrag til at værne om det arktiske folk.

Med udgangspunkt i visionen for forskningsområdet er der formuleret fire overordnede mål, der danner rammen for Naalackersuisuts forskningspolitik:

1. *Forskning skal forankres i Grønland*
2. *Forskning skal understøtte en bæredygtig samfundsudvikling*
3. *Forskningsresultater skal være let tilgængelige for alle*
4. *Forskningsindsatsen skal være på internationalt niveau*

4. *Ilisimatusarnermi suliniut nunat assigiinngitsut akornannisulli qaffasissuseqassaaq*

Suliniutit pingaarnertigut anguniakkat sisamat aalajangiussimanissaannut nukittorsarnissaannullu Naalakkersuisunit pingaarnersiorneqartut tulliuuttumi nalunaarsorneqarput kapitalinilu tulliuuttuni sukumiinerusumik allaaserineqarlutik.

Anguniagaq 1: *Ilisimatusarneq Kalaallit Nunaanni tunngaveqassaaq*

Pitsaasuvoq ilisimatuussutsikkut missuinerit ingerlanniarlugit arlalissuit Kalaallit Nunaannukartarmata. Sumiifinni ingerlataqartut suleqatiginerullugit nunami maani ilisimatusarnerup tunngaveqarnerulernissaata sulissutiginnissaa Naalakkersuisut qulakkiissavaat. Qanganit sumiiffinilu ilisimasat immikkullu ilisimasat ataqatigiissinneqarpata tamanna nunami maani ilisimatusarnermut nunallu tamalaat akornanni ilisimatusarnermut iluaqutaasinnaavoq. Ilisimatusarnerup nunaqqatigiinnut atassuteqarnerulernissaanut pisariaqarpoq sumiiffini ilisimatusarfiit Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerup sammivilernissaanut piginnaasaqarlutillu nukissaqarnerat aamma nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut suliniutini peqataasinnaanerat. Ilisimatuut, inuussutissarsiorlut, innuttaasut ingerlataqartullu allat

De initiativer, som Naalakkersuisut vil prioritere for at fastholde og styrke de fire overordnede mål, er oplistet nedenfor og beskrives i detaljer i de efterfølgende kapitler.

Mål 1: *Forskning skal forankres i Grønland*

Det er positivt, at mange kommer til Grønland for at udføre videnskabelige studier. Naalakkersuisut vil sikre at arbejde for, at forskning i højere grad forankres her i landet gennem tættere samarbejde med de lokale aktører. Det kan både være til gavn for forskning her i landet og for international forskning, at oprindeligt og lokal viden samt specialviden kombineres. En øget tilknytning af forskning til lokalsamfundet kræver, at de lokale forskningsinstitutioner har kompetencerne og ressourcerne til at sætte retningen for forskning i Grønland og deltage i internationale forskningsprojekter. Det kræver også, at der er gode muligheder for at skabe kontakt mellem forskere, erhvervsliv, borgere og øvrige aktører. Deter Naalakkersuisuts

akornanni atassuteqarnissamut pitsaasumik periarfissaqarnissaat aamma piumasaaqataavoq. Ilisimatusarfiit nuna tamakkerlugu ineriartortittuarnissaannut patajaallisartuarnissaannullu tapersiinisamut, aamma ataqatigiissaarinnermut suleqatigiinnermullu sinaakkutinik sunniteqarluartunik inerisaanissamut Naalakkersuisut anguniagaqarput.

Suliniutissat:

1.1 Naalakkersuisut sulissutigissavaat ilisimatusarfiit illutaasa allilerneqarnerisigut, suleqatigiinnissamut periarfissat pitsaanerulersinnerisigut aamma sumiiffimmi nunallu assigiinngitsut akornanni issittumi ilisimatusarnermi peqataanisamut isumalluutinik pilersornerunerisigut sumiiffinni ilisimatusarfiit ingerlaavartumik patajaallisarneqarnissaat.

1.2 Naalakkersuisut 2024 naatinnagu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikkut suliniutit tamarmik qitiusumi nalunaarsuiffimmi nalunaarsorneqartarnissaat pillugu piumasaaqateqarnikkut nunami ilisimatusarnikkut ingerlatat pitsaanerumik paasisaqarfigilissavaat.

1.3 Naalakkersuisut ilisimatusarnermi ingerlataqartut attuumassuteqartut peqatigalugit 2022 naatinnagu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu ileqqorissaanissamut najoqqutassanik ineri-saassapput.

mål at bidrage til, at forskningsmiljøet fortsat udvikles og styrkes over hele landet, og at der udvikles effektive rammer for koordinering og samarbejde.

Initiativer:

1.1 Naalakkersuisut vil arbejde for, at de lokale forskningsinstitutioner løbende styrkes gennem udbygning af forskningsinstitutionernes fysiske rammer, forbedring af samarbejdsmuligheder og øget tilførsel af ressourcer til deltagelse i lokal og international arktisk forskning.

1.2 Naalakkersuisut vil inden udgangen af 2024 skabe et bedre overblik over forskningsaktiviteter i landet ved at stille krav om, at alle forskningsprojekter i Grønland skal registreres i et centralt register.

1.3 Naalakkersuisut vil sammen med relevante aktører på forskningsområdet udvikle etiske retningslinjer for forskning i Grønland inden udgangen af 2022.

1.4 Naalakkersuisut vil støtte arbejdet med at identificere og øge brugen af oprindelig og

1.4 Qangaanit sumiiffimmilu ilisimasat paasiniarnissaannut aamma sumiiffinni nunallu assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnerni annertunerusumik atorneqar-nissaannut Naalakkersuisut tapersersue-rusupput.

Anguniagaq 2: *Ilisimatusarnerup piujuartitsisussamik inuiaqatigiinnik ineriartortitsinissaq tapersersussavaa*

Ilisimasat nutaat ineriartornermut ma-tuersaataapput pingaaruteqartut. Ilisi-matusarnermi suliniutit annertusineri si-unissami inuiaqatigiinni avatangiisinullu tunngasunut unammillernartut aaqqiiffi-ginissaannut aningaasaqarnikkullu siua-riartornermi pilersitsisinnaasunik inuus-sutissarsiutinik nutaanik ineriartortitsi-inermut tapertaassapput. Inuiaqatigiit pingaarnertut inuussutissarsiummik tunngaveqarnermit maani nunatsinni isu-malluutit periarfissallu annertuut amer-lanerusut iluaqutigilernerinut ineriartor-tinnissaat pisariaqarpoq. Taamaattumik ilisimatusarnermut periarfissat pitsaasu-nissaat Naalakkersuisut qulakkiissavaat, inuiaqatigiit piujuartitsisussamik ineri-artortinnissaannut tapertaasinnaasut. Siviisuumik atasussat paasisutissat qulakkeerneqarnerinut atatillugu qaam-mataasat aallaavigalugit aaqqiinerit iluani piginnaasat nukittorsarlugit tek-nikikkullu attaveqaatit tapersersorlugit.

lokal viden i lokal og internatio-nal forskning.

Mål 2: *Forskning skal under-støtte en bæredygtig sam-fundsudvikling*

Ny viden er en vigtig nøgle til udvikling. En øget forsknings-indsats kan bidrage til at løse fremtidige samfunds- og miljø-mæssige udfordringer og ud-vikle nye erhverv, der kan skabe økonomisk vækst. Der er behov for, at samfundet udvikler sig fra at være baseret på få pri-mære erhverv til at udnytte flere af de store ressourcer og potentialer, vi har i vores land. Derfor vil Naalakkersuisut sikre, at der er gode betingelser for forskning, der kan bidrage til en bæredygtig udvikling af vores samfund. At styrke kompeten-terne inden for rumbaserede løsninger i forbindelse med sik-ring af langtidsdata og støtte den teknologiske infrastruktur. Det er Naalakkersuisuts håb, at et øget fokus på forskningens betydning for samfundet også vil øge interessen for uddannel-se og for mulighederne for at gå forskervejen.

JSEPimi ilinniartut (Joint Science Education Project) Kangerlussuarmi qaarsumi sermip kiliorsimasaanik qimerluuisut. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

Studerende i JSEP (Joint Science Education Project) kigger på riller skabt af is, på et grundfjeld i Kangerlussuaq. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

Naalakkersuisut neriutigaat ilisimatusarnerup inuiaqatigiinnut pingaaruteqarnerata annertunerusumik sammineqarnera aamma ilinniarnissamut aamma ilisimatusarnissamut periarfissanut soqutiginnineq annertunerulersissagaa.

Suliniutissat:

2.1 Naalakkersuisut tunngaviususamik ilisimatusarnermut aamma anguniagaqarluni ilisimatusarnermut ilisimatusarnermullu atorpeqarsinnaasumut sinaakkutit aamma siunissami inuiaqatigiinnut unammillernartut periarfissaanullu piujuartitsilluni aaqqiinernik taakku atuineri patajaallisassavaat.

2.2 Naalakkersuisut ilisimatusarneq pillugu namminersortut pisortallu suleqatigiinnerinut sinaakkutissat patajaallisassavaat ilisimatusarnerullu atorneratigut inuussutissarsiutit ineriartortinnerat samminerulerlugu.

2.3 Naalakkersuisut ilisimatuutut sulineq pillugu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit ingerlatitseqqittarnerat taper-sussavaat aamma ph.d.-mut aamma kalaallinut ilisimatusartunut aamma doktorinngornerup kingorna ingerlanernut aningaasaliissutit qaffannissaat sulissutigalugu.

2.4 Naalakkersuisut ilaatigut ilisimatusarnermi kisitsisitigut paasisutisani ineriartortitsineq atuinerlu pillugit ilaatigut ilisimatusarfinnik aamma

Initiativer:

2.1 Naalakkersuisut vil styrke rammerne for såvel grundforskning som strategisk og anvendt forskning og deres brug i udviklingen af bæredygtige løsninger på vores fremtidige samfundsmæssige udfordringer og muligheder.

2.2 Naalakkersuisut vil styrke rammerne for privat-offentligt samarbejde om forskning og øge fokus på erhvervsudvikling gennem anvendt forskning.

2.3 Naalakkersuisut vil støtte grønlandske forskningsinstitutioners formidling om forskerkarrierer og arbejde for øget bevilling til ph.d.- og postdoc-forløb til grønlandske forskere.

2.4 Naalakkersuisut vil optimere samarbejdet blandt andet med forskningsinstitutioner og Grønlands Statistik, om udviklingen og brugen af forskningsstatistik.

Naatsorsueqqissaartarfimmik suleqateqarnertik pitsaanerulersissavaat.

Anguniagaq 3: *Ilisimatusarnermi angusat kikkunnit tamanit pissarsiariu-minartuussapput*

Kalaallit Nunaanni ingerlanneqartoq ilisimatusarneq paasisaqarfigissallugu angusallu pissarsiarinissaat ullumikkut ajornakusoorsinnaasarpoq. Ilisimatusarneq sapinngisamik pitsaanerpaamik iluaqutiginiarlugu tamanna pillugu paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasapput - ilisimatuunut, aalajangiisartunut, inuussutissarsiortunut, pisortanut, ilinniartunut innuttaasunullu. Naalakkersuisut taamaattumik Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliniutit pillugit ilisimasat ilisimatusarnermilu tassani angusat kiisalu taakku ingerlateqqinneqartarneri pillugit ilisimasat annertunerusumik pissarsiari-neqarnissaannut suliaqassapput.

Suliniutissat:

3.1 Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu ilisimatusarnermi paasissutissat pillugit naalakkersuinikkut anguniagassanut siunnersuummik saqqummiussisussamik suleqatigiissitamik pilersitsissapput.

3.2 Naalakkersuisut 2023 naatinngu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliat tamaasa pillugit paasissutissat tamanut ammasumik ilisimatusarnermi

Mål 3: *Forskningsresultater skal være let tilgængelige for alle*

Det kan i dag være vanskeligt at få overblik over den forskning, der udføres i Grønland, og at få adgang til resultaterne. For at få bedst mulig gavn af forskningen skal der være adgang til informationer herom — både for forskere, beslutningstagere, erhvervsliv, myndigheder, studerende og borgerne. Naalakkersuisut vil derfor arbejde for øget tilgængelighed af viden om forskningsprojekter i Grønland og resultater af denne forskning samt for aktiv formidling heraf.

Initiativer:

3.1 Naalakkersuisut vil etablere en arbejdsgruppe, som skal fremlægge et forslag til en national forskningsdatapolitik.

3.2 Naalakkersuisut vil inden udgangen af 2023 sikre, at informationer om alle forskningsprojekter i Grønland bliver tilgængelige via en offentlig elektronisk forskningsportal.

nittartakkakut katersorneqarsinnaane-
rat qulakkiissavaat.

**Anguniagaq 4: *Ilisimatusarnermi
suliniutit nunat assigiinngitsut akornan-
nitut qaffasissuseqassaaq***

Nunatsinni qaffasissumik nunallu assi-
giinngitsut akornannisut pitsaassuse-
qartumik ilisimatusarnermik ingerlats-
isoqarpoq. Ilisimatusarnermilu suliniutit
qaffatsinnissaannut aamma pitsaassutsip
nunani tamalaanisulli qaffasissuseqar-
nissaata qulakkeerneqarnissaannut tul-
leriiaarinissaq nukissaqarnissarlu pis-
ariaqartinneqarlutik. Naalakkersuisut
pisortat namminersortullu ilisimatusar-
nermut aningaasanik pingaartitsinissaat
sulissutigissavaat. Naalakkersuisut aam-
ma nunatta ilisimatusarfigissallugu aam-
ma nunat assigiinngitsut akornannit ili-
simatusarnermi aningaasaliiffigissallugu
suli pilerinarnerulersissavaat.

Nunat issittut, pingaartumik Kalaallit
Nunaateqqarsaatigalugu imaani sikuppis-
usaa pillugu annertuumik ilisimasaqar-
neq annertuumik pingaaruteqarpoq.
Nunaqqatigiinnut sikusartuni najugaqar-
tunut immap sikua pissarsiaqarnermut at-
taveqaatillu atatiinnarnissaannut kiisalu
piniarnermik aalisarnermillu inuussutis-
sarsiutinut pingaaruteqartorujussuuvoq.

**Mål 4: *Forskningsindsatsen
skal være på internationalt
niveau***

Der udføres forskning af høj, in-
ternational kvalitet i vores land.
Det kræver dog prioritering og
ressourcer at sikre, at forsk-
ningsindsatsen øges, og at kva-
liteten fastholdes på internatio-
nalt niveau. Naalakkersuisut vil
arbejde for, at både offentlige
og private aktører prioriterer
midler til forskning. Naalakker-
suisut vil desuden gøre vores
land endnu mere attraktivt som
forskningsdestination og som
mål for international forsknings-
finansiering.

For de arktiske egne, specielt
også for Grønlands vedkom-
mende er indgående viden om
havisforhold af stor betydning.
For lokalsamfund som beboer
islægningsområder spiller hav-
isen en stor rolle for udbygning
og vedligeholdelse af infrastruk-
turen, samt fangst- og fiskeri-
erhvervet.

Suliniutissat:

4.1 Naalakkersuisut Nunatta Karsianit, ilisimatusarfinnit kiisalu pisortat namminersortullu suliffeqarfinit ilisimatusarnermut aningaasat tamarmiusut 2030-mi ukiumut agguaqatigiissillugu tunisassiat ataatsimut nalingisa minnerpaamik 2,3 %-iattut annertutiginissaat sulissutigissavaat.

4.2 Naalakkersuisut naalagaaffit aamma naalagaaffit akornanni immikkoortunik ilisimatusarnikkut suleqatigiinneq kiisalu issittumi ilisimatusarneq samillugu nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarfinni peqataanissaq pingaartissavaat.

4.3 Naalakkersuisut imaani ilisimatusarnermut piujuartitsilluni ineriartornermut NP-p ukiuni qulini ingerlataqarneranut (2021-2030) tapertatut imaq pillugu ukiuni qulini ilisimatusarnermi suliniutip pilersinneqarneratigut immikkut ittumik suliniuteqarnissaq pingaartissavaat.

Suliniutit ilaat eqqarsaatigalugit ilimagisariaqarpoq aningaasartuutit annerusineqarnissaat, (pingaartumik 1.1, 2.3, 3.2, 4.1, 4.2), tamanna isumaqarsinnaavoq siumoortumik suliassanut immikkoortitassat qulaajaqqaarnissaat, Naalakkersuisullu aalajangiiffigisassaanik aningaasaliissutissanut itisilikkamik assersuusiorneq.

Initiativer:

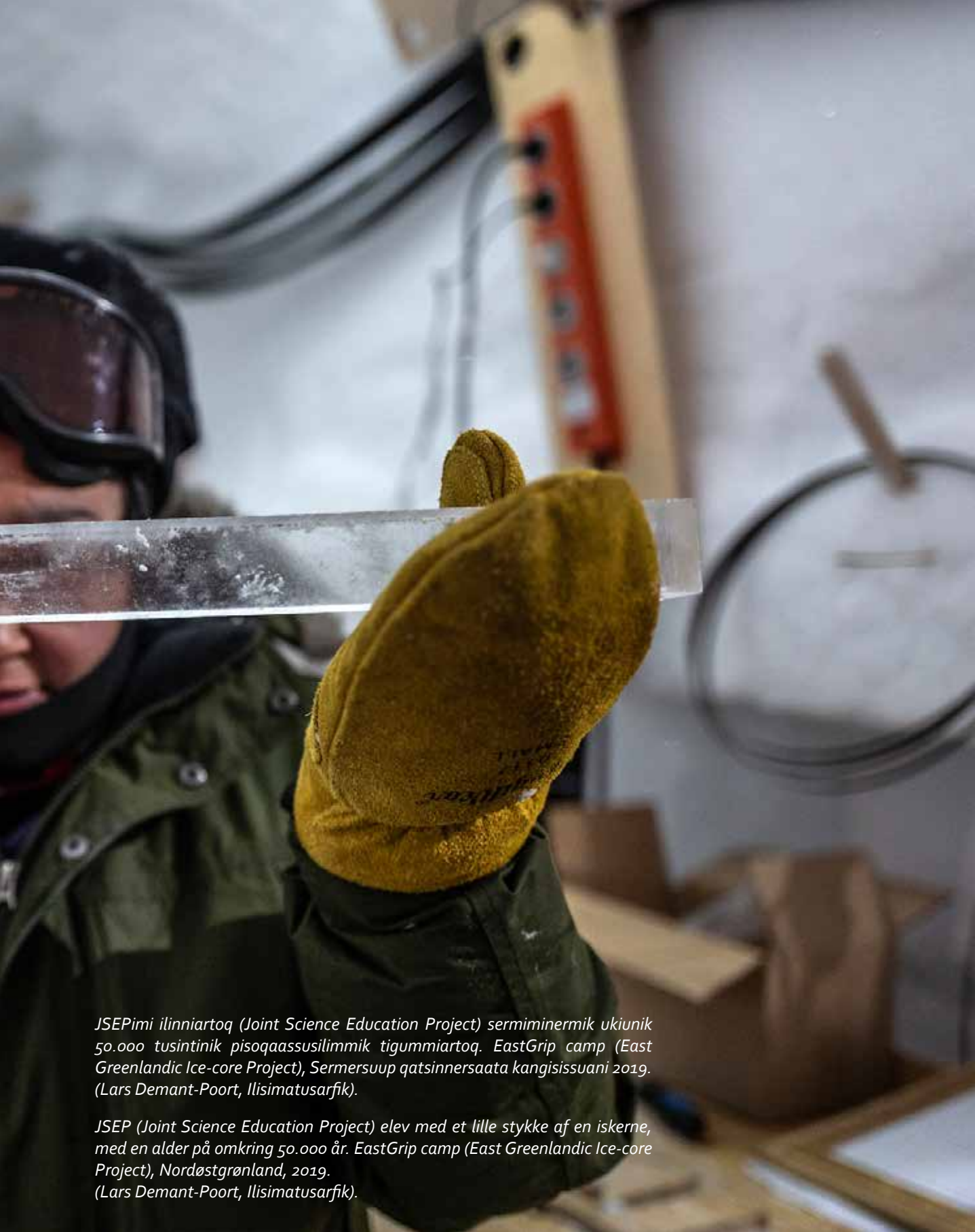
4.1 Naalakkersuisut vil arbejde for, at de samlede forskningsmidler fra Landskassen, forskningsinstitutioner samt offentlige og private virksomheder udgør mindst 2,3 % af BNP i 2030.

4.2 Naalakkersuisut vil prioritere forskningssamarbejde med statslige og overstatslige enheder samt deltagelse i internationale forskningsfora med fokus på arktisk forskning.

4.3 Naalakkersuisut vil som en særlig indsats prioritere et bidrag til FN's tiår for havforskning og bæredygtig udvikling (2021-2030) gennem oprettelse af et 10-årigt forskningsprogram for havet.

Der må forventes udgiftsstigning for visse initiativers vedkommende (særligt 1.1., 2.3., 3.2., 4.1., 4.2.), som kan betyde forudgående analyse af forventede ressourceallokering, med efterfølgende uddybning af en finansieringsmodel som tages op til beslutning hos Naalakkersuisut.

JSEPimi ilinniartooq (Joint Science Education Project) sermiminermik ukiunik 50.000 tusintinik pisoqaassusillimmik tigummiartooq. EastGrip camp (East Greenlandic Ice-core Project), Sermersuup qatsinnersaata kangisissuani 2019. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

JSEP (Joint Science Education Project) elev med et lille stykke af en iskerne, med en alder på omkring 50.000 år. EastGrip camp (East Greenlandic Ice-core Project), Nordøstgrønland, 2019. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

1. Ilisimatusarneq Kalaallit Nunaanni tunngaveqassaaq

Ilisimatusarnerup Kalaallit Nunaanni ingerlanneqartup inuiaqatigiinnut kalaallinut qaninnerulersinnissaa Naalakkersuisut anguniagaraat. Naatsorsuutigisaaq tassaavoq sumiiffinni tunngaveqarneq pitsaanerusumik ilisimatusarnermik pilersitsinissaa aamma inuiaqatigiinnut pitsaasumik naleqartilernissaa attuumassuteqarnissaalu. Annertunerusumik tunngaveqartitsinermi pineqarpoq ilisimatusarnermi suliniutini nunaqavissut suliniuteqarneri peqataatinnerilu, aamma nunami maani nunanit tamalaaneersut ilisimatusarnerulernissaannut kaammattuineq.

Nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnermi sulianut suliniuteqarnissamut peqataanissamullu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit isumalluuteqarnerat illoqarnerallu qulakkeerutsigu ilisimatusarneq maani ingerlanneqartoq nunatsinni annertunerusumik atassuteqalersissinnaavarput. Tamatuma sania-tigut sumiiffimmi nunallu assigiinngitsut akornanni ingerlataqartunut ilisimatusarneq pillugu suleqatigiinnermut akuliussinnaaneq ajornannginnerusaaq. Tamanna ilisimatuunut, ilisimatusarfinnut, aalajangiisartunut, ilinniartunut, innuttaasuni suliniaqatigiiffinnut, innuttaasunut inuusutissarsiortunullu atuuppoq. Tamanna ataqatigiissaarinermut suleqatigiinnermullu sinaakkutinik najoqqutassanillu

1. Forskning skal forankres i Grønland

Det er Naalakkersuisuts mål at knytte den forskning, der foregår i Grønland, tættere til det grønlandske samfund. Forventningen er, at lokalforankring både vil give bedre forskning og have positiv værdi og relevans for samfundet. Øget forankring handler om lokalt initiativ og deltagelse i forskningsprojekter og lokal brug af forskningsresultater, og også om at opmuntre til, at mere international forskning foregår her i landet.

Vi kan give den forskning, der foregår her, en større tilknytning til vores land, hvis vi sikrer, at de grønlandske forskningsinstitutioner har ressourcer og fysiske faciliteter til at tage initiativ til og deltage i internationale forskningsprojekter. Derudover skal det være enkelt for de relevante lokale og internationale aktører, at involvere sig i og samarbejde om forskning. Det gælder både forskere, forskningsinstitutioner, beslutningstagere, studerende, civilsamfundsorganisationer, befolkningen og erhvervslivet. Det kræver, at der er gode rammer og retningslinjer for koordinering og samarbejde,

pitsaasunik pisariaqartitsivoq, tassunga ilanngullugit qangaanit sumiiffinnilu ilisimasat ilanngutitinneqarneri illersornissaannullu sinaakkutissat.

1.1. Ilisimatusarfiit inerisarneqartuassapput

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi atuqaasut ukiuni aggersuni patajaallisarlugit inerisarlugillu Naalakkersuisut suliaqassapput. Tamanna illutaannut, suleqatigiinnermut aamma ilisimatusarnermi sulianut suliniuteqarnissamut peqataanissamullu atuuppoq.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi atuqaasut ingerlaavartumik annertusarneri suli pisariaqarput qaffasissumik pitsaasuseqartumik sumiiffinni ilisimatusarneq qulakkeerniarlugu. Ilisimatusarnermi suliniutini ilisimatuut avataaneersut peqataanissamut qaaqqunissaannut sumiiffinni ilisimatusarnermi oqartussat ilisimatusarfillu pisariaqartutigut annertusiartortumik nukissaqalernerat annertusaanerup aamma qulakkiissavaa. Taamaalilluni sumiiffinni ilisimatuut pisariaqartitsinerit periarfissallu ilisimasatik tikkuarnerisigut nunami maani ilisimatusarfiup sammivilernissaanut annertunerusumik periarfissaqassapput.

herunder rammer for at værne om og inddragelse af oprindelig og lokal viden.

1.1. Forskningsinstitutionerne skal fortsat udbygges

Naalakkersuisut vil arbejde for, at det grønlandske forskningsmiljø styrkes og udbygges i de kommende år. Det gælder både de fysiske rammer, samarbejdet og ressourcerne til at tage initiativ til og deltage i forskningsprojekter.

En løbende udbygning af det grønlandske forskningsmiljø er nødvendig for fortsat at sikre lokal forskning af høj kvalitet. Udbygningen skal også sikre, at de lokale forskningsorganer og forskningsinstitutioner har de nødvendige ressourcer til i stigende grad at invitere forskere udefra til at deltage i forskningsprojekter. Dermed får de lokale forskere i øget omfang mulighed for at sætte retningen for forskningen her i landet ved at pege på de behov og potentialer, de kender til.

Ilisimatusarnermi attaveqaatit allilerinisamut pilersarusiorneq nunami sumiifinni arlalinni aallartereerpoq. Assersuutitut eqqaaneqarsinnaapput:

- Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikut siunnersuisoqatigiit, ilisimatusarnermi siunnersuinermik suliaqartut. Ph.d.-mik aamma postdoc-imik aningaasanik aamma Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerup siuarsarnissanut ilisimatusarnermi aningaasanik aningaasaliisarput.
- International Arctic Hub Kalaallit Nunaanni eqqaanilu ilisimatusarnermit ilisimasat takussaalernissaannik pissarsiarineqarsinnaaneranillu siunertaqarpoq, kiisalu ilisimatusarnerup, nunaqqatigiit, ilinniartitaanerup, inuussutissarsiutit oqartussallu akornanni ataqqatigiissitsilissalluni.
- Ilimmarfimmi, tassa Nuummi ilisimatusarfimmi, illutaata allilerneqarnissaanik aamma suliaqarfiit nunallu assigiinngitsut akornanni suleqqatigiinnerannik siuarsaasumik aqqjissuussilluni sulisoqarpoq.
- Inuunerissaavik Steno-mi nuna tamakkerlugu ilisimasanik, ineriartornermik katsorsaavimmillu nutaamik pilersitisoqarpoq, tassani anguniagaalluni ataavartumik nappaatit iluanni soorlu sukkorneq, ataavartumik puakkut

Planlægningen af udbygning af forskningsinfrastrukturen er i gang flere steder i landet. Som eksempler kan nævnes:

- Grønlands Forskningsråd, som arbejder med forskningsrådgivning, bevilling af ph.d. og postdoc midler og forskningsmidler til forskningsfremme i Grønland.
- International Arctic Hub som har til formål at gøre viden fra forskning i og omkring Grønland synligt og tilgængeligt, samt at bygge bro mellem forskning, lokalsamfund, uddannelse, erhverv og myndigheder.
- På Ilimmarfik, dvs. universitetsparken i Nuuk, arbejder man på at udbygge de fysiske rammer og indrette dem på en måde, der fremmer tværfagligt og internationalt samarbejde.
- Med Steno Diabetes Center Grønland er der etableret et nyt landsdækkende videns-, udviklings- og behandlingscenter, der har som mål at blive en internationalt anerkendt forskningsinstitution med særlige kompetencer

nappaatit (KOL) aamma uummammi aap ingerlaarfiisigut nappaatit pillugit immikkut piginnaasaqartutut ilisimatusarfittut nunanit tamalaanit akuerineqarnissaq anguniagaalluni.

- Sisimiuniteknologiimi ilinniarnertilisimatusarnerillu patajaallisarnissaat sullisutigineqarpoq, aamma Arctic DTU Sisimiut — Ilinniarfeqarfik Sisimiut ilinniartitaanikkut suliniutinik nutaanik pilersitsinissaq aamma ataatsimut ilinniarfeqarfiup ineriartortinnissaa aamma kalaallit nunaanni ilisimatusarfinnik allanik annertunerusumik suleqateqarnissaq pillugu KTI — Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik suleqateqarneq nukittorsarneqarluni. Aammattaq maannakkut ilisimatusarfinni atortuni sinaakkusiussat iluini ilisimatusarfissanik pilersitsisoqarpoq, sammisani assigiinngitsuni nunami nunallu assigiinngitsut akornani ilisimatusarnermik suliniutinik amerlanernik katersuisussaq, Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfinnut tamarmiusunut iluaqutasinnaasunik uummaarissumik sullarissumillu ilinniagartuut katersuuffisa nukittorsarnissaannut ingerlatsisuni pingaaruteqartussaq.
- Qaortumi misileraaffimmi Upernaviarsummi nunalerinermik inuussutisarsiu tip iluani misileraasoqarpoq.

inden for kroniske sygdomme såsom diabetes, kronisk lungesygdom (KOL) og hjertekarsygdom.

- I Sisimiut arbejdes der på at styrke teknologisk uddannelse og forskning, og Arctic DTU Sisimiut — Ilinniarfeqarfik Sisimiut har fokus på at etablere nye uddannelsesforløb, styrke samarbejdet med KTI — Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik om fælles campusudvikling og øge samarbejdet med de øvrige grønlandske forskningsinstitutioner. Der etableres ligeledes en forskningsstation indenfor rammerne af de eksisterende campusfaciliteter, som skal tiltrække flere nationale og internationale forskningsprojekter på tværs af discipliner, som vigtig drivkraft i styrkelsen af et levende og dynamisk akademisk miljø, der kan bidrage til det samlede grønlandske forskningsmiljø.
- Ved Qaortoq foretages forsøg inden for landbrugserhvervet på Upernaviarsuk Forsøgsstation. Det overvejes

Nunalerineq pillugu Naalakkersuisut Periusissiaanni 2021-2030-mi allaaserineqartutut suliaasaqarfimmi ilisimatusarnerup nukittorsarnissaanut ilisimatusarfup allineqarnissaa isumaliutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni maannakkut ilisimatusarfeqarfiit aamma nunat assigiinngitsut akornanni suleqatigisat attavigisallu akornanni suleqatigiinnerit nukittorsarnissaat periarfissaasutut ilisimatusarfinnit isigineqarput. Eqqortunik illutallit ilisimatusarfeqarfiit katersuussimasut ataqatigiissarluarsimasullu avataaniit soqtigineqalernissaannut naleqqiullugu nukittunerussapput. Tassani pineqarput ilisimatusarnerit aningaasalersorneqarneri, kiisalu aamma Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfinni nunaqqatigiinnilu peqataatitsinissamut nunat assigiinngitsut akornanni soqtiginninnerit, tassunga ilanngullugit Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliniutit.

Suliniut 1.1: Ilisimatusarfiit illuutaannik allilerinikkut, suleqatigiinnissamut periarfissat pitsaanerulersinnerisigut aamma sumiiffinni nunallu assigiinngitsut akornannit issittumi ilisimatusarnermi peqataanissamut isumalluutit annertunerulersinnerisigut sumiiffinni ilisimatusarfiit ingerlaavartumik nukittorsarneqarnissaat Naalakkersuisut sulissutigissavaat.

at udvide forskningsstationen for at styrke forskning på området, som beskrevet i Naalakkersuisuts Strategi for Landbrug 2021-2030.

Der er et potentiale i at styrke det tværfaglige samarbejde og samarbejdet mellem det eksisterende forskningsmiljø i Grønland og internationale samarbejdspartnere og netværk. Et samlet og velkoordineret forskningsmiljø med de rette fysiske rammer vil stå stærkere i forhold til at tiltrække opmærksomhed udefra. Det gælder i form af forskningsfinansiering, samt også i form af international interesse for engagement i det grønlandske forskningsmiljø og lokalsamfund, herunder deltagelse i grønlandske forskningsprojekter.

Initiativ 1.1: Naalakkersuisut vil arbejde for, at de lokale forskningsinfrastrukturer løbende styrkes gennem udbygning af de fysiske rammer, forbedring af samarbejds muligheder og øget tilførsel af ressourcer til deltagelse i lokal og international arktisk forskning.

1.2. Ilisimatusarnermi ingerlatat pillugit paasisimasat pitsaanerulersinneqassapput

Siunissami Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliniutit annertunerusumik nalunaarsugaassapput, taamaallilluni ilisimatusarnermi ingerlatat pillugit tamakkiisumik isiginnittoqalerluni. Tamanna nunami ilisimatusarnikkut ingerlanneqartut pillugit pingaarutilinik ilisimasaqartitsilissaaq, aamma suliaqarfiit suleqatigiinnerinut sumiiffinilu tunngavilernissaannut periarfissat pitsaanerulersillugit. Assersuutigalugu nunanit allaneersut ilisimatuut nunami maani sunik suliniuteqarnerat pillugu ilisimatusarfinnut annertunerusumik ilisimasaqartitsilissaaq, taamaallillunilu atasuteqarnissamut suleqatigiinnissamullu periarfissat pitsaanerulersillugit.

Taamaattumik Naalakkersuisut ilisimatusarnermi suliniutit tamarmik, Kalaallit Nunaannit ilisimatusarnikkut ingerlanneqartut, qitiusumi nalunaarsugaalersinnaanerit pillugu piumasaqaat inatsisigtigut tunngavissaqarnersoq misissusavaat. Tamanna Kalaallit Nunanilu tamalaani ilisimatusarnerluni suliniutinut atuutissaaq.

Nalunaarsugaanissaq pillugu piumasaqaatip ilisimatusarnermik ingerlataqartut

1.2. Overblikket over forskningsaktiviteter skal forbedres

Fremover skal forskningsprojekter i Grønland i større omfang registreres, så der er overblik over forskningsaktiviteterne. Det vil give værdifuld viden om de forskningsaktiviteter, der foregår i landet, og forbedre mulighederne for tværgående samarbejde og lokal forankring. Det vil eksempelvis give lokale forskningsinstitutioner mere viden om, hvilke projekter udenlandske forskere er i gang med i landet, og dermed forbedre mulighederne for kontakt og samarbejde.

Derfor vil Naalakkersuisut undersøge muligheden om lovgrundlaget er til stede for, at alle forskningsprojekter, hvor der udføres forskningsaktiviteter i Grønland kan registreres centralt. Det vil gælde for både grønlandske og internationale forskningsprojekter.

Kravet om registrering vil sikre en tidlig kontakt mellem forskningsaktører og myndigheder.

oqartussallu akornanni siusissukkut atassuteqartarnissaat qulakkiissavaa. Tamanna ilisimatusarnermi ileqqoris-saarnissamut najoqqutassat aamma inatsisit attuumassuteqartut pillugit ingerlataqartunut attuumassuteqartunut ilisimatitsinissamut malinninnissaasalu qulakkeerreqarnissaanut pisortanut pitsaanerusemik periarfissiisaaq. Tamama saniatigut Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi najoqqutassat nalinginnaasut allat pillugit pisortat paasissutisiinissaannut periarfissiisaaq, tassunga ilanngullugu ilisimatusarnermi angusanut naatsorsuutigisat aamma ingerlateqqineqarnissaannut periarfissat.

Sulili imaassaaq ilisimatusarnermi ingerlatassarpassuarni piumasarineqarluni pisortani attuumassuteqartuni ingerlatassat pillugit akuersissutinik pissarsiniartoqartassasoq, tassa imaappoq Namminersorlutik Oqartussani naalakkersuisoqarfinni imaluunniit kommunini. Isumannaallisaanermi pissutsit, avatangiisit pinngortitalu illersorneqarnissaa, kulturikkut kingornussat illersorneqarnissaat, pisinnaatitaaffinnut tunngasut, innuttaasut nunaqqatigiillu eqqarsaatiginissaat, oqartussani isumalluutinik atui-neq il.il. eqqarsaatigalugit akuersissutinik pissarsiniarnissaaq pisariaqarpoq. Ingerlatassaaq apeqqutaatillugu pisortanut amerlanernut atassuteqarnissaaq pisariaqarsinnaavoq, tamannalu ilisimatusarnermi

Det giver myndighederne bedre muligheder for at sikre, at alle relevante aktører oplyses om og følger de etiske retningslinjer for forskning og den relevante lovgivning. Herudover giver det myndighederne mulighed for at oplyse om øvrige generelle retningslinjer for forskning i Grønland, herunder forventninger til og muligheder for formidling af forskningsresultater.

Det vil fortsat være sådan, at mange forskningsaktiviteter kræver, at der indhentes en egentlig tilladelse til aktiviteterne hos de relevante myndigheder, dvs. hos departementer i Grønlands Selvstyre eller hos kommunerne. Det er nødvendigt at indhente tilladelser af hensyn til sikkerhedsforhold, miljø- og naturbeskyttelse, beskyttelse af kulturarv, rettilighedsforhold, hensyn til borgere og lokalsamfund, ressourceforbrug hos myndigheder mv. Der kan, afhængigt af aktiviteten, være behov for kontakt til flere myndigheder, hvilket myndighederne eventuelt kan vejlede forskningsaktørerne om i forbindelse med notifikationen om det enkelte forskningsprojekt.

suliniutit ataasiakkaat nalunaarsornerinut atatillugu ilisimatusarnermi ingerlataqartunut oqartussat ilitsersuussisinnaallutik.

Ilisimatusarnermi suliniutit pisortani sorlerni nalunaarsugaasarnissaat aalajangersarneqassaaq. Pisariaqanngitsumik allaffissornissaq pinngitsoortinniarlugu ilisimatusarnermi suliniutit nalunaarsugaanerit tamanut ammasumi ilisimatusarfiit iserasuaataat aqqutigalugu ingerlanneqarsinnaavoq (takuuk immikkoortoq 3.2). Aammattaaq ilisimatusarfinnut atassuteqartut suliniutit nalunaarsugaanerini pisariillisaasumik sumiiffinni ilisimatusarfiit pillugit tunngaviumik isumaqatigiissusiornissamut periarfissaq Naalakkersuisunit isumaliutigineqassaaq.

Suliniut 1.2: Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi ingerlatat tamarmik qitiusumik nalunaarsuiffimmi nalunaarsugaasarnissaat pillugu piumasaqaateqarnikkut nunami ilisimatusarnikkut ingerlatat pillugit pitsaanerumik paasisimasaqalerinissat 2024 naatinngit Naalakkersuisunit anguneqarsimassaaq.

Det skal fastlægges, hvilken myndighed forskningsprojekter skal notificeres til. For at undgå unødige administration kan registreringen af forskningsprojekter eventuelt foregå via en offentlig forskningsportal (se afsnit 3.2). Naalakkersuisut vil desuden overveje muligheden for at lave rammeaftaler for de lokale forskningsinstitutioner, der forenkler registreringen af de projekter, der er tilknyttet forskningsinstitutionerne.

Initiativ 1.2: Naalakkersuisut vil inden udgangen af 2024 skabe et bedre overblik over forskningsaktiviteter i landet ved at stille krav om, at alle forskningsprojekter i Grønland skal registreres i et centralt register.

Nuuk GUXimi ilinniartut aalisakkat ivaanik misissuisut.
(Caroline Bouchard, Pinngortitaleriffik).

GUX elever fra Nuuk kigger på fiskelarver.
(Caroline Bouchard, Grønlands Naturinstitut).

1.3. Ileqqorissaarnissamut najoqqutassat ilisimatusarnermut sinaakkusiissapput

Nunatsinni ilisimatusarnikkut ingerlatarpassuit ilisimatusarnerup ileqqorissaarnikkut akisussaassuseqartumik ingerlanneqarnerisa qulakkeerneqarnissaanik pisariaqartitsipput. Taamaattumik Naalakkersuisut aamma ilisimatusarfiit Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu pingaarnertigut ileqqorissaarnissamut najoqqutassaliortoqarnissaa ataatsimoorlutik kissaatigaat.

Ileqqorissaarnissamut najoqqutassat inuit pisariaqanngitsumik ilisimatusarluni ingerlanit artukkerneqannginnissaat qulakkiissavaa. Najoqqutassat ilaatigut ilisimatuut sumiiffinni kulturikkut assigiinngissutsinik alaatsinaatsilissavaat aamma ilisimatusarnermi suliniummi peqataasut ilisimatusarnermi angusat pillugit utersaarfigineqarnissaat aamma ilisimatusarnermut ikiuussimaneranni pitsaasumik misigisaqarsimanerat qulakkeerneqarluni. Tamanna immikkut pingaaruteqarpoq, tassa qangaanit sumiiffinnilu ilisimasat annertusiartuinnartumik sumiiffinni nunallu assigiinngitsut akornanni ilisimatusarluni suliniutini ilanngunneqartaler mata (takuuk immikkoortoq 1.4).

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq tamaat pillugu nalinginnaasumik

1.3. Ethiske retningslinjer skal sætte rammerne for forskning

Med de mange forskningsaktiviteter i vores land følger et behov for at sikre, at forskningen udføres på en etisk ansvarlig måde. Derfor har Naalakkersuisut og forskningsinstitutionerne et fælles ønske om at udarbejde overordnede etiske retningslinjer for forskning i Grønland.

De etiske retningslinjer skal sikre, at befolkningen ikke belastes unødigt af forskningsaktiviteter. Retningslinjerne skal blandt andet henlede forskernes opmærksomhed på lokale kulturelle forskelle og sikre, at deltagerne i forskningsprojekter modtager tilbagemelding om forskningsresultaterne og har gode oplevelser med at bidrage til forskning. Dette er i særlig grad vigtigt, fordi oprindelig og lokal viden i stigende grad indgår i lokale og internationale forskningsprojekter (se afsnit 1.4).

I strategien lægges der op til etablering af generelle etiske

ileqqorissaarnermi najoqqutassanik piler-sitsisoqarnissaa periusissiami siunniun-neqarpoq. Peqqinnissaqarfimmili ilisima-tusarneq pillugu ileqqorissaarnissamut najoqqutassanik ineriartortitsisoqareersi-mavoq, aamma suliniutit aallartitsinnagit uumassusilinnit tunngaveqartumik na-korsaatitigut ilisimatusarnermi suliniutit aamma peqqinnissakkut ilisimatusarnerit ilisimatusarnermi ileqqorissaarnissamut Ataatsimiititaliamit akuerineqartussaal-lutik.¹ Kalaallit Nunaanni aamma nunani allani kalaallit napparsimasut peqqin-nissakkut pillugit ilisimatusarnerit peqa-taasut pisinnaatitaaffinik illersuisunik piumasaqaatinik naammassinninnerat tamatuma qulakkeerpaa.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit ataa-siakkaat Naalakkersuisunit nalingin-naasumik ileqqorissaarnissamut najoq-qutassat aallaavigalugit immikkut ileq-qorissaarnissamut najoqqutassanik ine-risaasinnaapput. Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi peqataasut tamarmik assersuutigalugu ileqqoris-saarnissamut apeqqutinut, inuk pillugu paasissutissat pillugit inatsimmut aamma

---

1 "Peqqinnissakkut ilisimatusarnermi aamma peqqinnissaqarfiup suliffe-qarfiini ilisimatusarneq pillugu najoqqutassat" kiisalu "Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi pitsaasumik sulineq pillugu ilitsersuut".

retningslinjer for al forskning i Grønland. På sundhedsområ-det er der dog allerede udviklet etiske retningslinjer for forsk-ning, og Det Videnskabsetiske Udvalg skal godkende biomedicinske forskningsprojekter og sundhedsforskning, før projek-terne må påbegyndes.¹ Dette sikrer, at sundhedsforskning i Grønland og om grønlandske patienter i udlandet lever op til krav, som beskytter deltager-nes rettigheder.

Hver enkelt forskningsinsti-tution i Grønland kan udvikle yderligere specifikke etiske retningslinjer med udgangs-punkt i de generelle etiske ret-ningslinjer fra Naalakkersuisut. Således sikres det, at alle, som deltager i forskning i Grønland, er beskyttet i forhold til f.eks. etiske spørgsmål, persondata-loven og andre personlige ret-tigheder.

---

1 "Retningslinjer ved sund-hedsforskning og for forsk-ning ved sundhedsvæsenets institutioner" samt "Vejled-ning om god forsknings-praksis i Grønland".

*LC-130 U.S. National Guardimeersoq EastGRIPimi usingiartooq (East Greenland Ice-core Project).
(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).*

*En U.S. Air National Guard LC-130 losser passagerer og gods ved EastGRIP-lejren (East Greenland
Ice-core Project).(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).*

inuit pisinnaatitaaffinut allanut naleqqi-ullugu illersugaanerat qulakkeerneqasaaq.

Suliniut 1.3: Naalackersuisut ilisimatusarnermi ingerlataqartut peqatigalugit 2022 naatinnagu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq pillugu ileqqorissaarnisamat najoqqutassanik inerisaassapput.

1.4 Qangaanit sumiiffinnilu ilisimasat atorneqarneri annertusineqassapput

Ilisimasat nunaqqatigiinni pigineqartut amerlanertigut ilisimatusarnermut anertuumik naleqartarput. Taamaattumik ilisimatusarnermi suliniutit sumiiffinni tunngavilersimanerat pingaaruteqarpoq. Qangaanit sumiiffinnilu ilisimasat qanoq sumiiffinni nunallu assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnermi suliniutini tulluatumik ilanngutitinnegarnissaat annertunerumillu sammineqarnissaat Naalackersuisut kissaatigaat.

Paasissutissanik inunnut tunngasunik mianersuutassanik imaqartunik sulinerit nalunaarsornerisigut sumiiffinni ilisimasat ilaatigut inuiaqatigiinni peqqinnissakkullu ilisimatusarnerni aallaaviit pingaaruteqarput, taakkulu aqqudigalugit pisortani paasissutissanut pisarsiarineqarsinnaasunut naleqqiullutik

Initiativ 1.3: Naalackersuisut vil sammen med relevante aktører på forskningsområdet udvikle etiske retningslinjer for forskning i Grønland inden udgangen af 2022.

1.4 Brugen af oprindelig og lokal viden skal øges

Den viden, der findes hos lokalbefolkningen, er ofte af stor værdi for forskning. Derfor er lokalforankringen af forskningsprojekter af vital betydning. Naalackersuisut ønsker at sætte større fokus på, hvordan oprindelig og lokal viden kan indgå i lokale og internationale forskningsprojekter på ligeværdige vilkår.

Lokal empiri i form af registerdata er vigtige kilder i blandt andet samfunds- og sundhedsvidenskab og derigennem skabe mulighed for at undersøge sammenhænge på et mere detaljeret niveau end de offentligt tilgængelige data.

Oprindelig viden er i forskningsstrategiens kontekst den indgående viden om Arktis, som

immikkuualunnerusumik ataqatigiinner-
nik misissuinissamut periarfissiillutik.

Qangaanit ilisimasat tassaapput ilisima-
tusarnikkut periusissiamut atatillugu Is-
sittoq pillugu ilisimasaqarluarneq, Inuit
issittumilu inuit allat ukiuni tusindilinni
iluaqutigisimasaat. Ilisimasat tassaapput
kinguaariinniit kinguaariinnut kingor-
nunneqarsimasut, aamma kulturikkut,
anersaakkut oqaatsitigullu pingaartita-
nut atasut, kiisalu inuunermi atukkanut
issittumi pinngortitamut atassuteqartut.
Sumiiffinni ilisimasat nunarsuup ilaani
sumiiffimmi killeqartumi najugaqartu-
nit inunni ilisimasaapput. Nunami naju-
gaqarnermikkut ingerlataqarnermikkullu
assersuutigalugu oqaatsit, kulturi, sila,
siku uumassullu pillugit ilisimasat ineri-
artorinnerqarsimapput.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit ukiut
kingulliit ingerlaneranni sumiiffinni ilisi-
masanik atuinernik ilisimatusarnertik pa-
tajaallisarsimavaat. Tamanna minnerun-
ngitsumik Pinngortitaleriffiup aalisartunik
piniartunillu suleqateqarnerannut atuup-
poq, ataatsimoorlutik suliaqarnermikkut
pisuussutit uumassusillit pillugit ilisimasat
annertusisimallugit. Namminersorlutik
Oqartussat aamma ilisimatuussutsikkut
siunnersuinermut nakkutiginninnermul-
lu tunngatillugu sumiiffinni ilisimasa-
nik atuisarput — assersuutigalugu sulii-
niut PISUNA aqqutigalugu. Suliniummi

Inuit og andre arktiske folk har
benyttet sig af gennem årtusin-
der. Det er viden, der er overført
fra generation til generation,
og som er knyttet til kulturelle,
spirituelle og sproglige værdier,
samt livsbetingelser der knytter
sig til den arktiske natur. Lokal
viden er viden hos befolknings-
grupper, der bebor et geogra-
fisk afgrænset område. De har
gennem deres ophold og aktivi-
teter i området opbygget viden
om eksempelvis sprog, kultur,
vejr, is og dyreliv.

Grønlandske forskningsinstitu-
tioner har gennem de seneste
år styrket deres forskning med
anvendelse af lokal viden. Det
gælder ikke mindst Grønlands
Naturinstituts samarbejde med
fiskere og fangere, hvor der gen-
nemføres fælles operationer for
i fællesskab at øge viden om de
levende ressourcer. Grønlands
Selvstyre benytter sig desuden
af lokal viden i relation til viden-
skabelig rådgivning og forvalt-
ning — eksempelvis gennem
PISUNA-programmet. Målet
med programmet er at optime-
re overvågningen af de leven-
de ressourcer gennem styrket

anguniagaq tassaavoq aalisartut, piniartut, nakkutiginnittut ilisimatuullu akornanni patajaatsumik suleqatigiinnikkut pisuussutiniq uumassusilinnik nakkutillinerup pitsaanerulersinnissaa.

Qangaanit sumiiffinnilu ilisimasaannik ilisimatusarnermi suliniutini atuineq anertusiartuinnarpoq taakku ilisimasaat soqanngitsumut pingaarutilimmut immersuimmat aamma ajornartorsiutinik inissinneqartunik akissutit inaarneqarmata, kiisalu nunami nunallu assigiinnigitsut akornanni ingerlataqartut sumiiffinni tunngaveqartunik ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerni iluaqutaasorpasuit piviusunngormatigit. Iluaqutit taakku ilaatigut tassaapput suliniutit sumiiffinni pisariaqartitsinernik aallaaveqarnerat, paasissutissanik katersuinerit eqqorluartuuneri, misissueqqissaarnerit paasinninnerillu nunaqavissunut sumiiffimmilu ataqatigiinnernik tunngaveqarneruneri, aamma angusat nunaqqatigiinnut iluaqutaasarneri.

Ilisimatusarnerup tunngaveqalernera ilaatigut nunani tamalaani malitassanik tunngaveqarpoq. Tamanna ilaatigut nunat inoqqaavi pillugit NP nalunaarutaannut (UNDRIP) atuuppoq, erseqqinnerusumik immikkoortortaq 31 Naalakkersuisut akuersaarsimasaat.

samarbejde mellem fiskere, fangere, forvaltere og forskere.

Brugen af oprindelig og lokal viden i forskningsprojekter vokser i takt med, at disse videns former udfylder et vigtigt tomrum og er med til at fuldende svarene på de satte problemstillinger, samt at nationale og internationale aktører realiserer de mange fordele ved lokalforankrede forskningssamarbejder. Disse fordele er blandt andet, at projekterne tager udgangspunkt i lokale behov, at dataindsamlingen bliver mere præcis, at analysen og forståelsen bygger på en rigere oprindelig og lokal kontekst, og at resultaterne kommer lokalsamfundene til gode.

Forankringen af forskningen skal blandt andet være baseret på internationale standarder. Det gælder blandt andet FN's deklaration om oprindelige folks rettigheder (UNDRIP), mere specifikt artikel 31 som Naalakkersuisut har tilsluttet sig.

Suliniut 1.4: Qangaanit sumiiffimmilu ilisimasat nalunaarsorneqarnissaat aamma annertunerusumik atuinissaq kiisalu nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnerup atorineqarnerunissaanik suliaqarnissaq Naalakkersuisut tapersorsorniarpaat. Tamanna ingerlanneqassaag Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit allallu ilisimatusarnermik suliaqarnermi attuumassuteqartut suleqatigalugit.

Initiativ 1.4: Naalakkersuisut vil støtte arbejdet med at identificere og øge brugen af oprindelig og lokal viden i lokal og international forskning. Dette skal ske i samarbejde med Grønlands Forskningsråd og interessenter med relation til forskningsaktiviteter.

(Emil Stach)

2. Ilisimatusarnej piujartitsisussamik inuiaqatigiinnik ineriartortitsinermik taper-sersuissaaq

Siunissami unammillernartut periarfissat arlallit aqquusaartussanngorpagut, ilisimatusarnerlu piujartitsisussamik aaqqinnerit ineriartortinnerinut iluaqutaasinnaalluni. Nunap aningaasaqarneranut pingaarluinnarpoq ilinniartitaanerup qaffasissusiata qaffatsinneqarnera, atugarissaarnerup qaffatsinneqarnera, aamma maannakkut inuussutissarsiutillu nutaat ineriartortinneqarneri. Aningaasaqarnitta piujartitsinermik tunngaveqarnerulersitsisunik assigiinngisitaartitsinerulersitsisunillu suliniutinik pisariaqartitsisoqarpoq, ilutigisaanillu siunissami ungasinnerusumi aningaasarsiornikkut ineriartornerup aamma inuiaqatigiit, avatangiisitta kulturittalu akornanni sunniiveqatigiinnerat qulakkeerneqarluni. Soorlu aamma ilisimatusarnerup oqaluttuarisaanerput ataatsimoorussarput aamma uagut pil-luta nalinginnaasumik paasinninnerput siuarsaraa aamma siunissami inuiaqatigiittut unammillernartunut periarfissanillu aaqqiissutissanik nassaarnissamut iluaqutaasoq.

Naalackersuinikkut anguniakkap, ingerlatsinerup ingerlataqarfinnilu ilisimatusarnerup ilisimatusarnermi suliati-gullu ilisimasamik tunngaveqartinni- arneranut Danmarkimi qangali ileqqulersimavoq.²

² Ilisimatusarnej tunngavigalugu oqartussamik sullissineq pillugu Danske Universiteters Hvidbog (2009).

2. Forskning skal understøtte en bæredygtig samfundsudvikling

Vi står over for en række fremtidige udfordringer og muligheder, og forskning kan bidrage til udvikling af bæredygtige løsninger. Det er afgørende for landets økonomi, at uddannelsesnivea- et hæves, at velfærden øges, og at både eksisterende og nye erhvervsområder udvikles. Der er brug for initiativer, der kan gøre vores økonomi mere bæredygtig og diversificeret, og som samtidig sikrer synergi mellem langsigtet økonomisk udvikling og vores samfund, miljø og kultur. Ligesom forskning fremmer vores almene forståelse for vores fælles historie og os selv, er den også med til at finde løsninger på vores fremtidige samfundsmæssige udfordringer og muligheder.

Der er i Danmark en lang tradition for, at politik, forvaltning og sektorforskning søges underbygget med forskning og faglig viden.² F.eks. har Grønlands Naturinstitut til formål at yde rådgivning til Selvstyret inden for instituttets arbejdsområde.

² Danske Universiteters Hvidbog om forskningsbaseret myndighedsbetjening (2009).

Nunatta kujataani Qunnermiuni qallunaatsiaat narsaateqarfigisimasaanik assaaneq. (Ian A. Simpson).

Udgravning af Nordbo marker i Qunnermiut, Sydgrønland. (Ian A. Simpson).

Assersuutigalugu Pinngortitaleriffiup siunertaraa pinngortitaleriffiup suliassaqarfiata iluani Namminersorlutik Oqartusanut siunnersuinissaq. Ilisimatusarfik ilisimatusarfiusunik arlalinnik pilersitsisimavoq, taakku ilisimatusarfigisaasa iluani ilisimasat annertusinerannik iluaqutaasut, tamannalu suleqatigiinnermi isumaqatigiissusiornissamut nalinginnaasunik najoqqutassaliorluni suliaqarnissamut periarfissiilluni.

Kalaallit Nunaannut atatillugu ilisimatusarneq tunngavigalugu oqartussanik sullissinerup oqaasertalerneru ilisimatusarfiit suliassaannik erseqqinnerusumik nassuiaanissamut iluaqutaassaaq, taamaalilluni taakku inuiaqatigiinnut sunniutaat. Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfinni isumaqatigiissuteqarnissamut sinaakku-siinissamut tunngavissanik misissuinsamut Naalakkersuisut suliniuteqassaput.

2.1. Ilisimatusarneq unammillernartussanut aaqqiissutissanik nassaassaaq

Inuiaqatigiinni unammillernartut aaqqiissutissaannik nassaarnissamut tunngaviusumik ilisimatusarneq aamma perisissiatigut aamma ilisimatusarneq ator-neqartoq pisariaqartinneqarput. Oqalutuarisaanerput pillugu ilisimatusarneq

Ilisimatusarfik har oprettet flere forskningscentre, som bidrager til øget viden indenfor deres forskningsområde, hvilket giver mulighed for at arbejde på opstilling af generelle retningslinjer for indgåelse af samarbejdsaftaler.

Italesættelse af forskningsbaseret myndighedsbetjening i grønlandsk sammenhæng vil bidrage til mere klar beskrivelse af forskningsinstitutioners opgaveportefølje, dermed deres effekt for samfundet. Naalakkersuisut vil tage initiativ til at undersøge grundlaget for at sætte rammer for aftaler med de grønlandske forskningsinstitutioner.

2.1. Forskning skal finde løsninger på kommende udfordringer

Der er brug for såvel grundforskning som strategisk og anvendt forskning for at finde løsninger på samfundsudfordringer. Forskning i vores historie, vil skabe større forståelse af os selv som folk. Med hjælp fra forskning inden for naturvidenskab, samfundsvidenskab,

uagut inuiattut nammineq annertuneru-
sumik paasinissatsinnik pilersitsissaaq.
Pinngortitamik ilisimatusarnerup, inu-
iaqatigiinnik ilisimatusarnerup, peqqin-
nissakkut ilisimatusarnerup, humaniorap
aamma teknikkip iluini ilisimatuarnerit
iluiaqtigalugit inuiaqatigiinnik ineriartor-
titsinerup iluani nutaamik eqqarsalersin-
naavugut, piujuartitsisumik isertitassanik
nutaanik pilersitsisinnaavugut atugaris-
saarnittalu qaffannissaa qulakkeerlugu.

Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerata
kulturikkullu ilisarnaatitatta ilarujussua
pinngortitamut alutornartumut nuna-
milu uumassuseqarnikkut assigiinngi-
sitaartuunermut atassuteqarpoq. Ta-
amaattorli silap pissusiata allanngornera
inuusaatsittalu allanngornera pissuti-
galugu pisuussutitta allanngornerinut
alaatsinaattuartaarluta. Qaffasinner-
paamik pitsaassuseqartumik pinngor-
titamik ilisimatusarnerit aqgutigalugit
pisuussutigut uumassusillit uumassuse-
qanngitsullu, avatangiisit aamma silap
pissusia siunissamut qulakkiissavagut,
taamaalilluta pinngortitap inuussutigine-
ra peqatiginissaalu ingerlatiinnarlutigu.
Peqatigisaanik issittumi sila imarlu, ser-
mersuaq avataarsuarlu pillugit piffissami
sivisuumi paasissutissanik nalilerneqar-
sinnaanngitsunik nunat assigiinngitsut
akornanni ilisimatusarnermut tapertaal-
luta. Pinngortitamik ilisimatusarnikkut

sundhedsvidenskab, humani-
ora og teknologi kan vi bane
vejen for nytænkning inden for
vores samfundsudvikling, etab-
lere nye bæredygtige indtægts-
kilder og sikre en øget velfærd.

En stor del af Grønlands øko-
nomi og kulturelle identitet er
knyttet til vores storslåede na-
tur og landets biologiske mang-
foldighed. Klimaforandringer
og livstilsændringer gør dog, at
vi konstant må være opmærk-
somme på ændringer i vores
ressourcer. Gennem naturvi-
denskabelig forskning af hø-
jeste kvalitet fremtidssikrer vi
vores levende og ikke-levende
ressourcer, miljø og klima, så
vi kan fortsætte med at leve af
og sammen med naturen. Sam-
tidig bidrager vi til internatio-
nal forskning med uvurderlige
langtidsdata om det arktiske
vejrlig og hav, indlandsisen og
verdensrummet. Vores natur-
videnskabelige forskning skal
altid være på forkant for at
imødekomme Grønlands natio-
nale behov og det globale sam-
funds behov for viden om disse
områder.

Dartmouthimi ilinniartuq Alex Stendahl Kangerlussuarmi International Science Supportimi aasiannik misissuiniarluni piareersartuq. (Institute of Arctic Studies, Dartmouth College).

Kalaallit Nunaata nunatut pisariaqarti-taanik aamma nunarsuarmi inuiaqatigiit immikkoortut taakku pillugit ilisimasanik pisariaqartitsinerannik akuersinissamut paasisaqarluassaagut.

Inuit amerlassusiat 1990-imili allanngorpiarsimangillat, kisianni Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu inuit amerlassusiisa siumut naatsorsornera naatsorsuutigineqarluni 2020-mit 2050-imut 13 %-imik appassasoq.³ Annaasaq annertunerpaaq inuusuttuniissaaq, inunni sulisinnaasuni, amerleriarnertu annertunerpaaq utoqqarni, inunni soraarningorsimasuni. Tamanna Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerata ajornartorsiorneranut takussutissaavoq, sulisinnaasut amerlanerulernerinik atorfissaqartitsisoq, aamma Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmu, inunnu utoqqarnut pingaarutilinnik sullissinernik isumaginnittoq. Inuiaqatigiinnik ilisimatusarnikkut peqqinnissakkullu ilisimatusarnikkut inuusuttut qanoq annertunerusumik atugarissaarnissaannut pitsaanerusumillu tunngaveqarnissaannut pitsaanerusumik paasisaqalersinnaavugut, taamaalillutik Kalaallit Nunaat ilinniarsuunertu kingorna suli najugaqarfigisassatut suliffigisassatullu isigalugu. Aamma innuttaasunut utoqqarnut sapinngisamik

3 Naatsorsueqqissaartarfik, 2020, <http://bank.stat.gl/bedp20>.

Befolkningstallet har siden 1990 ligget nogenlunde stabilt, men ifølge Grønlands Statistiks fremskrivning af befolkningstallet forventes det at falde med 13 % fra 2020 til 2050.³ Det største tab vil være i den unge, arbejdsdygtige befolkning, og den største vækst vil være i den ældre, pensionerede befolkning. Det er et krisetegn for den grønlandske økonomi, som har brug for øget arbejdskraft, og for det grønlandske sundhedsvæsen, som varetager essentielle ydelser til den ældende befolkning. Gennem samfundsvidenskabelig og sundhedsvidenskabelig forskning skal vi være bedre til at forstå, hvordan vi skaber større trivsel og bedre rammer for den unge befolkning, så de ser Grønland som stedet, de vil bosætte sig og arbejde under eller efter deres uddannelse. Desuden skal vi være bedre til at forstå, hvordan vi sikrer de bedst mulige levevilkår til den ældre del af befolkningen.

Med øget samfundsvidenskabelig forskning i Grønland kan vi

3 Grønlands Statistik, 2020, <http://bank.stat.gl/bedp20>.

inuunermi atukkat pitsaanerpaat qanoq qulakkeernissaannut pitsaanerumik paasinnilerluta.

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni ilisimatusernerup qaffanneratigut issittumut ataqatigiissillugu sunniuteqarnerusunik atugarissaarnikkut aaqiinernik nassaarsinnaavugut naligiinnginnerillu annikillissillugit. Inuuniarnermi atugarliortut inuunerni atugaannik aamma ilinniarfinni suliffeqarfinnilu peqataanissamut periarfissanik siuarsaasunik aaqiinernik sunniuteqartunik nassaarniarnermi ilisimatuserneq atorpeqarsinnaavoq.

Nutaaliornerup sammineqarnera inuiaqatigiit ineriartortinnerisa ingerlatiinnarnissaanut tunngaviulluinnartut ilagaat. Tassani atortorissaarutit pingaaruteqartorujussuupput qanga pisimasut maannakkullu pisut siunissamut ataatsimuulersissinnaallugit. Nutaaliorneq Kalaallit Nunaanni taaguut nutaajungilaq. Issittup sineriaani inuit imminnut atassuteqarniarlutik qaanniorsimapput umialiorsimallutillu aamma oqaluttuarisaanermi silap pissusiata allanngornera naapertorlugu piniagassat nuuttarnerat malissimallugit. Maannakkut radiukkut atassuteqaatit sakkortusaaviit immallu naqqani kabilip nunaqqatigiit imminnut qaninnerulersippai, aamma teknikki pilugu ilisimasagut teknikkikkullu atassutit

finde velfærdsløsninger, der er effektive i en arktisk kontekst og mindsker ulighed. Forskning kan bruges til at finde effektive løsninger, der fremmer socialt udsattes levevilkår og muligheder for at deltage i uddannelses-systemet og arbejdsmarkedet.

Fokus på innovation er en grundlæggende forudsætning for at fortsætte med at udvikle samfundet. Her spiller teknologi en tydelig rolle, som skal være med til at knytte fortiden og nutiden med fremtiden. Innovation er ikke et nyt begreb i Grønland. Inuit langs hele den arktiske kyst byggede qajaq og umiaq til at holde kontakten til hinanden, og fulgte fangstdyrenes migration i takt med de historiske klimaforandringer. Nu knytter radiokæden og søkablet lokalsamfund tættere på hinanden, og vi skal fortsætte med at bruge forskning til, at optimere vores viden om teknologi og brug af teknologisk infrastruktur. Vi skal gennem teknologi opgradere vores nutid og styrke vores fremtid, samtidig med at vi bevarer vores miljø og vores kultur.

atorneqarneri pillugit ilisimasagut pitsaanerulersinniarlugit ilisimatusarneq sulii atussallutigu. Teknikki aqqutigalugu nalerput pitsaanerulersissavarput siunissarpullu patajaallisarlugu, peqatigiisaanillu avatangiiserput kulturerpullu allanngutsaaliussallutigu.

Kalaallit Nunaata siunissaa nunarsuarmut appakaannissamut pitsaanerusumik periarfissaqarnermik, nunarsuarmioqatittalu maanngarnissaannut periarfissaat pitsaanerulersinnerinik sunnerneqarsimassaaq. Taamatut periarfissaqarneq nunani allani kulturinut oqaatsinullu ilisimasat annertusinissaannut annertuumik periarfissiissaaq, ilutigisaanilli nammineq kinaassutsitta nukittuup qanoq allanngortinnginnissaanut nutaalianngortinissanullu naleqqiullugu uatsinnut unamillernartoqarluni.

Oqaluttuarisaanerput oqaatsigullu kulturerpullu nutaaliaasut iluini inuit ineriartornerinik ilisimatusarneq sumiiffinni nunanilu tamalaani ingerlataqartut akornanni naapeqatigiinneq ilisimasatigullu avitseqatigiinnerup nukittorsarnissaanut iluaqutaasinnaavoq ilutigisaanillu pingortitamut kulturimullu takornariaqarnikkut inuussutissarsiutitigut periarfissanut amerlanerusunut ammaassissalluni. Inuit ineriartornerinik ilisimatusarnikkut aamma allaffissornerput, tarnip pissuseqarnermut tunngasut,

Grønlands fremtid vil være præget af, at vi vil have en bedre adgang til at komme ud i verden, og omverdenen vil have bedre adgang til at komme til os. Denne adgang vil give store muligheder for øget kendskab til udenlandske kulturer og sprog, og vil samtidig udfordre os i forhold til, hvordan vi bevarer og moderniserer vores egen stærke identitet.

Humanistisk forskning inden for vores historiske og moderne sprog og kultur kan være med til at styrke mødet og vidensdelingen mellem lokale og internationale aktører og samtidig åbne op for flere erhvervs muligheder gennem lokal natur- og kulturisme. Gennem humanistisk forskning kan vi også styrke vores administration, psykiatri, retsvæsen og retssikkerhed. Ved at integrere grønlandsk sprog i forskningen vil vi videreudvikle grønlandsk terminologi og tolkning, så sproget altid følger med nutiden og fremtiden. Således får vi større mulighed for at udtrykke os på vores eget sprog i alle samfundets funktioner.

eqqartuussiveqarnek inatsisitigullu isumannaaitsuuneq nukittorsarsinnaavarput. Kalaallisut oqaatsigut ilisimatusarnermut ilanngutitinnerisigut kalaallisut taaguu-sersuinerit nutserinerillu ineriartorteqqis-savagut, taamaalilluni oqaatsit tamatigut nalitsinni siunissamilu malinnaatillugit. Taamaalilluta inuiaqatigiinni suliffiusuni tamani nammineq oqaatsitigut atorlugit oqaaseqarnissamut annertunerusumik periarfissaqalerluta.

Suliniut 2.1: Tunngaviusumik ilisimatusarnermut kiisalu anguniagaqarluni ilisimatusarnermut ilisimatusarnermullu atorneqarsinnaasumut kiisalu siunissami inuiaqatigiinni unammillernartut periarfissallu piujuartitsisussamik aaqiinerit ineriartortinnerini atorneqarnerinut sinaakkusiussat Naalakkersuisunit patajaallisarniarneqarput.

2.2. Ilisimatusarneq inuussutisarsutiinik ineriartortitsinerimut tapersiissaaq

Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut naalakkersuinikkut anguniakkamut pingaarnertigut anguniagaat tassaavoq aningaasaqarnermut imminut napattitumut sinaakkutissanik pilersitsinissaq. Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni suliffeqarfiit ikittuinnaat angisuut saqquminerupput, 2019-imi avammut

Initiativ 2.1: Naalakkersuisut vil styrke rammerne for såvel grundforskning som strategisk og anvendt forskning og deres brug i udviklingen af bæredygtige løsninger på vores fremtidige samfundsmæssige udfordringer og muligheder.

2.2. Forskning skal bidrage til erhvervsudvikling

Det er et overordnet mål for Naalakkersuisuts økonomiske politik at skabe rammerne for en selv bærende økonomi. Vores samfundsøkonomi er domineret af få, store brancher, hvor salget af fisk og skaldyr udgjorde over 90 % af eksportindtægterne i 2019.⁴ Derfor er økonomien i høj grad sårbar overfor ændringer i vilkårene i fiskeribranchen, herunder priserne og status på fiskebestandene.

Der er brug for forskningssamarbejde mellem private og offentlige aktører, som både forbedrer vores eksisterende erhverv og danner grundlag for nye

4 Grønlands Statistik.

niuernermi isertitat 97 %-ii aalisakka-
nik qalerualinnillu tunisinermillutik.⁴
Taamaattumik aningaasaqarneq anner-
tuumik aalisarnermi atukkat allangor-
tinnerinit sunnertiasuararsuuvoq, tassu-
nga ilanngullugit akit aalisagaqassutsillu
killiffianit.

Namminersortut pisortallu ingerlataqar-
fisa akornanni ilisimatusarnikkut su-
leqatigiinnerit pisariaqartinneqarput,
maannakkut inuussutissarsiutitsinnik
pitsaanerulersitsisoq aamma inuussutis-
sarsiutinut nutaanut tunngavissanik piler-
sitsisoq taamaallilluni aningaasaqarner-
put piujuartitsisuunerlerluni.

Suliffeqarfiit inuussutissarsiornermi ilisi-
matusartunik atorfinitsitsinerit annertuu-
mik pissarsiffiginnaavaat, suliffeqarfiup
sumiiffimmi nunanilu tamalaani unam-
millersinnaassusianik patajaallisaanis-
samut immikkut ilisimasatigut iluaqutaa-
sinnaallutik. Pissusissamisoortumik ine-
riartornissamut periarfissaqarfitsinni
suliassaqarfinni ilisimasatta patajaalli-
sarneqarnerisigut inuussutissarsiutinik
nutaanik pilersitsisinnaavugut taamaalil-
litalu inuussutissarsiutitigut tunngaviit
assigiinngisitaalersillugit. Inuussutissar-
siutitigut tunngaviit assigiinngisitaar-
nerusut Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit
aningaasaqarnerat siunissami nunarsuaq

4 Naatsorsueqqissaartarfik.

erhvervsområder og dermed
gør vores økonomi mere bære-
dygtig.

Virksomheder kan få stort ud-
bytte af at ansætte erhvervs-
forskere, som kan bidrage
med specifik viden til at styrke
virksomhedens konkurrence-
dygtighed både lokalt og inter-
nationalt. Ved at styrke vores
viden på de områder, hvor vi har
naturlige udviklingsmulig-
heder, kan vi skabe nye er-
hverv og dermed diversificere
erhvervsgrundlaget. Et mere
diversificeret erhvervsgrund-
lag vil gøre den grønlandske
samfundsøkonomi mere mod-
standsdygtig overfor globale
økonomiske chok i fremtiden.

Grønland har unikke ressourcer,
som både er attraktive for lo-
kale og internationale aktører.
En øget forskningsindsats på
disse områder kan medvirke til
udvikling af nye erhverv og øget
produktion for supplerende føl-
geindustrier. De unikke ressour-
cer er f.eks. vores indlandsis,
som både kan bruges til pro-
duktion af drikkevand og ved-
varende energiforsyning, vores

tamakkerlugu aningaasaqarnikkut tupat-sitsinernut akiuussuteqarnerulersissavaa.

Kalaallit Nunaat asseqanngitsunik pisuus-suteqarpoq sumiiffinni nunanilu tamalaa-ni ingerlataqartunut pilerinartuusunik. Suliassaqarfinni taakkunani ilisimatusar-nikkut suliniutit qaffanneqarneri inuus-sutissarsiutit nutaat ineriartortinnerinut taakkulu malitsigisaanik suliffeqarfiit an-nertunerusumik tunisassiulernissaannut iluaqutaasinnaapput. Pisuussutit asse-qanngitsut soorlu sermersuaq, imissanik tunisassiornermut aamma nukissamik ataavartumik pilersuinermut atorneqar-sinnaasoq, nunap iluani aatsitassaqaq-luortoq, aamma silaannarput nillertoq assersuutigalugu paasissutissaasiviit nil-lusarneqarnerannut qarasaasialeriffissu-arnut pilerinarsinnaavoq.

Inuussutissarsiutinit ineriartortinnissaa-nut nutaamik eqqarsarnerup saniatigut ilisimatusarneq aamma aalisarnermik pi-niarnermillu suliaqarfinni sulinermi atuk-kat pitsaanerulersinnissaannut qanoq ingerlaqqinnissatsinnut, piujuartitsiner-mik aamma CO₂-qarfiunngitsumik aat-sitassanik nukissanillu tunisassiornerup qanoq qulakkeerneqarnissaanut, aam-ma illoqarfinni, nunaqarfinni sinerissa-milu aningaasarsiornikkut tunngavigi-sagut qanoq nukittunerulersinnissaannut aaqqiinernik nassaarsinnaapput.

Annertunerusumik ilisimatusarneq aamma suliffiit qaffasissumik akissar-siaqarfusut amerlanerulernerisigut inuussutissarsiutitigut iluaqutissanik pi-lersitsisinnaapput taamaalillunilu aki-leraarutitigut isertitat annertunerusut,

undergrund, der er rig på mine-raler, og det kolde klima, som eksempelvis kan være attraktivt for IT-industrien til nedkøling af datacentre.

Udover nytænkende erhvervs-udvikling kan forskning også finde løsninger til, hvordan vi fortsætter med at forbedre arbejdsvilkårene i fiskeri- og fangstbrancherne, hvordan vi sikrer bæredygtig og CO₂-neu-tral mineral- og energiprodukti-on, og hvordan vores økonomi-ske grundlag i byer, bygder og kystområder forstærkes.

Øget forskning vil desuden give erhvervmæssige gevin-ster i form af flere højtløn-nede arbejdspladser og dermed større skatteindtægter, interna-tional medfinansiering af pro-jekter, der kan generere eksport-indtægter, afledte effekter i serviceindustrien, der service-rer forskeres feltarbejde, samt bidrag fra eksterne forskere un-der deres ophold i Grønland til eksempelvis undervisning eller klinisk arbejde i sundhedsvæs-net.

Initiativ 2.2: Naalackersuisut vil styrke rammerne for privat-offentligt samarbejde om forsk-ning og øge fokus på erhvervs-udvikling gennem anvendt forskning.

suliniutinik nunanit tamalaani aningaasarsueqataaneq, avammut niuernermit isertitat amerlanerulerlutik, kiisalu ilisimatuut avataaneersut Kalaallit Nunaanniinnerannit iluaqutaasut assersuutigalugu atuartitsinerit imaluunniit peqqinnissaqarfimmi sulinernut.

Suliniut 2.2: Ilisimatusarneq pillugu namminersortut-pisortallu suleqatigiinnerannut sinaakkutit aamma ator-neqarsinnaasumik ilisimatusarnikkut inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerup annertunerusumik sammineqarnera Naalakkersuisut patajaallisarusuppaat.

*Nunaqarfimmi najugaqartunut ilisimatusarnikkut paasisanik saqqummersitsineq.
(Sarah Cooley, University of Oregon).*

*Udstilling af forskningsresultater på isen for lokalbefolkningen.
(Sarah Cooley, University of Oregon).*

2.3. Ilisimatusarnek suliffimmi qaffakkiartornissamut pilerinartuussaaq

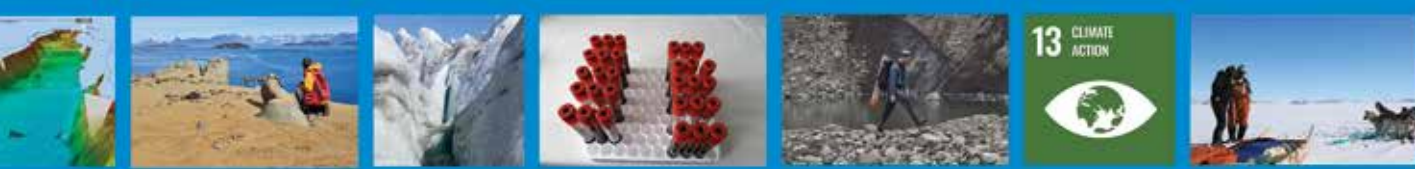
Ilinniartitaaneq pijuartitsisussamik ineriartornermut tunngaviulluinnarpoq. Taa-maattumik ilinniartitaanikkut qaffasis-suseq qaffanniarlugu ilinniartitaanermut tunngasuni suliniutit arlallit Naalakker-suisunit sulissutigineqalereerput. Ilisi-matusarnerli ilinniartitaanermut aamma pingaaruteqarluinnarpoq. Ilinniagaqartut amerlanerusut kandidatinngorniarluni ilinniarnermik naammassisaqartinneri-sigut ilisimatusarfiit ph.d.-inut aamma doktorinngornerup kingorna ingerla-taqarnissamut sumiiffinni ilisimatuunik pikkorissunik piginnaasaqarluartunillu atorfinitsitsinissamut annertunerusumik periarfissaqalissapput.

Ilisimatusarfiit ilisimatusarnerit aamma ilisimatuut ilinniartitsinermi ilanngute-reersimavaat, kisianni aamma ilisimatu-sarnermik suliaqarnissaanut ilinniartut kaammattortarlugit. Sumiiffinni ilisi-matuut aamma assersuutigalugu nuan-narineqartunik ingerlatitseqqinnikkut aamma pisimasunik tunngaveqartunik ilisimasanik nutaanik suliaqarnikkut ilin-niartitaanernut tunniussaqaqartarput, ilin-niartitsinermi atortut qaffasissutsini ta-mani sumiiffinni tunngaveqalernerannut tapertaasinnaasut.

2.3. Forskning skal være en attraktiv karrieremulighed

Uddannelse er en grundsten for bæredygtig udvikling. Derfor arbejder Naalakkersuisut allerede med en række indsatser på uddannelsesområdet for at hæve uddannelsesniveaet. Forskningsområdet spiller imidlertid også en central rolle for uddannelse. Ved at få flere studerende til at gennemføre en kandidatuddannelse, får forskningsmiljøet større muligheder for at ansætte dygtige og talentfulde lokale forskere til ph.d.- og postdoc-forløb.

Forskningsinstitutionerne er allerede optaget af at inddrage forskning og forskere i undervisningen, men også af at inspirere de studerende til at beskæftige sig med forskning. Lokale forskere giver også igen til uddannelsesområdet gennem f.eks. populærformidling og ved at producere ny evidensbaseret viden, som kan bidrage til lokalforankret undervisningsmateriale til alle niveauer.

Pingaarpoq qaffasissutsini tamani kalaallit ilinniagaqartut Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnissamut periarfissanik ilisimasaqarnissaat. Ilisimatusarneq suliffimmi qaffakkiartornissamut periarfissaasutut pilerinartutullu takorloorsinnaassavaat taamaalillutik ilinniartitaanikkut qaffasissutsit qaffasinnerpaanut angunissaannut kajumissuseqalerlutik. Taakku aamma ilinniarnep ingerlanerani siusissumi sumiiffinni ilisimatusarnerni ilanngutitinnissaannut annertunerusumik periarfissaqalissapput assersuutigalugu ilinniartitaanerni ingerlaqqiffiusuni qaffasissutsini tamani ilinniartut naammassinnittarnerat qaffatsinniarlugu ilinniarnernik ilinniarninnillu siunnersortitigullu aaqjissuussinernik pilerinartunik pilersitsisoqarneratigut, assersuutigalugu ilisimatusarnermi ikiortitigut ilinniartunut atorfiit amerlanerit pilersinnerisigut ph.d. aamma postdoc ilanngullugit.

Ilisimatuunut aamma ilisimatusarnermik ilinniagaqartunut tunngavigisat siammasinnerusut aamma Kalaallit Nunaanni avataanilu nunat assigiingitsut akornanni ilisimatusarnerni kalaallit nukittuumik peqataanissaannut periarfissat pitsaanerulersissavai. Kalaallit annertunerusumik peqataanerat ilisimatusarnermi suliutit sumiiffinnik tunngaveqarnerat sumiiffinnilu piginnaasat annertuseqqinneri qulakkiissavaat.

Det er vigtigt, at grønlandske studerende på alle niveauer kender til forskningsmulighederne i Grønland. De skal kunne forestille sig forskning som en mulig og attraktiv karriere og på den måde blive motiveret til at opnå de højeste uddannelsesniveauer. De skal også i højere grad få mulighed for at blive involveret i lokal forskning tidligt i uddannelsesforløbet ved f.eks. at der oprettes attraktive lærings- og studiemiljøer og mentorordninger for at højne gennemførelsesraten for studerende på alle niveauer hos de videregående uddannelser, f.eks. gennem oprettelse af flere studenterjobs forskningsassistenter inklusive ph.d. og postdoc.

Et bredere grundlag af forskere og forskningsstuderende forbedrer også mulighederne for stærk grønlandsk deltagelse i international forskning både i og uden for Grønland. Øget grønlandsk deltagelse vil sikre lokal forankring af forskningsprojekter og videre opbygning af lokale kompetencer.

Suliniut 2.3: Kalaallit Nunaanni ilisimat-sarfiit ilisimatuutut qaffakkiartornissaq pillugu ingerlatitseqqinnerat Naalakkersuisut tapersersussavaat aamma kalaallinut ilisimatuunut ph.d.-inut aamma doktorinngornerup kingorna ingerlataqarnernut aningaasaliissutit qaffanneqarnissaat sulissutigissallugu.

Initiativ 2.3: Naalakkersuisut vil støtte grønlandske forskningsinstitutioners formidling om forskerkarrierer og arbejde for øget bevilling til ph.d.- og post-doc-forløb til grønlandske forskere.

JSEPimi (Joint Science Education Project) liinniartut ilinniartitsisullu, EastGRIP (East Greenland Ice-core Project). (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

Studerende og undervisere i JSEP (Joint Science Education Project), EastGRIP, (East Greenland Ice-core Project). (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

2.4. Ilisimatusarnerup annertussusaa uppersarnerneqassaaq

Maannakkut ilisimatusarnerup nukittorsarniarlugu ilisimatusarnerup annertussusaa uppersarnerneqassaaq. Taamaattumik ilisimatusarfiit aamma Naatsorsueqqissaartarfik suleqatigalugit ilisimatusarnerup pillugu kisitsisitigut paasisutissat ineriartortinneqarnissaat atorfissaqartinneqarluni. Ilisimatusarnerup pillugu kisitsisitigut paasisutissat ilisimatusarnerup annertussusianut kisitsisitigut uuttuutunik kiisalu aningaasalersuinerneq saqqummersitanillu imaqassaaq. Ilisimatusarnerup attavinnik pilersitsineq Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerup suliniutit pillugit uuttuutit taakku ilisimatusarnermi ingerlatat annertusinissaannut, nunani tamalaani ilisimatusarnermi suliniutini amerlanerni peqataanissamut ilisimatusarnermi aningaasalersuinerit annertu-nerusut soqutiginnilernissaannut iluaqu- taassapput.

Suliniut 2.4: Naalakkersuisut 2021-mi ilisimatusarnerup pillugu kisitsisitigut paasisutissanik Naatsorsueqqissaartarfip ineriartortitsineranik atuineranillu suleqataalissapput.

2.4. Forskningens omfang skal dokumenteres

For at styrke den eksisterende forskning skal forskningens omfang kunne dokumenteres. Derfor er der brug for udvikling af en forskningsstatistik i samarbejde med forskningsinstitutioner og Grønlands Statistik. Forskningsstatistikken skal indeholde kvantitative indikatorer for forskningens omfang så som finansiering og publikationer. Disse indikatorer for den grønlandske forskningsindsats vil forbedre institutionernes muligheder for at øge forskningsaktiviteterne, deltage i flere internationale forskningsprojekter, tiltrække mere forskningsfinansiering mm.

Initiativ 2.4: Naalakkersuisut vil i 2022 indlede et samarbejde med Grønlands Statistik om udviklingen og brugen af forskningsstatistik.

3. Ilisimatusarnermi angusat kikkunnit tamanit pissarsiariuminartuussapput

Ilisimatusarneq kikkunnut tamanit soqutigineqassappat allaassuteqassappallu inuiaqatigiinni attuumassuteqartunut tamanut ingerlateqqinneqassaaq. Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermit paasissutissat kikkunnit tamanit pissarsiarineqarsinnaanerit Naalakkersuisut sulissutigissa-vaat. Tassani pisariaqarpoq ammasumik ilisimatusarneq pillugu tunngaviit malillugit paasissutissat passunneqarnissaat aamma Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliniutit pillugit paasissutissiisumik ilisimatusarnermi nuna tamakkerlugu iserasuaammik pilersitsisoqarluni.

3.1. Paasissutissat ammasumik ilisimatusarneq pillugu tunngaviit malillugit passunneqassapput

Naalakkersuisut anguniagaraat Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi angusat ammasumik ilisimatusarneq pillugu nunat assigiinngitsut akornanni qaffasinnerpaamik pitsaassuseqarnerit malillugit kikkunnit tamanit pissarsiarineqarsinnaasasut. Naalakkersuisut taamaattumik ilisimatusarfiit peqatigalugit suleqatigiisitamik pilersitsissapput, ilisimatusarnermi paasissutissat pillugit naalakkersuinikut angusassioartussanik.

Ullumikkut Kalaallit Nunaanni ilisimatusarniartunut ilisimatusarnermi akuersissutini ilisimatusarnermi

3. Forskningsresultater skal være let tilgængelige for alle

Hvis forskning skal være vedkommende og gøre en forskel, skal den formidles til alle relevante grupper i samfundet. Naalakkersuisut vil arbejde for, at data fra forskning i Grønland bliver let tilgængelig for alle. Det kræver, at data håndteres efter principper om åben videnskab, og at der oprettes en national forskningsportal, der giver overblik over forskningsprojekter i Grønland.

3.1. Data skal håndteres efter principper om åben videnskab

Det er Naalakkersuisuts ambition, at resultater af forskning i Grønland skal være tilgængelige efter de højeste internationale standarder om åben videnskab. Naalakkersuisut vil derfor sammen med forskningsinstitutionerne etablere en arbejdsgruppe, som skal udarbejde en politik for forskningsdata.

I dag stilles der forskellige krav om adgang til forskningsdata og -resultater i de forskningstilladelser, der gives til forskning i Grønland. Data fra

*Young Sundimi akuiaaniklut misissugassanik katersineq.
(Mie HS. Winding, Silap Pissusianik Ilisimatusarfik).*

*Indsamling af vandprøver til kemiske analyser i Young Sund.
(Mie HS. Winding, Grønlands Klimaforskningscenter).*

paasissutissanut aamma angusanut iser-nissamut assigiingitsunik piumasaqaate-qarpoq. Aatsitassanik, uuliamik gassimillu misissuinerniit paasissutissat assersuuti-galugu Namminersorlutik Oqartussani paasissutissaasivimmut nuunneqartus-saapput. Kalaallit Nunaanni Ilisimatusar-nikkut Siunnersuisoqatigiit ilisimatusar-nermik siuarsaanermut immikkoortitaniit aningaasanik agguaassineranni aamma piumasaqaataavoq aningaasaliiffigine-qartoq angusat pillugit tamanut saqqum-iussinissaa aamma atuisunit ingerlan-neqartumik Isaaffik Arctic Gateway-imi suliniut pilersinneqassalluni.

Ilisimatusarnermi paasissutissat pillugit naalackersuinikkut anguniakkami sapin-gisamik Kalaallit Nunaanni ilisimatusar-nermit paasissutissanut isersinnaaneq pillugu piumasaqaatit assigiissinniarne-qassapput. Naalackersuinikkut anguni-akkami piumasaqaatit innuttaasut nunat assingitsut akornannilu ilisimatusartut paasissutissanik paasisaqarnissamut pi-sinnaatitaaffinut aamma paasissutis-sat illersorneqarnissaannut ilisimatuullu ataasiakkaat pisinnaatitaaffinut oqi-maaqatigiissinneqassapput. Allatut oqaatigalugu paasissutissanut iser-sinnaanerup sapinngisamik amma-suutinniarneqarnissaa taamaallaallu pisariaqartinneqartunut killeqartinneqar-nissaa siunniunneqarpoq. Tassa imaappoq

efterforskning af mineraler, olie og gas skal eksempelvis over-føres til Grønlands Selvstyres databaser. Når Grønlands Forskningsråd tildeler midler fra forskningsfremmepuljen stilles der også krav om, at bevillings-modtageren offentliggør resul-taterne og opretter projektet på den brugerdrevne webportal Isaaffik Arctic Gateway.

Med politikken for forsknings-data skal der så vidt muligt stiles enslydende krav om adgang til data fra forskning i Grønland. Kravene i politikken skal balan-cere lokalbefolkningens og det internationale forskningsmiljø's rettigheder til dataindsigt og databeskyttelse og den indivi-duelle forskers rettigheder. Der skal med andre ord sigtes efter, at adgangen til data bliver så åben som muligt og kun så be-grænset som nødvendigt. Det vil sige, at der som udgangs-punkt skal være fri adgang til data fra offentligt finansierede forskningsprojekter, men at denne adgang kan begrænses af hensyn til følsomme data, forskeres tidsbegrænsede op-havsret eller lignende.

pisortanit aningaasalersorneqartuniit ilisimatusarnermi suliniutinit paasissutissanut aallaaviatigut killilersuisoqassanngitsoq, kisiannili taamatut isersinnaaneq paasissutissat mianernartut, ilisimatuuat piffissamut killeqartumut pisinnaatitaaffeqarnerannut assigisaaluunniit eqqarsaatigalugu killeqartinneqassasoq.

Ilisimatusarnermit paasissutissat pillugit naalakkersuinikkut anguniakkap ineriartortinnerani aamma isumaliutigineqassaaq qanoq annertutigisumik Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermik ingerlataaniit paasissutissanut kalaallit nunaata piginnittussaataitanera qulakkeerneqarsinnaanersoq qulakkeerneqassanersorlu.

Ilisimatusarnermi paasissutissanut isersinnaanerup qulakkeerneqarnissaa pillugu sulineq nunat assigiinngitsut akornanni tamalaat issittumi ilisimatusarluni suleqatigiinneq pillugu Issittumi Siunnersuisoqatigiit isumaqatigiissutaat pituttuisoq malillugu Kalaallit Nunaata pisussaaffinnik naammassisaqarnerani pingaaruteqartunut ilaavoq.⁵

Ilisimatusarnermi paasissutissat pillugit naalakkersuinikkut anguniagaq nunat

Ved udviklingen af politikken for forskningsdata skal det også overvejes, i hvilket omfang der kan og skal sikres grønlandsk ejerskab til data fra forskningsaktiviteter i Grønland.

Indsatsen for at sikre adgang til forskningsdata er et vigtigt led i Grønlands opfyldelse af de forpligtelser, der følger af Arktisk Råds bindende aftale om internationalt arktisk forsknings-samarbejde.⁵

Politikken for forskningsdata skal være baseret på internationale standarder. Det gælder blandt andet **FAIR**-principperne om datatilgængelighed, der beskriver de egenskaber, som indsamlet forskningsdata skal have for at kunne findes og anvendes af andre. Ifølge principperne skal forskningsdata være til at finde (**F**indable), tilgængelige (**A**ccessible), brugbare (**I**nteroperable) og mulige at genanvende (**R**eusable).

5 Arktisk Råd (2017), Agreement on Enhancing International Arctic Scientific Cooperation.

5 Arktisk Råd (2017), Agreement on Enhancing International Arctic Scientific Cooperation.

assigiinngitsut akornanni malitassanik tunngaveqassaaq. Tassani ilaatigut pineqarput paasissutissat pissarsiarineqarsinnaaneri pillugit **FAIR**-imit tunngaviit, ilisimatusarnermi paasissutissat katersorneqarsimasut allanit nassaarineqarsinnaanerinut atorneqarsinnaanerinullu piginnaasanik allaaserinnittut. Tunngaviit malillugit ilisimatusarnermi paasissutissat nassaarineqarsinnaassapput (**F**indable), pissarsiarineqarsinnaassapput (**A**ccessible), atorneqarsinnaassapput (**I**nteroperable) aamma atoqqinneqarsinnaassallutik (**R**eusable).

Suliniut 3.1: Nuna tamakkerlugu ilisimatusarnermi paasissutissat pillugit naalakkersuinikkut anguniagassamut siunnersuummik saqqummiussisussamik suleqatigiissitamik Naalakkersuisut pilersitissapput.

3.2. Ilisimatusarnermi iserasuaat ilisimatusarnermi paasissutissanut paasissutissiillunilu isersinnaatitsissaaq

Ilisimatusarnermi suliniutit, ilisimatusarnermi paasissutissat saqqummiussallu pillugit tamakkiisumik paasisimasaqarnissaq atorfissaqartinneqarpoq. Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliniutit pillugit paasissutissat tamanut ammasumik ilisimatusarnermi nittartakkakut pissarsiarineqarsinnaanerat Naalakkersuisut taamaattumik sulissutigissavaat.

Initiativ 3.1: Naalakkersuisut vil etablere en arbejdsgruppe, som skal fremlægge et forslag til en national forskningsdatapolitik.

3.2. Forskningsportal skal give overblik og adgang til forskningsdata

Der er brug for bedre overblik over forskningsprojekter, forskningsdata og publikationer. Derfor vil Naalakkersuisut arbejde for, at oplysninger om forskningsprojekter i Grønland bliver tilgængelige via en offentlig forskningsportal.

Forskningsportalen skal indeholde metadata om alle forskningsprojekter, der gennemfører eller har gennemført forskningsaktiviteter i Grønland. Det vil omfatte oplysninger om de enkelte projekters titel, emne, deltagere, status, geografisk placering af forskningsaktiviteter mv. Herudover skal portalen indeholde oplysninger om, hvor man kan finde publikationer, data og resultater fra de enkelte projekter — eksempelvis med link til hjemmesider eller databaser. Der bør være adgang

Ilisimatusarnej pillugu iserasuaat Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi ingerlanneqartut imaluunniit ingerlanneqarsimasut tamaasa pillugit paasissutissanik imaqassaaq. Tassaniissapput suliniutit ataasiakkaat taaguutaat, sammisai, peqataasut, killiffik, ilisimatusarnermi ingerlatat nunami sumi inissisimani il.il. pillugit paasissutissat. Tamatuma sania-tigut iserasuaat suliniutini ataasiakkaani paasissutissat inernerillu qanoq nassaari-neqarsinnaaneri pillugit paasissutissanik imaqassaaq - assersuutigalugu nittartak-kanut imaluunniit paasissutissaasivinnut atassutissaaq. Paasissutissanut isersin-naasoqassaaq, immikkut pissuteqartu-mik taakku tamanut ammatinneqanngip-pata (takuuk immikkoortoq 3.1).

Iserasuaat taamaalilluni Kalaallit Nuna-anni ilisimatusarnermi suliniutit pingaar-tertut allaaserineqarnerinik taamaallaat imaqassaaq. Ilisimatusarnermi paasis-sutissat sukumiinerusut ilisimatusarnej pillugu nittartakkami toqqorsimassann-gillat, taannali aqqutigalugu nassaari-neqarsinnaassallutik. Paasissutissat inissi-maffinut innersuussinikkut paasissutissat annertoorujussuit katersornerinut, tul-luarsarnerinut pitsaassusaalu qulakke-erneqarnerinut isumalluutinik pisaria-qanngitsumik atuinissaaq pinngitsoortin-neqassaaq. Taamaattorli ilisimatusarnej pillugu iserasuaammik aqutsineq, nutar-terineq, ikiunneq ingerlaavartumillu

til data, medmindre de af sær-lige grunde ikke er offentligt tilgængelige (se afsnit 3.1).

Portalen skal således alene in-deholde en overordnet beskri-velse af forskningsprojekter-ne i Grønland. De detaljerede forskningsdata skal ikke være gemt på selve forskningspor-talen, men de skal kunne fin-des via den. Ved blot at henvise til placeringen af data undgås unødigt brug af ressourcer på indsamling, tilpasning og kva-litetssikring af store mængder data. Der vil dog fortsat være et betydeligt arbejde med admi-nistration, opdatering, support og løbende kvalitetssikring og udvikling af forskningsportalen.

Forberedelserne af forsknings-portalen vil ske i tæt samarbej-de med lokale forskningsinsti-tutioner, der allerede arbejder med håndtering af forsknings-data og databaser.

Initiativ 3.2: Naalackersuisut vil inden udgangen af 2023 sik-re, at informationer om alle forskningsprojekter i Grønland bliver tilgængelige via en offentlig forskningsportal.

pitsaassutsimik qulakkeerinninnermut annertuumik suliaqartoqartussaassaaq.

Ilisimatusarneq pillugu iserasuaatip piareersarneqarnera sumiiffinni ilisimatusarfiit, ilisimatusarnermi paasissutissanik paasissutissaasivinnillu passussinermik suliaqareersunik suleqateqarnikkut pisinnaavoq.

Suliniut 3.2: Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliniutit tamaasa pillugit paasissutissiinerit tamanut ammasumik ilisimatusarneq pillugu iserasuaatikkut pissarsiarineqarsinnaanerisa 2023 naatinagu Naalakkersuisunit qulakkeerneqassaaq.

4. Ilisimatusarnermi suliniut nunat assigiinngitsut akornannisulli qaffasissuseqasaaq

Nunatsinni ilisimatusarnermi ingerlatat malunnartumik ineriartornerini soorunami piumasqaataassaaq naalakkersuinikut anguniakkat aningaasaqarnikkullu suliassa qarfiup Naalakkersuisunit salliutinneqarnera. Aamma pissusissamisuusaaq aningaasalersuinerup ilaa avataaneersuuppat, tassa Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq nunarsuarmioqatigiinnut iluaqutaasussaammat, aamma tassani ilisimatusarneq nunat assigiinngitsut akornannit annertuumik soqutigineqarmat.

Ilisimatusarnermut aamma nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnermi oqalliffinni peqataanermut aningaasat salliutinnerisigut ilisimatusarnermi suliniutit qaffannerinut peqataasinnaavugut, aamma pitsaassutsip suli qaffasinneranut, taamaalilluni ilisimatusarneq siumut sammisumik nunat assigiinngitsut akornannut isiginnilluni. Taamaallaat nunat assigiinngitsut akornannit ilisimatusarnermi suliniutit amerlanerusut aamma avataaniit aningaasalersuinerit kajungilersissanngilai, kisianni aamma Kalaallit Nunaata aqutsisutut peqataalluni Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit nunat assigiinngitsut akornanni suleqateqarnerisa amerlassusii qaffatsissallugit, ilisimatusarnerlu taamaalilluni Kalaallit Nunaanniit aallaaveqarluni aamma nunami maani sulinissamut nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatuut pilerisutsilissallugit.

4. Forskningsindsatsen skal være på internationalt niveau

En markant udvikling af forskningsaktiviteter i Grønland vil naturligvis kræve, at Naalakkersuisut prioriterer området både politisk og økonomisk. Det vil også være naturligt, at en del af finansieringen kommer udefra, da forskning i Grønland ofte er til gavn for det globale samfund, og der er stor international interesse for forskning her.

Ved at prioritere midler til forskning og deltagelse i internationale forskningsfora kan Grønland bidrage til, at forskningsindsatsen øges, og at kvaliteten fortsat er høj, så forskningen også fremadrettet har internationalt perspektiv. Det vil ikke kun tiltrække flere internationale forskningsprojekter og ekstern finansiering, men vil også bidrage til, at grønlandske forskningsinstitutioner kan øge antallet af internationale samarbejder, hvor Grønland er den ledende partner, og hvor forskningen dermed udgår fra Grønland og tiltrækker internationale forskere til at arbejde her i landet.

4.1. Aningaasat amerlanerusut ilisimatusarnermut salliutinneqasapput

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfiit amerlanerit nalunaaruteqarput koruunimut ataatsimut sumiiffimmi aningaasalersuisumit aningaasaliissutaasumut avataaniit aningaasalersuisumi sulit koruunimik ataatsimik allamik pilerisutsitsilersinnaalutik. Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit ilisimatusarnermi aningaasaliissutigineqartumi koruunit tamaasa marloriaammik pissarsiffigarlugit. Taamaalilluni ilisimatusarnermut tunngasut aningaasaqarnikkut tapersorsornissaanut tunngavissaqarluarpoq — Nunatta Karsianit aningaasalersuinermit aamma pisortat namminersortullu suliffeqarfinit.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi pisortat aningaasaliinerat 2017 aamma 2018-imi tunisassiat ataatsimut nalingisa 1,4 %-ianik annertussuseqarpoq. Nunarsuarmi agguaqatigiissitsinermit ungasinngilaq, Verdensbanki naapertorlugu 2017 tunisassiat ataatsimut nalingisa 2,1 %-iulluni.⁶ Verdensbankip ilaatigut Dronning Ingridip Napparsimmavisuanut ingerlatsinermit aningaassaliisutit tamakkiisumik naatsorsuinerminni

6 Verdensbanki; <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS>.

4.1. Flere midler skal prioriteres til forskning

Flere grønlandske forskningsinstitutioner rapporterer, at for hver krone, de får bevilliget i lokal finansiering, er de i stand til at tiltrække endnu en krone i ekstern finansiering. Sådan får det grønlandske samfund dobbelt udbytte af hver krone investeret i forskning. Der er således god grund til at støtte forskningsområdet økonomisk — både med finansiering fra Landskassen og fra offentlige og private virksomheder. De offentlige investeringer i den grønlandske forskning udgjorde 1,4 % af BNP i 2017 og 2018. Det globale gennemsnit, var ifølge Verdensbanken 2,1 % af BNP i 2017.⁶ Verdensbanken medtager blandt andet driftsbevilling til Dronning Ingrid's Hospital i deres samlede beregninger, hvilket ikke er tilfældet for Departementets beregninger for investeringer i forskningsinfrastruktur.

6 Verdensbanken; <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS>.

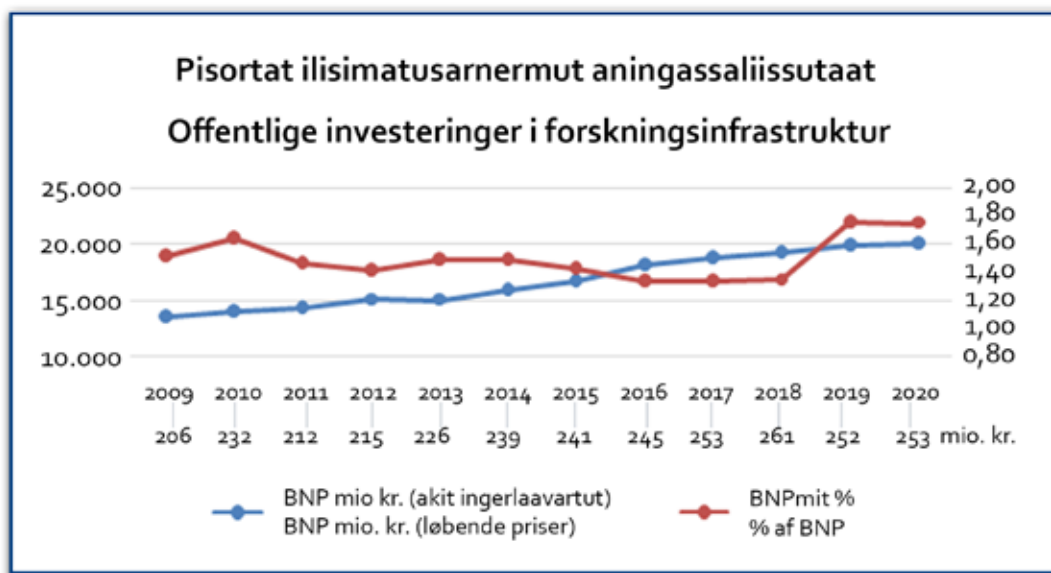

ilannguttarpaat, Naalackersuisoqarfup naatsorsuinerminni pisortat ilisimatusarnermut aningaasaliissutigisartagaanut taakku ilanngutinngilai.

Tunisassiat ataatsimut nalingannut naleqqiullugu ilisimatusarnermi pisortat aningaasaliissutaasa allanngoriartorerat ataani takutinneqarpoq. Takuneqarsinnaasutut tunisassiat ataatsimut nalingisa ilisimatusarnermi aningaasaliinerit annertussusaat piffissami tunisassiat ataatsimut nalingisa qaffakkiartoreri naapertorluguappariartorsimavoq. Maluginiarneqassaaq ukiuni 2009, 2010, 2019, 2020 umiarsuit ilisimatusaatit sanaartornissaannut aningaasaliissutit ilanngunneqarmata. 2009-mi pisortat ilisimatusarnermut aningasaliissutaat 206 mio. kr.,

Udviklingen i de offentlige investeringer i forskning i forhold til BNP er vist i grafen forneden. Som det fremgår, har forskningsinvesteringernes andel af BNP været faldende i takt med, at BNP er steget over perioden. Det skal bemærkes at anlægsinvesteringer i forsknings-skibe er medtaget for 2009, 2010, 2019 og 2020. I 2009 var det offentlige investeringer på 206 mio. kr. og i 2020 var den steget til 353 mio. kr., dermed en stigning på 147 mio. kr.

Det er vigtigt, at det lokale forskningsmiljø har ressourcer til både at spille en aktiv rolle

2020-mi 353 mio. kr., piffissamilu tassani qaffaat tassaasimalluni 147 mio. kr.

Pingaarpoq sumiiffinni ilisimatusarfit nunat assigiinngitsut akornanni issittumi ilisimatusarnermik ingerlataanni pimoorussisumik ingerlataqarnissaat namminerlu ilisimatusarnikkut ingerlatanik naammassisaqarnissaat. Taamaattumik Naalakkersuisut anguniagaraat Nunatta Karsianit, ilisimatusarfinnit kiisalu suliffeqarfinit namminersortunit pisortanillu ilisimatusarnermut aningaasat tamarmiusut 2030-mi ukiumut tunisassiat ataatsimut nalingisa minnerpaamik 2,3 %-iunissaat. Taamatut ilisimatusarnermut aningaasanik salliuitsineq Kalaallit Nunaata issittumi ilisimatusarnermi qitiusutut inissisimanerminik pimoorussinerat pillugit nunami nunallu assigiinngitsut akornanni ilisimatusartunut pingaaruteqartumik kalerriutaqassaaq.

Ilisimatusarnermi periusissiaq ilisimatusarnermut tunngasut ineriartortinnerinut pingaarnertigut sammiviliilluni anguniagassiivoq. Suliniutit ataasiakkaat suliarinerisa aallartinneqarneri naapertorlugit pisariaqartutigut aningaasaliinerit aalajangersarneqassapput aamma Nunatta karsiatigut, avataanit aningaasalersuinikkut il.il. nassaarineqarlutik.

Naalakkersuisut naatsorsuutigaaq suliniutit aallartinneqartut aqutigalugit nunat

i international arktisk forskningsaktivitet og gennemføre egne forskningsaktiviteter. Derfor er det Naalakkersuisuts ambition, at de samlede midler fra Landskassen, forskningsinstitutioner samt offentlige og private virksomheder til forskning udgør mindst 2,3 % af BNP årligt i 2030. En sådan prioritering af midler til forskning vil sende et vigtigt signal til nationale og internationale forskningsaktører om, at Grønland tager sin rolle som midtpunkt for arktisk forskning alvorligt.

Forskningsstrategien sætter en overordnet retning og mål for udviklingen af forskningsområdet. Efterhånden som arbejdet med de enkelte initiativer går i gang, skal den nødvendige finansiering fastsættes og findes via Landskassen, ekstern finansiering mv.

Naalakkersuisut forventer, at det bliver muligt at tiltrække flere internationale forskningsprojekter og ekstern forskningsfinansiering gennem de initiativer, der sættes i gang. Det gælder ikke mindst

assigiinngitsut akornannit ilisimatusarnermi suliniutit amerlanerusut avataaniillu ilisimatusarnermut aningaasaliisut amerlanerusut pilerisutsinneqalersinnaassasut. Tamanna minnerunngitsumik ilisimatusarfiit illutaasa allilernerqarnerinut, ilaatigut International Arctic Hub- ip ineriartortinneranut, aamma nunat assigiinngitsut akornanni issittumi ilisimatusarnerni peqataanissamut periarfissaannut, ilisimatusarneq pillugu pitsaanerusumik paasisaqarnermik erseqqinnerusunillu sinaakkutinik pilersitsinissamut kiisalu nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut annertunerusumik suleqatigiinnermut atuutissaaq (takuuk immikkoortoq 4.2).

Ilisimatusarnermut nutaaliornermullu aningaasanik amerlanerusunik Kalaallit Nunaanni pisortat suliffeqarfillu namminersortut immikkoortitsinissaannut Naalakkersuisut aamma kaammattuipput aamma inuussutissarsiutit assigiinngitsut iluanni ilisimatusarnerup ineriartornerullu salliutinneqarnerini iluanaarutit pillugit suliffeqarfiit oqaloqatigineqassallutik.

Suliniut 4.1: Nunatta Karsianit, ilisimatusarfinnit kiisalu pisortat namminersortullu suliffeqarfiinit ilisimatusarnermut aningaasaliissutit tamarmiusut 2030-mi ukiumut agguaqatigiissillugu tunisassiat ataatsimut nalingisa minnerpaamik 2,3 %-iunissaa Naalakkersuisut sulissutigissuat.

udbygningen af forskningsinstitutionernes fysiske rammer, udviklingen af bl.a. International Arctic Hub, og muligheder for deltagelse i international arktisk forskning, etablering af bedre overblik og tydeligere rammer for forskning samt øget internationalt forskningssamarbejde (se afsnit 4.2).

Naalakkersuisut vil også opfordre grønlandske offentlige og private virksomheder til at afsætte flere midler til forskning og innovation og gå i dialog med virksomhederne om gevinsterne ved at prioritere forskning og udvikling inden for de forskellige erhvervsområder.

Initiativ 4.1: Naalakkersuisut vil arbejde for, at de samlede forskningsmidler fra Landskassen, forskningsinstitutioner samt offentlige og private virksomheder udgør mindst 2,3 % af BNP i årligt gennemsnit i 2030.

*Sandømi aarrit ataavartumik assitigut malinnaaviginissaanut assiliissut ivertinneqartoq.
(Mie HS. Winding, Silap Pissusianik Ilisimatusarfik).*

*Klargøring af kameraudstyr til kontinuerlige optagelser af hvalrosser på sandøen.
(Mie HS. Winding, Grønlands Klimaforskningscenter).*

4.2. Nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerit nukittorsarneqassapput

Issittumi ilisimatusarneq soorunami nunanit issittumiittunit salliutinneqarpoq. Issittup avataani nunani aalajangiisartut ilisimatuullu aamma Issittumi ilisimatusarnermut aamma Issittup ingerlalluarnissaanut piujuartinneqarnissaanullu peqataanissamut tunngavilersorluakkamik soqutiginnipput.

Kalaallit Nunaat issittumi ilisimatusarnermi suliniutit annertunerusumik paasisaqarnikkut siuttuunikullu ilisimatusarnermi suliniutini taakkunani pissusisamisoortumik qitiunini pimoortissavaa ukiunilu untritillit sinnerlugit ilisimatusarfiit sumiiffillu Kalaallit Nunaanni inissimanissaat pillugu nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarfinnik suleqateqarsimalluni. Takusassiaq 2 aamma ilanngusaq takukkit.

Nunami nunarsuarlu tamakkerlugu ineriartornermut pingaarpoq nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut suleqatigiinnermi Kalaallit Nunaata nukittuutut suleqataasutut suli peqataanera. Tamanna pingaartumik naalagaaffinnik ilisimatusarfusunik allanik ilisimatuutigut attaveqaatit patajaallisarnerisigut.

Naalagaaffeqatigiinni ilisimatusarnikkut suleqatigiinnermi Kalaallit Nunaata, Savalimmiut aamma Danmarkip akornanni suliaqarfinni ilisimatusarnikkut kinguneqarluartumik suleqatigiinneq sammineqarpoq, aamma Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi aqutigalugit ataatsimut ineriartornermut

4.2. Internationalt forsknings samarbejde skal styrkes

Arktisk forskning er en selvsagt prioritet for de arktiske lande. Beslutningstagere og forskere i lande uden for Arktis har dog også en velgrundet interesse i forskning i Arktis og i at bidrage til et velfungerende og bæredygtigt Arktis.

Grønland vil gennem øget forståelse og førerskab i arktisk forskning, tage sin rolle seriøst som naturligt midtpunkt for disse forskningsindsatser og har i over hundrede år samarbejdet med internationale institutioner om forskningsstationer placeret på strategiske områder i Grønland.

Det er vigtigt for udviklingen både nationalt og globalt, at Grønland fortsat medvirker som en stærk samarbejdspartner i internationalt forskningssamarbejde. Det kan især opnås ved at styrke forskningsnetværk med andre forskningsnationer.

I forskningssamarbejdet i Rigsfællesskabet er der fokus på et effektivt tværfagligt forskningssamarbejde mellem Grønland, Færøerne og Danmark, og gennem Nordisk Ministerråd koordinerer de nordatlantiske lande

iluaqutaasumik atlantikap avannaani nunani suliniutit ataqatigiissarneqarlutik. Issittumi nunat Issittumi Siunnersuisoqatigiinni 2017-imi Issittumi taannalu pillugu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerup nukittorsarneqarnera pillugu pituttuisumik isumaqatigiissuteqarput, aamma nunarsuup immikkoortuani issittumi nalinginnaasumik aamma Kalaallit Nunaanni immikkut ilisimatusarnermi ineriartornermilu tapersersuinissaq annertuumik EU-mi sammineqarluni.

Issittumi ilisimatusarnermut soqutiginnineq aamma Issittup avataani nunani soorlu Tysklandimi, Tuluit Nunaanni, Kinami, Japanimi, Indiami aamma Koreami Kujallermi annertuvoq. Nunat taakku amerlanersaat issittumi periusissianik oqaasertalersuisimapput, naak nunamikkut Issittumut ilaangikkalualutik.

Nunanik allanik, pisortat suliffeqarfii issittumilu ilisimatusarneq pillugu nunat assigiinngitsut akornanni oqallifinnik ilisimatusarnikkut ingerlatsinermi suleqatigiinnerup salliutinneratigut Kalaallit Nunaat nunat assigiinngitsut akornanni piginnaasanik ilisimatusarnermi aningaasanik qaffasinnerusumik iluaquteqarsinnaavoq, suli annertusiar-tortumik Kalaallit Nunaanni tunngaveqalersimasut.

Suliniut 4.2: Naalagaaffit aamma naalagaaffit akornanni immikkoortunik ilisimatusarnikkut suleqateqarneq Naalakkersuisunit pingaartinneqassaaq kiisalu issittumi ilisimatusarnermi sammisaqartunik nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut oqallifinni peqataasarluni.

deres indsatser til gavn for fælles udvikling. De arktiske lande har gennem Arktisk Råd i 2017 indgået en bindende aftale om styrket forskningssamarbejde i og om Arktis, og også EU har et stort fokus på at støtte både forskning og udvikling i polarregionerne generelt og i Grønland specifikt.

Interessen for arktisk forskning er også stor i lande uden for Arktis som Tyskland, Storbritannien, Kina, Japan, Indien og Sydkorea. Flere af disse lande har formuleret arktiske strategier, selvom de ikke geografisk er en del af Arktis.

Ved at prioritere det forskningspolitiske samarbejde med andre lande, institutioner og internationale fora for arktisk forskning kan Grønland få højere udbytte af internationale kompetencer og forskningsmidler, der i fortsat højere grad bliver forankret i Grønland.

Initiativ 4.2: Naalakkersuisut vil prioritere forskningssamarbejde med statslige og overstatslige enheder samt deltagelse i internationale forskningsfora med fokus på arktisk forskning.

Pinngortitaleriffimmi ilisimatoq meeqqanik atuartitsisoq, Nunarpoq qanoq ilusilersoneqarsimansoq, taavalu Sermersuup ataatsikkut peerani nuna qanoq isikkoqassansoq. (Karl Brix Zinglensen, Pinngortitaleriffik).

Forsker fra Grønlands Naturinstitut underviser skolebørn i, hvordan Grønlands terræn er udformet under Indlandsisen, hvis man forestiller sig, at hele iskappen blev fjernet på én gang. (Karl Brix Zinglensen, Grønlands Naturinstitut).

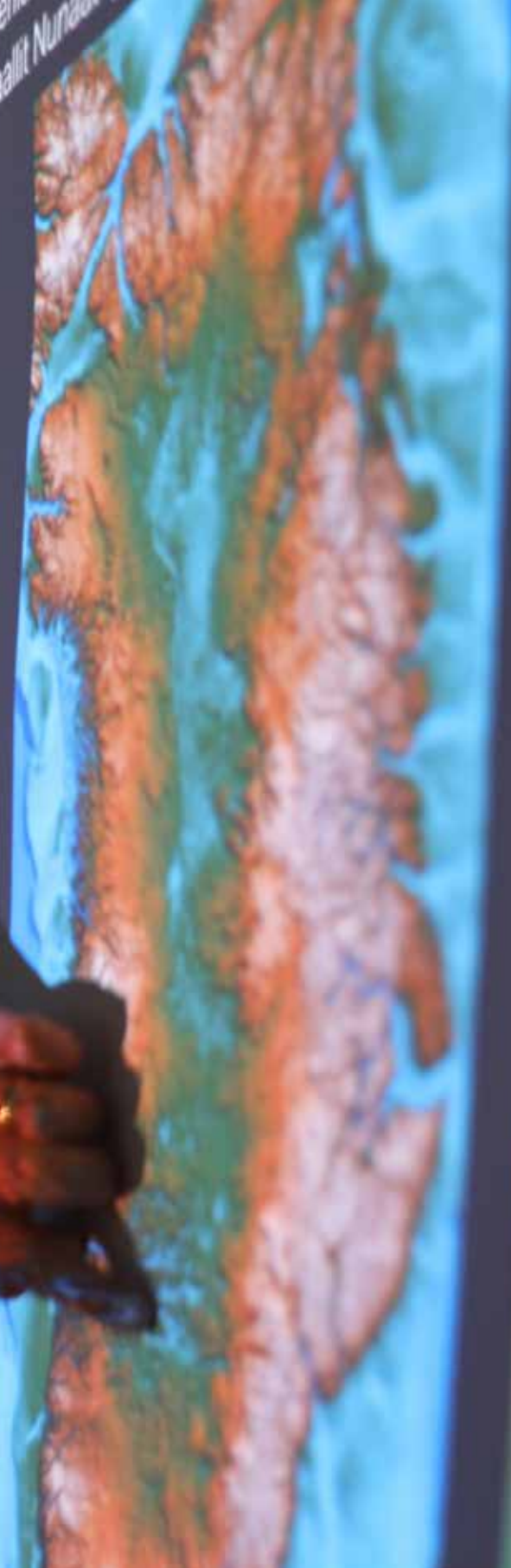

Ice

Greenland
Kalaallit Nunaat

in the

proved the
see what
as do

4.3. Ilisimatusarnikkut suliniumi nutaami imaq sammineqasaaq

Kalaallit Nunaata umiarsuaata ilisimatusarfiusup nutaap *Tarajog*-p 2021-mi tunniunneqarneratigut Kalaallit Nunaata eqqaani imarmi ilisimatusarnissamut immikkut pilerinartumik tunngavissamik pilersitsisoqarpoq. Umiarsuaq ilisimatusarfiusoq nutaaliaalluinnartoq tassaavoq Kalaallit Nunaata ilisimatusarnikkut aningaasaliiffigisaa annertunerpaaq aamma imaani isumalluutininik piujuartitsisusamik iluaquteqarnerup qulakkeerpeqarnissaanut ilisimatuussutsikkut sulinermi pingaarluinnartoq. Umiarsuaq tunngaviumik suliassaniit annertunerujussuarmik periarfissaqarpoq, aamma ilisimatusarnermi nunat assigiinngitsut akornanni

4.3. Nyt forskningsprogram skal sætte fokus på havet

Med leveringen af Grønlands nye forskningseskib *Tarajog* i 2021, er der skabt en særdeles attraktiv platform for udforskning af havet omkring Grønland. Det topmoderne forskningseskib er Grønlands største investering i forskningsinfrastruktur nogensinde, og udgør en grundsten i det videnskabelige arbejde for sikring af bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer. Skibet har potentiale til langt mere end basisopgaverne, og der kan opnås et betydeligt merudbytte

suleqatigiinnermi suli annertunerusumik aningaasaliisoqarneratigut annertuumik aningaasaliisimanermit inuiaqatigiit annertoorujussuarmik iluanaaruteqarsinnaallutik.

Imaq sammillugu ukiuni qulini ilisimatusarnikkut suliniut nutaaq tassaassaaq imaani ilisimatusarnek piujuartitsisusamillu ineriartorneq 2021-2030 pillugu NP ukiuni qulini ingerlatsinerannut Kalaallit Nunaata tapertaassutaa. Suliniutip nunat assigiingitsut akornanni ilisimatusarnermi peqataasutut Kalaallit Nunaata piginnaasaa ersersissavaa naatsorsuutigineqarlunilu nunat assigiingitsut

for samfundet af den store investering gennem yderligere investering i forskning og internationalt samarbejde.

Et nyt 10-årigt forskningsprogram med fokus på havet vil være Grønlands bidrag til FN's tiår for havforskning og bæredygtig udvikling 2021-2030. Programmet vil synliggøre Grønlands kapacitet som international forskningspartner og forventes at tiltrække yderligere investeringer udefra

Tarajooq — Kalaallit Nunaata ilisimatusarnikkut umiarsuartaava 2021-meersoq maannami Nunatsinni ataatsikkut ilisimatusarnermut atortuutitut aningaasaliinerit annersaat. (Pinngortitaleriffik — amutsivik Balenciaga).

Tarajooq — Grønlands nye forskningsskib fra 2021 er den hidtil største investering i grønlandsk forskningsinfrastruktur. (Grønlands Naturinstitut — skibsværftet Balenciaga).

akornanni suleqatigiinnerisigut avataaniit suli allat aningaasaliinissamut pilersu-lissasut. Taanna aqutigalugu inuiaqati-giinnut iluaqutaasussat sukkanerusumik pisussanngussapput

Ilisimatusarnermi suliniummi sammine-qassapput imaanut atatillugu sammisas-sat arlallit ilaatigullu tassaniissallutik ilisi-matusarnermi sammineqartussat arlallit:

- Immap naqqanik uumaffiusunillu nunap assiliorneq
- Pinngortitami ataqatigiinnernik mi-sissuinerit
- Imarpissuit assiliornerinut tunngasut
- Aalisarnermi isumalluutit nutaat
- Uumassusillit assigiinngisitaarneri
- Piujuartitsisinnaassuseq

Suliniummi siunnerfigineqassaaq inuiaqa-tigiit aningaasaqarneranut pingaarutillit apeqqutit aamma MSC-mik allagartaler-suineq, uumassusillit assigiinngisitaartuu-neri pillugit isumaqatigiissut, piujuartit-sinermi anguniakkat il.il. pillugit pissut-sit tapersersussallugit. Suliniut aamma sikueruffiusunut nutaanut "ilisimasassar-siorluni angalanerussaaq" aamma ilinni-artitaanermut atasunik immikkoortunik inuusuttullu ilanngutitinnerinut imaqa-rtussaalluni.

Suliniut 4.3: Naalackersuisut imaq pillugu ukiuni qulini ilisimatusarnikkut suliniummik pilersitsinikkut imaani ili-simatusarneq piujuartitsisussamillu ineri-artorneq (2021-2030) pillugu NP-p inger-latsinerannut immikkut suliniuteqarnermi tapersersuinissaq pingaartissavaat.

gennem internationalt sam-arbejde. Herigennem accele-teres udbyttet til samfundet.

Forskningsprogrammet vil adressere en række emner i til-knytning til havet og omfatte flere videnskabelige discipliner, bl.a.:

- Havbunds- og habitatkort-lægning
- Økosystemstudier
- Oceanografiske forhold
- Nye fiskeriressourcer
- Biodiversitet
- Bæredygtighed

Programmet vil være målrettet spørgsmål af samfundsøkonomi-sk betydning og understøtte forhold omkring MSC-certifice-ring, biodiversitetskonvention, bæredygtighedsmål mm. Pro-grammet vil også være en "op-dagelsesrejse" til nye isfrie om-råder og indeholde elementer i tilknytning til uddannelse og inddragelse af oprindelig og lo-kal viden samt ungdommen.

Initiativ 4.3: Naalackersuisut vil som en særlig indsats prio-ritere et bidrag til FN's tiår for havforskning og bæredygtig ud-vikling (2021-2030) gennem op-rettelse af et forskningsprogram for havet.

Ukiumoortumik kulturikkut unnessiornermi meeqqat inersimasullu ilaatigut pinnguarnikkut ilisimatusarnerup silarsuaa ilisimasaqarfiginerulersinnaavaat. Meeqqat 3D atorlugu nunap assiliortuusaarsinnaapput Pinngortitaleriffimmi "Augmented Reality Sandbox" atorlugu. Naqitaanikkut qaqqat qooqqut tatsit pilersissinnaavaat, 3D iluaqutigalugu seqersinneqarsinnaallutik. Tassa Meeqqat assatik atorlugit ilisimatut suliarisartagaat misilerarsinnaavaat, sermersuaq nakkaavi nunallu allanngorarnerat misissorlugit.
(Karl Brix Zinglensen, Pinngortitaleriffik).

Børn og voksne kan lege med og blive klogere på videnskabens verden til den årlige Kulturnat. Børnene laver deres eget fiktive 3D landkort i en "Augmented Reality Sandbox" på Naturinstituttet. Ved at grave med deres hænder i en sandkasse, danner de små fjelde, dale og søer, der vises i 3D på en projektor. På den måde får børnene selv erfaring med, hvordan forskere laver 3D modeller for at undersøge ændringer i Indlandsisen, gletsjere og landskabet.
(Karl Brix Zinglensen, Grønlands Naturinstitut).

JSEPimi (Joint Science Education Project) ilinniartut marluk EastGRIPimi (East Greenland Ice-core Project) aputinik misissuiffimmi aputip qaleriiaarneri mississoraat. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

To JSEP (Joint Science Education Project) elever studerer snelag i en snowpit ved EastGrip (East Greenland Ice-core Project). (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

Swiss Camp.
(Morton Rasch, Københavns Universitet).

Arctic Station.
(Morton Rasch, Københavns Universitet).

Villum Research Station

*Station Nord.
(Morton Rasch, Københavns Universitet).*

Zackenberg Research Station

*EastGRIP camp— East Greenland Ice-Core Project.
(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).*

Ittoqqortoormiit

*Sermilik Research Station.
(Morton Rasch, Københavns Universitet).*

Ilanngussat — Kalaallit Nunaata ilisimatu- sarnikkut atortulersuutai

Kalaallit Nunaanni Ilisimatusar- nikkut Siunnersuisoqatigiit

Kalaallit Nunaanni Ilisimatusarnikkut Siunnersuisoqatigiit 2014-imi pilersin-
neqartut tassaapput kalaallit nunaan-
ni ilisimatusarnermik patajaallisaalluni
suliaqartussat nunami nakkutiginnittut
attaviitsut. Siunnersuisoqatigiinniipput
ilisimatusarfusut tamarmik aamma pin-
ngortitamik ilisimatusarnermit, peqqin-
nissakkut ilisimatusarnermit, inuiaqati-
giinni ilisimatusarnermit, humanioramit
aamma teknikkimit sinniisunit katitigaa-
lutik.

Kalaallit Nunaanni Ilisimatusarnikkut
Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermut
tunngasuni Naalakkersuisunut siunner-
suisuupput, ilisimatusarnermi siuarsaa-
nermi aningaasanik immikkoortitanut
agguaassisarlutik kiisalu ph.d.-mi aam-
ma doktorinngornerup kingorna inger-
lataqartunut aningaasanik agguaas-
sisarlutik. Siunnersuisoqatigiit aamma
ilisimatusarnek pillugu paasissutissiiner-
nik aamma ilisimatusarnek pillugu inger-
latitseqqinnermik siuarsaanermut akisus-
saapput.

Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat arfi-
nek pingasut kalaallit nunaanni ilisi-
matusarfinnit kiisalu aallarnisaanermi
nutaaliorfinnillu inassuteqaateqarnikkut

Bilag — Grønlands forsknings- infrastruktur

Grønlands Forskningsråd

Grønlands Forskningsråd, der
blev oprettet i 2014, er et natio-
nalt og uafhængigt forvaltnings-
organ, der arbejder for at styrke
grønlandsk forskning. Rådet
dækker alle forskningsområder
og er sammensat af repræsen-
tanter fra naturvidenskab, sund-
hedsvidenskab, samfundsviden-
skab, humaniora og teknologi.

Grønlands Forskningsråd råd-
giver Naalakkersuisut på forsk-
ningsområdet, forestår ud-
deling af puljemidler til forsk-
ningsfremme samt evaluerer
og tildeler midler til ph.d- og
postdoc-stipendier. Rådet har
desuden ansvar for at fremme
forskninginformation og forsk-
ningsformidling.

Rådets otte medlemmer ud-
peges af Naalakkersuisut efter
indstilling fra grønlandske
forskningsinstitutioner, forsk-
ningscentre samt iværksætter-
og innovationsmiljøer. Forsk-
ningsrådet er i sin rådgivning
og i sit øvrige virke ikke under-
lagt instruktionsbeføjelse fra
Naalakkersuisut. Rådets sekre-
tariatsfunktion varetages af

Naalakkersuisunit toqqarneqartarput. Siunnersuisoqatigiit siunnersuinerminni allanillu ingerlatsinerminni Naalakkersuisunit qulangersimaneqassanngillat. Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiat ilisimatusarnermut akisussaasumit naalakkersuisoqarfusumit Naalakkersuisunit isumagineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Ilimatusarnermi siunnersuisoqatigiinnit sulineranut tunngaviit ilisimatusarnermut siunnersuisarneq ilisimatusarnermullu aningaasaliisarneq pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 29. november 2013-imeersumi aalajangersarneqarput.

International Arctic Hub

International Arctic Hub (IAH) Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi 2020-mi pilersinneqarpoq. Allattoqarfiup siunertaraa issittumi ilisimatusarneq, ilinniartitaaneq nutaaliernerlu pillugit suliani assigiinngitsuni nunat assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerup nukittorsar-nissaa, taamaalilluni annertunerusumik Kalaallit Nunaanni tunngaveqalerluni.

IAH-p pingaarnertut sulinera tassaasaaq tamakkiisumik paasisimasaqarne-rup ingerlatitseqqinnerullu sammineqarnissaa, ilaatigut Kalaallit Nunanani eqqaanilu ilisimatusarnermit ilisimasat

Naalakkersuisut af det departement, der har ressortansvaret for forskningsområdet.

Rammerne for Grønlands Forskningsråds virke er fastsat i Inatsisartutlov nr. 5 af 29. november 2013 om forskningsrådgivning og bevilling af forskningsmidler.

International Arctic Hub

International Arctic Hub (IAH) blev etableret af Grønland og Danmark i 2020. Sekretariatet har til formål at styrke tværfagligt internationalt samarbejde om arktisk forskning, uddannelse og innovation, så det i højere grad forankres i Grønland.

IAHs kernefunktion er med fokus på overblik og formidling, blandt andet at gøre viden fra forskning i og omkring Grønland synligt og tilgængeligt. At bygge bro mellem forskning, lokalsamfund, erhverv, uddannelse og myndigheder, samt at bygge bro på tværs af de forskellige niveauer fra borger til politiker, samt på tværs af rigsfællesskabet såvel som internationalt.

takussaanerulersillugit pissarsiarineqar-sinnaasunngorlugillu. Ilisimatusarnerup, nunaqqatigiit, inuussutissarsiortut, ilinni-artitaanerit oqartussallu akornanni ataqatigiissitsilerneq, kiisalu innuttaasumit naalackersuinermik qinigaallutik suliaqar-tunut assigiinngitsunik qaffasissuseqartut akornanni kiisalu naalagaaffeqatigiinni kiisalu nunat assigiinngitsut akornanni ataqatigiissitsilerneq.

Ilisimatusarfit

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarfinnut ilaapput Ilisimatusarfik, Pinngortitale-riffik, Silap Pissusianik Ilisimatusarfik, Asiaq, Ilinniarfeqarfik Sisimiut aamma Inuunerissaavik Steno. Kalaallit Nunaanni pisortat suliffeqarfi allat arlallit aamma ilisimatusarnermik suliaqarput.

Ilisimatusarfik

Ilisimatusarfik 1984-imi Nuummi piler-sinneqarpoq. Ilisimatusarfik issittumi inu-iaqatigiinni, peqqinnissakkut kulturikkul-lu pissutsini immikkut sammisaqarpoq, aamma suliatigut siammasinnerusumik aamma suliaqarluni.

Ullumikkut Ilisimatusarfimmi instituttit sisamaapput

1. Inuiaqatigiilerinermik, Aningaasaqar-nermik Tusagassiornermillu Ilisimatu-sarfik

Forskningsinstitutioner

Forskningsinstitutionerne i Grønland omfatter Ilisimatu-sarfik, Grønlands Naturinstitut, Grønlands Klimaforskningscen-ter, Asiaq, Arctic DTU Sisimiut og Steno Diabetes Center Grøn-land. En række øvrige grønland-ske institutioner beskæftiger sig imidlertid også med forskning.

Ilisimatusarfik — Grønlands Universitet

Ilisimatusarfik blev grundlagt i 1984 i Nuuk. Universitetet har specialiseret sig i arktiske sam-funds-, sundheds- og kulturfor-hold, og arbejder på at dække et bredere fagligt område.

Der er i dag fire institutter på universitetet:

1. Institut for Samfund, Øko-nomi & Journalistik
2. Institut for Kultur, Sprog & Historie
3. Institut for Sygepleje & Sundhedsvidenskab
4. Institut for Læring

Ilisimatusarfik udbyder akade-miske bachelor- og kandidat-uddannelser samt professions-rettede bacheloruddannelser.

2. Kulturimik, Oqaatsinik Oqaluttuarisaa-
anermillu Ilisimatusarfik
3. Peqqissaanermik Ilisimatusarfik
4. Ilinniartitsinermik Ilisimatusarfik

Ilisimatusarfik ilinniagartuutut bachelor-
imut kandidatimullu aamma atorfinissu-
taasinnaasumik bachelorinngorniar-
nermik ilinniartitaanernik neqeroorute-
qartarpoq. Tamatuma saniatigut peror-
saanermut tunngatillugu ilinniagaqaqqil-
luni/ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaaneq
diplom-, master- aamma kandidatitut
qaffasissusilimmik meeqqat atuarfianni
ilinniartitsisunut.

Ukiuni kingullerni qulini ilinniartut tigu-
neqartut amerlassusii ukiumut 150-200-t
akornanniissimapput. 2019-imi ilisimatu-
sarfimmi ilinniartut 714-iusimapput.

Ilisimatusarfimmi anguniagaq tassaavoq
ilinniakkat pitsaassusaata nukittorsarne-
qarnissaat ilinniartitaanerillu nutaat siu-
arsarneqarlutik. 2018-imi pisortani inat-
sisilerinerimi bacheloritut ilinniartitaaneq
nutaaq pilersinneqarpoq. Siunertaq tas-
saavoq ingerlatsivinni imaluunniit pisorta-
ni inatsisilerituut nutaat ilinniartinneqar-
nissaat, Namminersorlutik Oqartussani
kommuninilu inatsisilerinikkut sulinerimi
suleqataasinnaasut. Ilisimatusarfik pinn-
gortitami ilisimatusarnerup iluani ilinni-
artitaanernik nutaanik sammisaqarpoq

Desuden udbydes pædagogisk
efter-/videreuddannelse på di-
plom-, master- og kandidatni-
veau af undervisere i folkesko-
len.

De sidste 10 år har antallet af
optagne studerende ligget på
et niveau mellem 150-200 år-
ligt. I 2019 var der 714 studeren-
de på universitetet.

Det er Ilisimatusarfiks mål at
styrke uddannelsernes kvalitet
og fremme nye uddannelser. I
2018 blev en ny offentligretlig
bacheloruddannelse opstartet.
Formålet er at uddanne nye for-
valtnings- eller offentligretlige
jurister, som kan tage del i det
juridiske arbejde i både Grøn-
lands Selvstyre og kommuner-
ne. Universitetet har fokus på
udvikling af uddannelser inden
for naturvidenskab og er derfor
i gang med at udvikle arktisk
biologi som ny uddannelse. Ili-
simatusarfik arbejder desuden
på at udvikle et system til kva-
litetssikring af videregående
uddannelser i Grønland. Der er
implementeret en kvalitetspoli-
tik, der skal anvendes i akkredi-
teringsøjemed.

A person wearing a dark jacket and a black hat is looking down at an open field guide. The person is outdoors, and the background is a blurred natural setting with green foliage. The person's hands are visible, holding the pages of the book. The lighting is natural, suggesting an outdoor setting during the day.

JSEPimi (Joint Science Education Project) ilinniartooq Kangerlussuarmi naasut assigiingiaarneri pillugit misikkukkaminik naammassisaqartoq. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

En JSEP student (Joint Science Education Project) gennemfører en undersøgelse af planternes biodiversitet i Kangerlussuaq. (Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).

taamaattumillu ilinniartitaanertut nutaat issittumi biologip ineriartortinnera ingerlallugu. Ilisimatusarfik aamma Kalaallit Nunaanni qaffasinnerusumik ilinniartitaanerit pitsaassusaannik qulakkeerinnermi aqqqissuussinnermik inerisaalluni suliaqarpoq. Piginnaatitsilernissaq siunertaralugu atugassamik pitsaassuseq pillugu aqutsinnermi anguniagaq atulersinneqarsimavoq.

Ilisimatusarfik oqaluttuarisaanermi kulturikkullu, peqqinnissakkut inuiaqatigiilerinnermilu ilisimatusarnerup iluani ilisimatusarnernik ingerlataqarpoq, kisianni ilisimatusarfiusut patajaallisarusullugit sammisaqarnerlu immikkoortunut amerlanernut annertuserusullugu. 2019-2022 pillugu Ilisimatusarfiup ilisimatusarnermi perusissiaani piukkunnaateqartunik ineriartortitsinissamat anguniakkat suliniutilu, ilisimatusarnerup pitsaassusaata patajaallisarnissaa, suliaqarfinni assigiingitsuni ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerit, aningaasalersuinerit ilisimatusarnermi ingerlatitseqqinnerit allaaserivai. Maannakkut ilisimatuut 50-it missaaniitut ilisimatusarfimmuut atassuteqarput, 2019-imilu allaaserisat katillugit 71-it saqqummersinneqarsimallutik. Ilisimatusarneq ilisimatusarfimmuut aningaasanut inatsisikkut aningaasaliissutit aamma avataanit aningaasanik aningaasalersorneqarput.

Ilisimatusarfik bedriver forskning inden for humanistisk, sundhedsfaglig og samfundsfaglig videnskab, men vil gerne styrke forskningsmiljøet og udvide fokus til flere områder. Ilisimatusarfiks forskningsstrategi for 2019-2022 beskriver mål og initiativer for talentudvikling, styrkelse af forskningskvaliteten, tværfagligt forskningssamarbejde, fundraising og forskningsformidling. Der er aktuelt omkring 50 forskere tilknyttet universitetet, og der blev i 2019 udgivet i alt 71 peer-reviewed artikler. Forskningen finansieres både gennem universitetets finanslovsbevilling og gennem eksterne midler.

Grønlands Center for Sundhedsforskning blev indviet på Ilisimatusarfik i 2008. Centret er en del af Institut for Sygepleje & Sundhedsvidenskab. Det er visionen for Grønlands Center for Sundhedsforskning at højne sundhedstilstanden i Grønland gennem initiering og koordinering af sundhedsforskning. Sundhedsforskningen sker i samarbejde med Det Grønlandske Sundhedsvæsen samt danske

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaq pillugu Ilisimatusarfik Ilisimatusarfimmi 2008-mi atulersinneqarpoq. Ilisimatusarfik Peqqissaanermik Ilisimatusarfiup ilagaa. Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaq pillugu Ilisimatusarfik pillugu takorluugaq tassaavoq peqqinnissakkut ilisimatusarnerit aallartinnerisigut ataatigiissarnerisigullu Kalaallit Nunaanni peqqinnikkut qanoq issuseq qaffassallugu. Peqqinnissakkut ilisimatusarneq Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik kiisalu Danmarkimi issittumilu ilisimatusarfiit suleqatigalugit ingerlanneqarpoq. Ilisimatusarfik ilaatigut nunanit allaneersut ilisimatuut aamma Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi sulisut akornanni suleqatigiinneq patajaallisarniarlugu, Kalaallit Nunaata iluani ilisimatusarnikkut sulineq siuarsarniarlugu aamma Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut ilisimatuut nunat assigiinngitsut akornaneersut peqatigiinnerat oqinnerulersinriarlugu suliaqarpoq.

Ilisimatusarfik pillugu sinaakkusiussat Ilisimatusarfik pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 12, 12. juni 2019-imeersumi aalajangersarneqarput.

Pinngortitaleriffik

Pinngortitaleriffik Nuummi inissisimavoq. Kalaallit Nunaanni Aalisarnermi Misissuisarnernut akisussaaffik danskit naalagaaffiannit 1989-imi Kalaallit

og arktiske universiteter. Centret arbejder blandt andet for at styrke samarbejdet mellem forskere fra andre lande og sundhedspersonalet i Grønland, at fremme forsknings samarbejdet inden for Grønland og at lette samspillet mellem forskere fra andre lande med det grønlandske samfund.

Rammerne for Ilisimatusarfik er fastlagt i Inatsisartutlov nr. 12 af 12. juni 2019 om Ilisimatusarfik.

Grønlands Naturinstitut

Pinngortitaleriffik — Grønlands Naturinstitut er beliggende i Nuuk. Grønland overtog i 1989 ansvaret for Grønlands Fiskeriundersøgelser fra den danske stat. Institutet kom senere til at hedde Grønlands Naturinstitut, og forskningsområdet blev udvidet til at dække alle levende ressourcer.

Grønlands Naturinstituts formål er at tilvejebringe det videnskabelige grundlag for en bæredygtig udnyttelse af de levende ressourcer i og omkring Grønland samt sikring af miljøet og den biologiske mangfoldighed.

(Morton Rasch, Københavns Universitet).

Nunaannit tiguneqarpoq. Institutti kingusinnerusukkut taaguuteqalerpoq Pinngortitaleriffik, ilisimatusarfigineqartullu pisuussutit uumassusillit tamaasa ilaaterlugit annertusineqarluni.

Pinngortitaleriffiup siunertaraa Kalaallit Nunaanni eqqaanilu uumas-suilinnik attanneqarsinnaasumik atuinissamut ilisimatuussutsikkut paasissutissanik tunngaveqartoqar-nissaa kiisalu avatangiisip uumas-susillillu assigiinngiaartuunerisa qulakkeernissaat. Pinngortitaleriffi-up suliaassaa tassaavoq pisuussutinik uumassusilinnik iluaquteqarnermut illersuinernullu tunngasunik paasis-sutissanik katersineq, suliarinnineq nalilersuinerlu kiisalu tamanna pil-lugu siunnersuineq taakkulu tunnga-veralugit ilisimatusarneq.

Pinngortitaleriffik Namminersorlutik Oqartussanut, kommuninut oqar-tussanullu allanut siunnersuisarpoq. Tassani ilaatigut pineqarpoq aalis-arnermi piniarnermilu pisassiissuti-nik aalajangersaanermut atatillugu siunnersuineq kiisalu aatsitassarsi-orfusuni suliniutinut atatillugu ava-tangiisinut pinngortitamullu pissut-sinut tunngasunik Aatsitassanut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmik siunnersuineq. Tassa imaappoq

Det er Grønlands Naturinstituts opgave at indsamle, bearbej-de og vurdere data vedrørende udnyttelse og beskyttelse af levende ressourcer samt at råd-give herom og udføre forskning baseret herpå.

Grønlands Naturinstitut rådgiver Grønlands Selvstyre, kom-munerne og andre instanser. Det gælder blandt andet rådgiv-ning i forbindelse med fastsæt-telse af fiske- og fangstkvoter samt rådgivning af Miljøstyrel-sen for Råstofområdet vedrø-rende miljø- og naturforhold i forbindelse med projekter på råstofområdet. Det vil sige, at Grønlands Naturinstitut har en vigtig rolle i forhold til at sikre, at erhvervsaktiviteter foregår på en miljømæssig hensigtsmæs-sig og bæredygtig måde.

Der er fire faglige afdelinger på Grønlands Naturinstitut:

- Afdelingen for Pattedyr og Fugle
- Afdelingen for Fisk og Skal-dyr
- Afdelingen for Miljø og Rå-stoffer

Pinngortitaleriffik inuussutissarsiutini ingerlataqarnerit avatangiisitigut tullu-artumik piujuartitsisussamillu ingerlan-neqarnerisa qulakkeerneqarnissaanut naleqqiullugu pingaaruteqartutut inissisi-mavoq.

Pinngortitaleriffimmi suliaqarfinni immik-koortut sisamaapput:

- Miluumasunut Timmissanullu Immik-koortorta
- Aalisakkanut Qalerualinnullu Immik-koortorta
- Avatangiisinut Aatsitassanullu Immik-koortorta
- Silap Pissusianik Ilisimatusarfik

Issittumi pinngortitami ataqatigiinnerit taakkuninngalu silap inuillu sunniisarneri pillugit Pinngortitaleriffik ilisimatusartar-poq. Pinngortitaleriffiup ineriartornermut tikkuussissutaasut malinnaavigiumal-lugit uumasogatigiiat, naasunut tunngasut aamma pinngortitami uuttuutit pinngortitamut/akuutissanut tunngasut nakkutigai. Nakkutillineq suliffeqarfiup ilisimatusarnerata ilaanut ilaavoq. Pinngortitaleriffik aamma pinngortitami pis-sutsit pillugit ingerlatitseqqittarpoq aam-ma ilisimatusarnermi angusani pillugit tamanut saqqummiussinissamut pisis-saaffeqarluni.

- Grønlands Klimaforsknings-center

Grønlands Naturinstitut forsker i arktiske økosystemer og i effekter af klimatiske og menneskelige påvirkninger af disse. Instituttet overvåger dyrebestande, vegetationsforhold og fysisk/kemiske parametre i naturen for at følge tendenser i udviklingen. Overvågningen er en integreret del af instituttets forskning. Grønlands Naturinstitut driver desuden formidling om naturforhold og er forpligtet til at offentliggøre sine forskningsresultater.

Grønlands Naturinstitut har ca. 50 forskere og udgav 157 videnskabelige publikationer i 2019, heraf 69 peer-reviewed. Instituttet har et omfattende netværk af lokale dataleverandører og samarbejdspartnere, ligesom instituttet er repræsenteret i en række internationale videnskabelige fora. Instituttets faciliteter omfatter laboratorier og gæsteindkvartering, og instituttet yder logistiksupport til internationale forskere.

Pinngortitaleriffik 50-it missaannik ilisimatooqarpoq aamma 2019-imi ilisimatuuksut saqqummiussai 157-iullutik taakkunanga 69-it allaaserisaallutik. Pinngortitaleriffik sumiiffinni paasissutis-sanik pilersuisunik suleqatigisanillu anertuunik attaveqarpoq, soorlu aamma pinngortitaleriffik nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatuuksut oqalliffinni arlalinni sinniisoqartarluni. Pinngortitaleriffimmiipput laboratoriat tikeraanullu illusimaffiit, pinngortitaleriffillu nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusartunut angallannikkut ikiuisarluni.

Kalaallit Nunaanni umiarsuaq ilisimatufik nutaaq *Tarajoq* 2021-meersoq ilisimatusarnermi periarfissanik nutaanik pilersitsissaaq. Ilisimatusarnikkut attaveqaatini taanna Kalaallit Nunaanni aningaasaliinerni annersaavoq ilisimatusarnermilu umiarsuaq alla nutaaliaasoq *Sanna* peqatigalugu Kalaallit Nunaata eqqaani imani tamani asseqanngitsumik ilisimatusarnermut tunngaviulluni. Umiarsuit marluullutik nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikkut suleqatigiinermut atatillugu Kalaallit Nunaannut anertuumik pisuussutaapput.

Pinngortitaleriffimmi ingerlatanut inatsitigut tunngaviusut tassaapput Pinngortitaleriffik pillugu Inatsisartut inatsisissaat

Det nye, grønlandske forskningskib *Tarajoq* skal fra 2021 skabe nye forskningsmuligheder. Det er Grønlands største investering i forskningsinfrastruktur nogensinde og udgør sammen med det andet moderne forskningskib *Sanna* en enstående platform for forskning overalt i havene omkring Grønland. Begge skibe er betydelige aktiver for Grønland i forbindelse med internationalt forskningssamarbejde.

Lovgrundlaget for aktiviteterne på Grønlands Naturinstitut er Landstingslov nr. 6 af 8. juni 1994 om Grønlands Naturinstitut og Landstingslov nr. 6 af 29. oktober 1999 om Grønlands Naturinstituts organisation og virksomhed.

nr. 6, 8. juni 1994-imeersoq aamma Pinngortitaleriffiup aaqqissuussaana sulineralu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 29. oktober 1999-imeersoq.

Silap Pissusianik Ilisimatusarfik

Silap Pissusianik Ilisimatusarfik tassaavoq Pinngortitaleriffimmi ilisimatusarnermi immikkoortoq avataanit aningaasalersorneqartoq. Ilisimatusarfik 2009-mi atulersinneqarpoq.

Silap Pissusianik Ilisimatusarfik silap pissusiani allanngornerit issittumi inuiaqatigiinnut pinngortitamilu ataqatigiinnernut pingaaruteqarnerinut tunngasunik ilisimatusarnermik suliaqarpoq. Pingaarumik pinngortitami ilisimatusarnek aamma inuiaqatigiinni ilisimatusarnerit, kalaallit nunaata imaani pinngortitami ataqatigiinnernik, silap pissusiata allanngornerinik aamma imaani pisuussutinut uumassusilinnut uumassuseqarnikkut tunngaviusut allanngornerisa pitsaanerumik paasisaqarfiginissaannut iluaqutaasut.

Silap Pissusianik Ilisimatusarfik Kalaallit Nunaata sineriaata imaani avatangiisinik immallu naqqanik aamma pisuussutinik iluaquteqarnerup inuiaqatigiinni kulturi- mut aningaasarsiornermullu piffissami sivisuumik misissuinerit pillugit suliniutinik aqutsisuuvoq.

Grønlands Klimaforskningscenter

Grønlands Klimaforskningscenter er en eksternt finansieret forskningsenhed ved Grønlands Naturinstitut. Centret blev indviet i 2009.

Grønlands Klimaforskningscenter beskæftiger sig med interdisciplinær forskning vedrørende betydningen af klimaforandringerne for de arktiske samfund og økosystemer. Det gælder særligt naturvidenskabelig og samfundsvidenskabelig forskning, der bidrager til en bedre forståelse af det grønlandske marine økosystem, klimaforandringer og ændringer i det økologiske grundlag for de levende ressourcer i havet.

Grønlands Klimaforskningscenter leder programmerne for langtidsmonitoring af havmiljøet og oceanografien langs Grønlands kyster og af samfundskulturelle og -økonomiske dimensioner af ressourceudnyttelse.

Grønlands Klimaforskningscenter udvikler og udbyder

*Oqertarsuup tunuani Aasiaat itserngani Immap naqqani uummassusillit assigiingiaarneri.
Avannaata kinguppai ataatsimoortut.
(David Blockley & Diana W. Krawczyk, Pinngortitaleriffik).*

*Biodiversitet på bunden af Egedesminde dyb i Diskobugten. Koloni af Nordvandsrejer.
(David Blockley & Diana W. Krawczyk, Grønlands Naturinstitut).*

Silap Pissusianik Ilisimatusarfik ilisimatusarneq tunngavigalugu ilinniartitaanerit ingerlanerini ineriartortitsilluni neqeroruteqartarpoq aamma kalaallit nunani Danmarkimi oqartussanut siunnersuisarluni.

Asiaq — Greenland Survey

Asiaq tassaavoq suliffeqarfik namminersortitaq Kalaallit Nunaanni avatangii-sinut uumassuseqanngitsunut tunngasunik misissueqqaarnernik suliaqartoq.

Asiami sulisut 20-t missaanniipput anerusumik paasissutissanik katersiner-mik siunnersuinermillu suliaqartut. Sulia-ssanut ilaapput illoqarfiit, nunaqarfiit asimiittullu nunap assiliorneri, imertigut isumalluutit tikinneqarsinnaasut uuttuif-figineri, silap pissusaa, maannakkut sila kiisalu sanaartornermi sulia-ssanut at-veqaatillu allilerneqarnerinut atatillugu nunap pissusaanik misissuinerit.

Asiaq pisortat suliffeqarfiutaannut sanaartortitsisunullu siunnersuisar-tuuvoq, ilaatigut sanaartortitsinerit pilersaarusiornissaannut aamma pinngorti-tamut ingerlatsivimmuut atatillugu.

Asiap imermut tunngatillugu uuttu-isarfiinit silasiorfinnillu paasissutisat imeq silallu pissusianut tunngasut paasissutissaasivik aqutugalugu

også forskningsbaserede ud-dannelsesforløb og rådgiver de grønlandske og danske myndig-heder.

Asiaq — Greenland Survey

Asiaq (Grønlands Forundersø-gelser) er en nettostyret virk-somhed, der laver forundersø-gelser vedrørende det fysiske ikke-levende miljø i Grønland.

De omkring tyve medarbejdere i Asiaq beskæftiger sig primært med dataindsamling og rådgiv-ning. Opgaverne omfatter kort-lægning af byer, bygder og det åbne land, målinger af tilgæn-gelige vandressourcer, klima og aktuelt vejr samt geotekniske undersøgelser i forbindelse med anlægsprojekter og udbygning af infrastruktur.

Asiaq rådgiver offentlige institu-tioner samt bygge- og anlægs-branchen, blandt andet i forbin-delse med anlægsprojektering og naturforvaltning.

Data fra Asiaqs hydrologiske målestationer og klimastationer stilles til rådighed via en hydro-logi- og klimadatabase. Asiaq

atugassanngortinneqartarput. Asiaq NunaGIS-imik ingerlatsisuuvoq, taannaavorlu pisortat nunap sannaanut paasisutissanik katersuiffiutigaluni ingerlatitseqqittarfiusoq aamma Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinermi siunertanut atorneqartartoq.

Silap pissusianut, imermut avatangii-sinullu tunngasunik nunami nunallu assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnikut suliniutini Asiaq peqataavoq. Asiaq paasisutissanik ikiuuttarpoq aamma asimi uuttuinerit, piviusuusaartitsinerit aamma ungasianiit uuttuutit ataqatigiissineri atortarlugit.

Asiap ingerlataanut inatsisitigut tunngavik tassaavoq Misissueqqaarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 18, 28. oktober 1993-imeersoq.

Arctic DTU Sisimiut — Ilinniarfeqarfik Sisimiut

Danmarks Tekniske Universitetip (DTU), Arctic DTU⁷ aqqutigalugu, aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni suleqatigiinneq 2000-imi pilersinneqarpoq. Takorluugaq tassaavoq Kalaallit Nunaata piujuartitsisussamik ineriartornissaanut teknikikkut ilinniartitaanerit

7 Arctic DTU tassaavoq siusinnerusukkat Center for Arktisk Teknologi / ARTEK-ip aamma POLAR DTU-p ataatsimuulersineri.

driver desuden NunaGIS, der samler og formidler geodata fra det offentlige og anvendes til forvaltningsformål i Grønlands Selvstyre og kommunerne.

Asiaq deltager i nationale og internationale forskningsprojekter vedrørende klima, hydrologi og miljø. Asiaq bidrager med data og benytter integration af feltopmåling, modellering og remote sensing.

Lovgrundlaget for Asiaqs aktiviteter er Landstingsforordning nr. 18 af 28. oktober 1993 om Misissueqqaarnerit/Grønlands Forundersøgelser.

Arctic DTU Sisimiut — Ilinniarfeqarfik Sisimiut

Samarbejdet mellem Danmarks Tekniske Universitet (DTU), via Arctic DTU,⁷ og Grønlands Selvstyre blev etableret i 2000. Visionen er at styrke og udvikle tekniske uddannelser og innovation for en bæredygtig udvikling af Grønland samt

7 Arctic DTU er en sammenlægning af det tidligere Center for Arktisk Teknologi / ARTEK og Polar DTU.

nutaaliornerillu patajaallisarnissaat ineriartortinnissaallu kiisalu nunami nunallu assigiinngitsut akornanni teknikkikkut ilisimatusarnerup ingerlanneqarnera ineriartortinneralu kiisalu qaffasissumik qaffasissuseqartumik ilisimatusarnermik tunngaveqartumik oqartussanik kiffartuussineq.

Ullumikkut suleqatigiinneq ilinniarfiit ataatsimuulersinnerisa iluanni Sisimiuni ilinniarfiit illutaasa Ilinniarfeqarfik Sisimiuni illuni ataatsimuulersinnerisigut piviusungortinneqarpoq. Arctic DTU Sisimiut Arctic DTU-mit aquneqarpoq. Suleqatigiinneq ingerlaavartumik tunngaviumik isumaqatigiisummik tunngaveqarpoq tassungalu ilaallutik aqutsinikkut suliniaqatigiiffik Namminersorlutik Oqartussaniit, KTI-mi aamma DTU-p aqutsisuinit sinniisoqartoq. Ingerlatsineq Namminersorlutik Oqartussanit aamma DTU-mit aningaasalersorneqarpoq.

DTU issittumi sanaartornermi attaveqaatinilu danskit oqaasii atorlugit allagartartaarluni ingeniøritut ilinniartitaanernik, aalisarnermi teknikkini kiisalu issittumi teknikkimi tuluit oqaasii atorlugit masteritut ilinniartitaanermik neqeroorteqarpoq kiisalu 2022-mit issittumi aatsitassatigut pisuussutini masteritut ilinniartitaanermik. Allagartartaarluni ingeniøritut ilinniartitaaneq imatut aaqquunneqarsimavoq

at drive og udvikle national og international teknologisk forskning samt forskningsbaseret myndighedsbetjening på et højt niveau.

I dag er samarbejdet udmøntet ved en fysisk campus i Sisimiut inden for uddannelsesfællesskabet med Tech College Greenland i Sisimiut, Ilinniarfeqarfik Sisimiut. Arctic DTU Sisimiut ledes af Arctic DTU. Samarbejdet hviler på en rullende rammeaftale og tilhørende ledelsesorganisation bestående af repræsentanter fra Grønlands Selvstyre, KTI og DTU's ledelse. Driften finansieres af Grønlands Selvstyre og DTU.

DTU udbyder dansksprogede diplomingeniøruddannelser i arktisk byggeri og infrastruktur, fiskeriteknologi samt en international, engelsksproget masteruddannelse i arktisk teknologi samt fra 2022 en masteruddannelse i arktiske mineralske ressourcer. Diplomingeniøruddannelserne er opbygget sådan, at ca. halvdelen af studiet foregår i Grønland, mens den øvrige del foregår på DTU i Danmark og eventuelt i udlandet.

ilinniarnernup affaata missaa Kalaallit Nunaanni ingerlanneqarluni, affaata sinnera Danmarkimi DTU-mi immaqalu nunani allani ingerlanneqarluni. Kandidatitut ilinniartitaaneq Arctic DTU Sisimiuni ukiup affaani ilinniartitaanerullu sinnera Norgemi, Finlandimi aamma Danmarkimi universitetini ingerlanneqarluni. Aatsitasat, nukitit piujuartitsisut nalunaarasuar-taaticcullu attaveqaatit iluanni inuus-sutissarsiortut aamma Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit kandidatitut qaffasissulimmik ilinniartitaanikkut suliniutit nutaat sulissutigineqarput.

Inuunerissaavik Steno

Inuunerissaavik Steno-p ulloq 1. juli 2020-mi atulersinneratigut immikkoortumik pilersitsisoqarpoq nunani tamalaani akuerisaasumik ilisimatusarfimmik pilersitsinissamut siunnerfeqartumik sulissamik, aamma sukkornikkut inuusaat-sitigullu suliniutit nukittorsarnissaannut nuna tamakkerlugu ilisimasatigut, ineriartortitsinikkut katsorsaaviussalluni. Inerisaavik Kalaallit Nunaanni Peqqinnis-saqarfiup ilaatut ilaavoq.

Katsorsaanerup saniatigut Inuuneris-saavik nunani tamalaani issittumilu tunngaveqartumik ilisimatusarfittut ilin-niarfeqarfittullu ineriartortinneqas-saaq. Ilisimatusarnikkut suliniut pillugu pingaarnertigut takorluugaq tassaavoq

På kandidatuddannelsen foregår et halvt år i Arctic DTU Sisimiut og den øvrige del af uddannelsen på nordiske universiteter i Norge, Finland og i Danmark. Der arbejdes på nye uddannelses-tiltag på kandidatniveau i samarbejde med erhvervslivet og Grønlands Selvstyre inden for råstoffer, bæredygtig energi og telekommunikation.

Steno Diabetes Center Grønland — Inuunerissaavik Steno

Med indvielsen af Inuuneris-saavik Steno — Steno Diabetes Center Grønland den 1. juli 2020 er der etableret en enhed, der målrettet vil arbejde henimod at blive en internationalt anerkendt forskningsinstitution, og som skal være et landsdækkende videns-, udviklings- og behandlingscenter for en styrket diabetes- og livsstilsindsats. Centret er en integreret del af Det Grønlandske Sundhedsvæsen.

Udover behandling skal centret udvikle et internationalt og arktisk funderet forsknings- og uddannelsesmiljø. Den overordnede vision for

...ING. POINT
4 *
Do NOT MOVE

*EastGRIPimi (East Greenland Ice-core Project) JSEPimi (Joint Science Education Project) ilinniartup sermimerngup misissornissaanut piareersaraa.
(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).*

*En JSEP (Joint Science Education Project) student hjælper med at klargøre stykke af iskerne for analyse på EastGRIP (East Greenland Ice-core Project).
(Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik).*

Kalaallit Nunaanni inuusaatsini nappaatini ilisimatusarnerit tamarmik tassangaanniit aallaaveqarnissaat kingornatigut katsorsaaqqinnermi ilisimatusarnermi angusat atorneqarnissaat sammineqarluni.

Ilisimatusarfit allat

Pisortat suliffeqarfi allat arlallit pingaarnertut suliami saniatigut ilisimatusarnermik suliaqarput. Tassani eqqaaneqarsinnaapput Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu, Naatsorsueqqissartarfik, Oqaasileriffik, Innovation Greenland, Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfikaamma Namminersorlutik Oqartussani aatsitassanut oqartussat.

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu pingaarnertut suliaasarai:

- Kalaallit Nunaanni kulturikkut eriagissassat nunatallu *"kulturikkut eriagissassat nukissatut eriagissassatut, ilisimatusarnermi paasissutissanik aallerfissatut aammalu massakkut inuusut siunissamilu kinguaariit misigisaqarnissannut, imminnut paasinissaannut, atugarissaarnissaannut napaarliinnanginnissaannullu qaqugumut tunngavilersuisussatut"*⁸ isumaginissaa.

8 Eqqissimatitsisarneq aamma allatigut kulturikkut eriagissassanik kulturikkut kingornussatut illersuineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat nr. 11, 19. maj 2010-meersoq, § 1, imm. 2.

forskningsindsatsen er, at al forskning i livsstilssygdomme i Grønland udgår derfra med fokus på efterfølgende brug af forskningsresultaterne i den videre behandling.

Øvrige forskningsinstitutioner

En række øvrige institutioner beskæftiger sig med forskning ud over deres primære funktioner. Her skal nævnes Grønlands Nationalmuseum & Arkiv, Grønlands Statistik, Grønlands Sprogsekretariat, Innovation Greenland, Det Grønlandske Sundhedsvæsen og råstofmyndighederne i Grønlands Selvstyre.

Grønlands Nationalmuseum & Arkiv (Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu) har som primære opgaver:

- at varetage Grønlands kulturminde og -landskaber *"som en kulturel ressource, som et videnskabeligt kildemateriale og som et varigt grundlag for nutlevende og fremtidige generationers oplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhed."*⁸

8 Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde, § 1, stk. 2.

- Kalaallit Nunaanni kulturikkut pingortitamilu itsarnitsat, kulturikkut kingornussat tigussaangitsut kiisalu pisortat suliffeqarfisa toqqorsivii inuiaqatigiinnullu attuumassuteqartut inuit toqqortaasa katersornissat toqqortarinissaasalu qulakkeerqarnissaa.

Tamatumunnga pingaarutilittut kulturikkut oqaluttuarisaanermi ilisimatusarneq ingerlatitseqqittarnerlu ingerlanneqarput — amerlanertigut nunat tamalaat suleqatigalugit — Kalaallit Nunaata kulturikkut inuiaqatigiinnilu oqaluttuarisaanikkut ineriartornermut ilisimasaqarnerup siuvertinnissaa siuvertaralugu. Aamma katersat qaffasissutsini tamani nunap iluani nunallu assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnernut ingerlatitseqqinnernullu atugassanngortinneqartarput. Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu aalajangersimasumik ilinniartunut atorfinnik neqerooruteqarnikkut, ilisimatusarnermi ingerlatsinermilu suliniutini peqataanikkut kiisalu ilisimatusarfimmi qaaqqusatut atuartsinikkut kalaallit ilinniagaqartut pikkorissarnerisigut piginnaangorsarnerisigullu suliaqarpoq.

Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissanik katersisarpoq, suliarinnilluni tamanullu

- at sikre indsamlingen og opbevaringen af grønlandske kultur- og naturlevn, immateriel kulturarv samt offentlige institutioners arkiver og samfundsrelevante privatarkiver.

Som en væsentlig del heraf drives kulturhistorisk forskning og formidling — ofte i internationalt samarbejde — med det formål at udbrede kendskabet til Grønlands kultur- og samfundshistoriske udvikling. Der arbejdes også med at stille samlingerne til rådighed for inden- og udenlandsk forskning og formidling på alle niveauer. Grønlands Nationalmuseum & Arkiv arbejder også strategisk på at opkvalificere og kompetenceudvikle grønlandske studerende ved at udbyde faste studenterstillinger, deltage i forsknings- og forvaltningsprojekter samt bedrive gæsteundervisning på ilisimatusarfik.

Grønlands Statistik indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger om samfundsforhold i Grønland. Ifølge statistikloven skal

saqqummiussisarluni. Kisitsisitigut paa-
 sissutissat pillugit inatsit naapertorlugu
 Naatsorsueqqissaartarfik paasissutis-
 sanik katersissaaq, ilaatigut ilisimatu-
 sarnermut atorneqarsinnaasut, kisianni
 Naatsorsueqqissaartarfik aamma nam-
 mineq inuiaqatigiinni ilisimatusarnermik
 ingerlataqarsinnaavoq, pingaartumik
 aningaasaqarnermut, inuussutissarsiutit
 ineriartortinnerinut, inuiaqatigiinnut,
 atugarissaarnermut aamma innutaa-
 sut katitigaaneranni pissutsit Kalaallit
 Nunaannut attuumassuteqartut.⁹ Naat-
 sorsueqqissaartarfik qaqutigoortumik
 nammineerluni ilisimatusarnermik inger-
 lataqartarpoq, kisianni paasissutissat atu-
 gassangortinnerisigut ilisimatusarnermi
 suliniutit ilaanni peqataasarluni.

Aamma ukiuni tullerriiaani qaninner-
 ni Naatsorsueqqissaartarfik nammineq
 ilisimatusarnissamut sulisutigut nukis-
 saqassasoq ilimagineqanngilaq. Naatsor-
 sueqqissaartarfiup paasissutissaataanik
 atuerusuttunut ilisimatuunut pitsangor-
 saatit arlallit taamaattoq pilersaarutigi-
 neqarput maannakkut paasissutissat pit-
 saanerusumik allaaserinerisigut aamma
 nunani avannarlerni kisitsisitigut paasis-
 sutissanut allaffiit allat suleqatigalugit
 nunat avannarliit ataatsimut paasissutis-
 saataannut isersinnaaneq.

9 Naatsorsueqqissaartarfik pillugu Inatsi-
 sartut inatsisaat nr. 11, 29. oktober
 1999-imeersoq.

Grønlands Statistik samle data,
 der blandt andet kan bruges til
 forskning, og Grønlands Stati-
 stik kan også selv udføre sam-
 fundsvidenskabelig forskning,
 specielt vedrørende økonomi,
 erhvervsudvikling, samt sociale,
 velfærdsmæssige og demo-
 grafiske forhold af relevans for
 Grønland.⁹ Grønlands Statistik
 udfører dog sjældent forskning
 på egen hånd, men medvirker i
 nogle forskningsprojekter ved
 at stille data til rådighed.

Heller ikke i den nærmeste år-
 række forventer Grønlands Stati-
 stik at have personaleresourcer
 til selv at forske. Der planlægges
 dog en række forbedringer for
 forskere, der ønsker at benytte
 Grønlands Statistiks data i form
 af bedre beskrivelser af eksiste-
 rende data og adgang til fælles-
 nordiske data i samarbejde med
 de øvrige nordiske statistikkon-
 torer.

Grønlands Statistiks mange sta-
 tistikregistrer sikrer en unik mu-
 lighed for forskning og analyser.
 En central statistikmyndighed

9 Inatsisartutlov nr. 11 af 29. ok-
 tober 1999 om Grønlands
 Statistik.

Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisitigut paasissutissat nalunaarsugarpassui ilisimatusarnermut misissueqqissaarnermulu asseqanngitsunik periarfissanik qulakkeeripput. Kisitsisitigut paasissutissanut qitiusumik oqartussaanerup kingunerisaanik ingerlataqarfinni assigiinngitsuni inuiaqatigiinni ineriartornernik misissueqqissaarnissamut periarfissat pisortani ingerlataqarfiit iluanni suliassat agguataarnerinik killilerneqanngilaq.

Oqaasileriffiup isumagisaraa Oqaasiliortunut aamma Nunap Aqqinik Aalajangiisartunut allattaasutut suliaqarneq. Allattoqarfiup suliassaanut ilaapput kalaallit oqaasiisa inuillu allat oqassiisa atugaaneri pillugit uppersaaneq paasissutissii-nerlu. Oqaasileriffik ilisimatuussutsikkut tunngaveqartumik sulissaaq oqaatsillu pillugit ilisimatusarneq allattoqarfiup suliassatigut isumagisaanut ilaassalluni.

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik ilaatigut tassunga paasissutissanik tunni-ussisarnikkut ilisimatusarnermi ingerlatat naammassineqarnissaannut ikiuuttarpoq, tamanna peqqinnissaqarfimmi isumalluutitigut sinaakkusiussat iluanni ajornanngikkaangat. Peqqinnissaqarfimmi ilisimatusarnermik ingerlatat peqqinnissaqarfimmi sulisunit, ilisimatusarfimmut atassuteqartunit ilinniartunit imaluunniit pisortat, Danmarkimi ilinniartunit imaluunniit ilisimatuunit avataaneersunit

betyder, at mulighederne for analyser af samfundsudviklingen på tværs af sektorer ikke begrænses af opgavefordelingen inden for den offentlige sektor.

Grønlands Sprogsekretariat (Oqaasileriffik) varetager sekretariatsfunktionen for Grønlands Sprognævn (Oqaasiliortut) og Grønlands Stednavnenævn (Aqqinik Aalajangiisartut). Sekretariatets opgaver omfatter dokumentation og oplysning om brugen af grønlandsk og andre inuitsprog. Grønlands Sprogsekretariat skal virke på et videnskabeligt grundlag, og sprogforskning er en del af sekretariatets opgavevaretagelse.

Det Grønlandske Sundheds-væsen bidrager blandt andet til gennemførelse af forskningsaktiviteter ved at levere dataudtræk hertil i det omfang, det er muligt indenfor sundheds-væsenets ressourcemæssige rammer. Forskningsaktiviteter i sundhedsvæsenet udføres både af medarbejdere i sundhedsvæsenet, af studerende tilknyttet ilisimatusarfik eller

Iluatsittumik suliaqassagaani Sannami inuttat ilisimatuullu suleqatigiinnerat pinngitsoorneqarsinnanngilaq, tamar-mik ilisimasaminnik misilittakkaminnik suliaqarumatussusermillu tunniusisinnaapput. Uani GoPro piareersarneqarpoq, immamut 300 miiterinik ititigisumut ninginneqarnissaanut. (Karl Brix Zinglensen, Pinngortitaleriffik).

Ombord på forskningsskibet Sanna er samarbejdet mellem besætning og forskere essentielt for at få succes, og alle kan bidrage med viden, erfaringer og arbejdsomhed. Her er et GoPro undervandskamera ved at blive gjort klar, inden det skal sænkes ned på 300 meters dybde. (Karl Brix Zinglensen, Grønlands Naturinstitut).

pisortanut, Danmarkimi ilisimatusarfinnut imaluunniit napparsimmavinnut atassuteqartunit ingerlanneqartarpoq. Ilisimatusarnermik ingerlatat Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuani aamma nunap immikkoortuini napparsimmavinni sisamani ingerlanneqarput. Ilisimatusarnermi ingerlatat amerlanertigut Ilisimatusarfimmi Peqqinnissamut Ilisimatusarfik aqqutigalugu ataqatigiisarneqarput.

Namminersorlutik Oqartussat ilisimatuussutsikkut paasisutissanik katersisarput, assersuutigalugu aatsitassanut tungasuni misissuineranut aningaasaliissutit siuarsarnissaannut nunap assiliornikkut. Tamatumunnga akisussaaffik Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalackersuisoqarfimmi Ujarassiornermut Immikkoortortami inissisimavoq. Ujarassiornermut Immikkoortortaq ujarassiuutigut ilisimatusarnermut siunnersuisarpoq, nuna pillugu ilisimatuussutsikkut paasisutissat paasisutissaasiviillu aqutarai, ilanngullugit qillerisimanernit tigusanik toqqorsivik, aamma suliffeqarfissuarnut allanullu soqutiginnittunut paasisutissat akeqanngitsumik atugasanngortinneqartarlutik. Aammattaaq Ujarassiornermut immikkoortortaq ujarassiornermi aamma nuna pillugu ilisimatusarnermik tamanut ingerlatitseqqinnermik isumaginnittuulluni.

offentlige, danske uddannelsesinstitutioner eller af eksterne forskere, der er tilknyttet offentlige, danske forskningsenheder eller hospitaler. Forskningsaktiviteter finder både sted ved Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk og de fire andre regionsygehuse. Forskningsaktiviteterne koordineres typisk via Grønlands Center for Sundhedsforskning på Ilisimatusarfik.

Grønlands Selvstyre udfører efterforskningsrelevant forskning og genererer nye geovidenskabelige data, eksempelvis i form af geologisk kortlægning til fremme af efterforskningsinvesteringer på råstofområdet. Ansvar for er placeret i Afdeling for Geologi under Departementet for Råstoffer og Justitsområdet. Afdeling for Geologi yder rådgivning på det geovidenskabelige område, administrerer geovidenskabelige data og databaser, inklusiv fysiske borekernelagre, og stiller data gratis til rådighed for industrien og øvrige interessenter. Endvidere står Afdeling for Geologi for den offentlige formidling af geologi og geovidenskab.

Ilisimatusarfiit

Kalaallit Nunaanni agguarsimasut ilisimatusarfiit arlaliupput tulliuuttumi allaaserineqartut.

Zackenberg Research Station Tunup Avannaarsuani inissisimavoq, Dannebrog-imit 25 km-inik ungasitsigisumi. Ilisimatusarfik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarpoq aamma Aarhus Universitetimi ingerlanneqarluni. Sumiiffinni nunanilu tamalaani ilisimatuut ilinniartullu ilisimatusarfimmi najugaqar-nissamut periarfissaqarput. Ilisimatusarfimmi ilisimatusartoqarpoq pingaartumik pinngortitami ataqatigiinnerni aamma silap pissusiata allanngornerata sunniutaani. Ingerlatat 1995-imi tassaasimapput avatangiisinik nakkutilliinermi suliniutit annertuut.

Avatangiisinik nakkutilliinermi suliaq Greenland Ecosystem Monitoring (GEM) ilisimatusarfimmi Zackenbergimi, Angakkussarfimmi aamma Nuuk Basic-imi agguarneqarsimavoq.

Angakkussarfik (Arctic Station) tassaavoq Qeqertarsuarmi Qeqertarsuup eqqaani asimi misissuisarfik. Angakkussarfik Københavns Universitetimit pigineqarlunilu ingerlanneqarpoq. Siunertaq tassaavoq issittumi ilisimatusarneq siuarsassallugu aamma uumasoqarnikkut

Forskningsstationer

Der er en række forskningsstationer fordelt i Grønland, som beskrevet i det følgende.

Zackenberg Research Station ligger i Nordøstgrønland, 25 km. fra Daneborg. Forskningsstationen er ejet af Grønlands Selvstyre og drives af Aarhus Universitet. Lokale og internationale forskere og studerende har mulighed for at opholde sig på forskningsstationen. På stationen forskes der især i økosystemer og effekter af klimaforandringerne. Aktiviteterne har siden 1995 omfattet et stort miljøovervågningsprogram.

Aktiviteterne i miljøovervågningsprogrammet Greenland Ecosystem Monitoring (GEM) er fordelt på både Forskningsstation Zackenberg, Arktisk Station og Nuuk Basic.

Arctic Station er en feltstation på Diskøen ved Qeqertarsuaq. Stationen ejes og drives af Københavns Universitet. Formålet er at fremme arktisk forskning og undervisning i bio- og georelaterede problemstillinger.

nunallu pissusaanut attuumassuteqartuni ajornartorsiutini atuartitsineq. Angakkusarfik 1906-imi sananeqarsimavoq. Tassaniipput atuartitsinermik atortut unnuisarfillu, laboratoriat il.il.

Nuuk Basic tassaavoq Nuup eqqaani Kangerluarsunnguami ilisimatusarfik mikisoq. Ilisimatusarfik 2010-mi atulersinneqarpoq. Nuuk Basic-imi ingerlatanut ilaapput silap pissusiani pissutsinik imermullu tunngasunik nakkutilliineq misissuinerillu.

Villum Research Station Tunup Avannaarsuani sakkutooqarfimmi Station Nordimi inissisimasoq Qalasersuarmit 900 kilometeriinnarnik ungasissumiittoq. Ilisimatusarfik 2015-imi atulersinneqarpoq. Taanna Namminersorlutik Oqartusanit pigineqarpoq Issittumi Sakkutuut suleqatigalugit Aarhus Universitetimit ingerlanneqartoq. Silap pissusiata allanngornerata nunanut issittumiittunut sunniutaanik suliani assigiinngitsuni ilisimatusarneq pingaartumik ingerlanneqarpoq, ilaatigut immap sikuanut, sermersuarmit, pinngortitami ataqatigiinnernut avataarsuanullu sunniutaanik itinerusumik paasisaqarnissamut.

Sermilik Research Station tassaavoq Tunup Kujataani asimi misissuisarfik, Tasiilap avannaani 20 km-it missaanni inissisimasoq. Misissuisarfik 1970-imi

Stationen blev bygget i 1906. Den indeholder undervisnings- og overnatningsfaciliteter, laboratorier mv.

Nuuk Basic er en mindre forskningsstation i Kobbefjorden ved Nuuk. Stationen blev indviet i 2010. Aktiviteterne på Nuuk Basic omfatter monitoring og studier af klimaforhold og hydrologi.

Villum Research Station er placeret ved militærstationen Station Nord i Nordøstgrønland, kun 900 kilometer fra Nordpolen. Forskningsstationen blev indviet i 2015. Den er ejet af Grønlands Selvstyre og drives af Aarhus Universitet i samarbejde med Arktisk Kommando. Der drives særligt tværfaglig forskning i klimaforandringerne påvirkning på de arktiske egne, blandt andet for at få en dybere forståelse af effekterne på havisen, gletsjerne, økosystemerne og atmosfæren.

Sermilik Research Station er en feltstation i Sydøstgrønland, ca. 20 km. nord for Tasiilaq. Stationen blev etableret i 1970. Den er ejet og drives af Københavns

plersinneqarsimavoq. Taanna Københavns Universitetimi pigineqarlunilu ingerlanneqarpoq. Misissuisarfik pingaartumik Mittivakkat Sermianik misissuinerik tunngaveqarpoq, tassaniillutik sermersuarmik, imermut tunngasunik pinggortitamilu nukiit nunap qaavanut sunniutaanik ilisimatusarnerit.

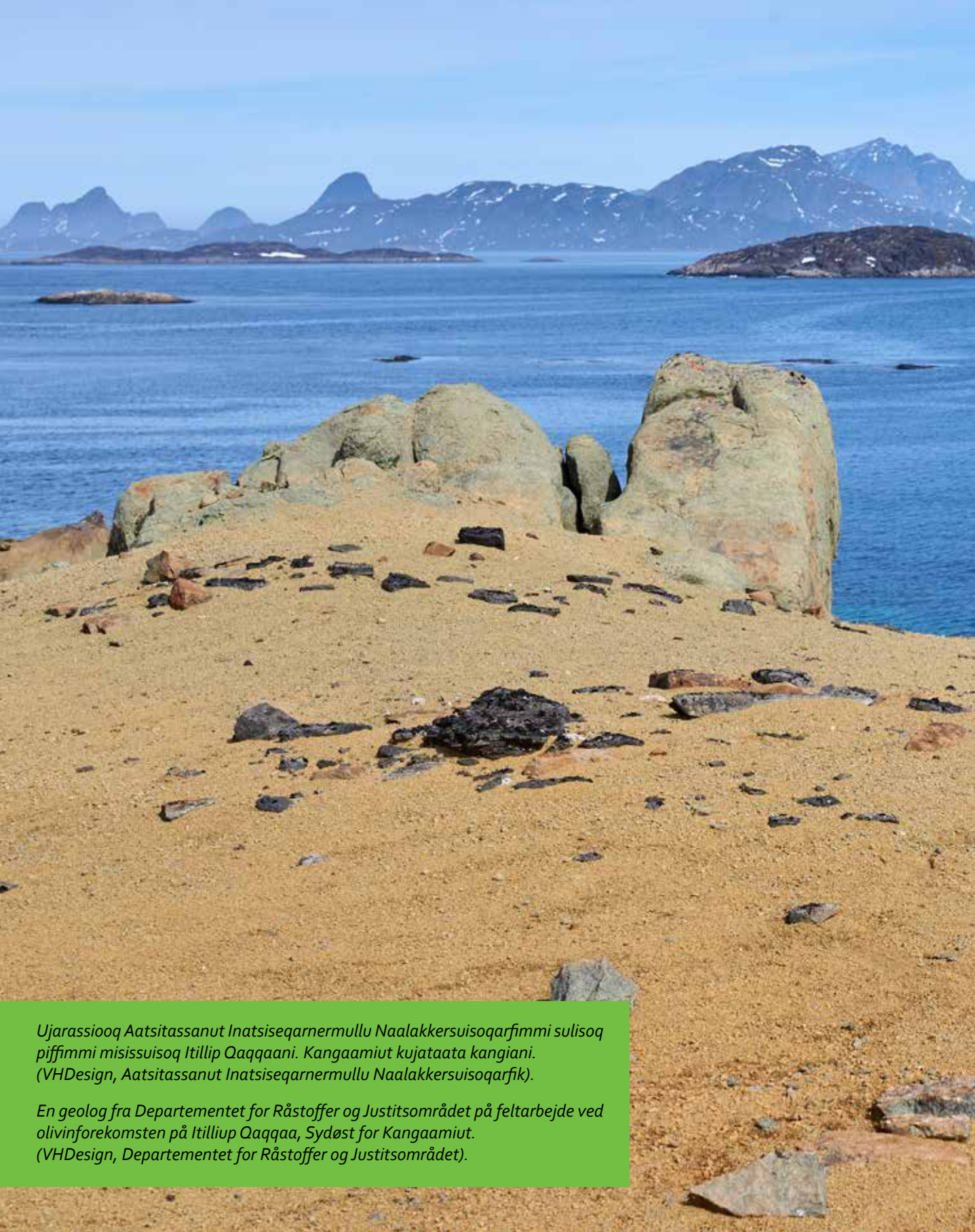
Summit Station tassaavoq ilisimatusarfik Sermersuup qeqqani inissisimasoq. Ilisimatusarfik 1989-imi pilersinneqarpoq aamma amerikarmiunit Battelle Arctic Research Operations-imit (ARO) ingerlanneqarluni US National Science Foundation-imit tapersersorneqartoq.

Arctic DTU Research Station tassaavoq Arctic DTU Sisimiut — Ilinniarfeqarfik Sisimiunut atassuteqartoq ilisimatusarfik. Ilisimatuut aamma ph.d.-mik ilinniartut ataavartumik najuunnissaat isiginiarlugu sumiiffimmi suliaqartut assigiinngitsut, nunanit tamalaaneersut ilisimatusarput. Ilisimatusarfiup Sisimiuni, Davisip Ikerasaanut ammasumi aamma Kalaallit Nunaanni nunataani ataqatigiisumik sermeqannginnersaani Aasivissuit-Nipisat sermersuullu UNESCO-mi nunarsuarmiut kingornussaanni inissisimanerani ilisimatusarnissamut pitsaasunik tamanna periarfissiivoq. Ilisimatusarfik aamma Kangerlussuarmi illuuteqarpoq.

Universitet. Stationen fungerer især som base for studier af Mittivakkat-gletsjeren, hvilket omfatter glaciologisk, hydrologisk og geomorfologisk forskning.

Summit Station er en forskningsstation, der er placeret midt på Indlandsisen. Stationen blev etableret i 1989 og drives af amerikanske Battelle Arctic Research Operations (ARO) med støtte fra US National Science Foundation.

Arctic DTU Research Station er en forskningsstation i tilknytning til Arctic DTU Sisimiut — Ilinniarfeqarfik Sisimiut. Der drives tværfaglig, international forskning forankret i området med fokus på permanent tilstedeværelse af forskere og ph.d.-studerende. Det giver gode forskningsmuligheder, at forskningsstationen er placeret i Sisimiut, ud til Davis Strædet og i nærheden af Grønlands største sammenhængende isfri landområde, UNESCO-verdensarvsområdet Aasivissuit-Nipisat samt Indlandsisen. Forskningsstationen har endvidere tilknyttet bygningsfaciliteter i Kangerlussuaq.

Ujarassioq Aatsitassanut Inatsiseqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi sulisoq piffimmi misissuisoq Itillip Qaqqaa. Kangaamiut kujataata kangiani. (VHDesign, Aatsitassanut Inatsiseqarnermullu Naalakkersuisoqarfik).

En geolog fra Departementet for Råstoffer og Justitsområdet på feltarbejde ved olivinforekomsten på Itilliup Qaqqaa, Sydøst for Kangaamiut. (VHDesign, Departementet for Råstoffer og Justitsområdet).

Kangerlussuaq International Science Support (KISS) tassaavoq Kangerlussuarmi asimi allaffik, tamaani ilisimatusarnermik ingerlatanut tunngavittut atorpeqartoq. Tassani pingaartumik Sermersuarmut tunngassuteqartut ilisimatusarnernik ingerlataqarpoq, tassa Kangerlussuarmut sermersuarmut ajornanngitsumik pisoqarsinnaammat.

Kangerlussuaq International Science Support (KISS) er et feltkontor i Kangerlussuaq, der bruges som base for forskningsaktiviteter i området. Der er især forskningsaktiviteter vedrørende indlandsisen, da der er let adgang til isen fra Kangerlussuaq.

Assit / Fotos:

- allu design
- Stig Andersen, Aalborg Universitetshospital
- Caroline Bouchard, Pinngortitaleriffik / Grønlands Naturinstitut
- Sarah Cooley, University of Oregon, USA
- Lauren E. Culler, Dartmouth College, Hanover, New Hampshire, USA
- Lars Demant-Poort, Ilisimatusarfik
- Diana W. Krawczyk, Pinngortitaleriffik / Grønlands Naturinstitut
- Dr. Allen Pope, Polar Cyberinfrastructure, NSF, USA
- Morton Rasch, Arctic Station, Københavns Universitet
- Helle Siegstad, Pinngortitaleriffik / Grønlands Naturinstitut
- Ian A. Simpson
- Emil Stach
- VHDesign
- Mie HS. Winding, Pinngortitaleriffik / Grønlands Naturinstitut
- Karl Brix Zinglensen, Pinngortitaleriffik / Grønlands Naturinstitut

Tunuani asseq

*Young Sundimi, puttasulersuineq, immap nillissusaa tarajoqassusaalu uttortarniarlugit.
(Mie HS. Winding, Silap Pissusianik Ilisimatusarfik).*

Foto bagside

*Udlægning af bøje til at måle havtemperatur og saltindhold, Young Sund.
(Mie HS. Winding, Grønlands Klimaforskningscenter).*

